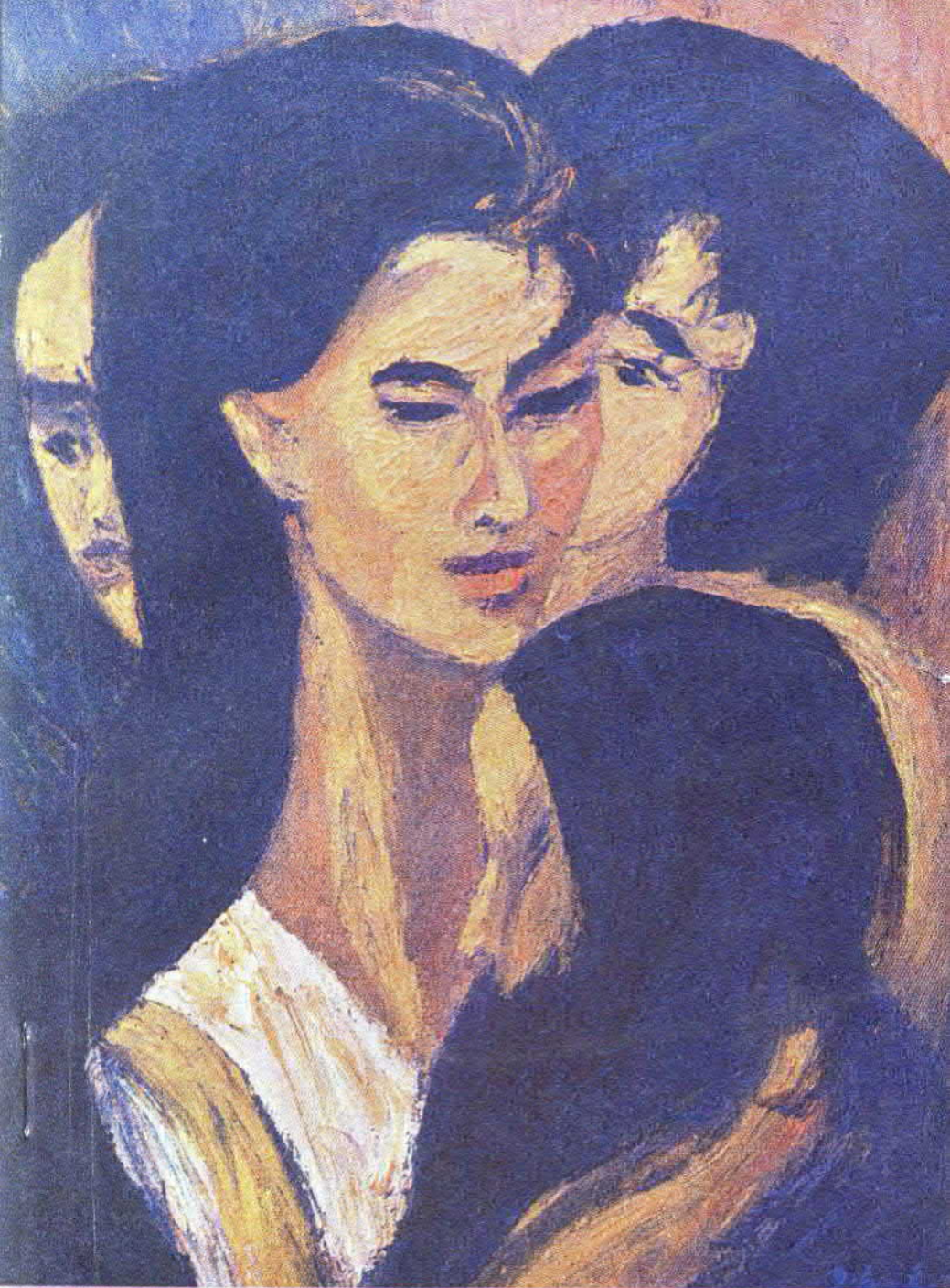

ภาพฝีพระหัตถ์ศิลปินเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
หม่อมราชวงศ์ **วชิรเดวิ** ๒๕๑๑

วันเด็ก ๒๕๖๑

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๑

คำนำ

ในการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๑ คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ได้มีมติให้จัดพิมพ์หนังสือวันเด็กขึ้น เผยแพร่เช่นเดียวกับปีก่อนๆ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิมพ์หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๑ ขึ้น ประกอบด้วย

๑. นายจรูส มหาวัจน์	ประธานกรรมการ
๒. นางแม่นามาส ขวลิต	รองประธานกรรมการ
๓. นายแปลก สนธิรักษ์	กรรมการ
๔. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	กรรมการ
๕. นางเรืองอุไร กุศลาสัย	กรรมการ
๖. นางบุญนำ บุญเสริม	กรรมการ
๗. นางสุนัต ประภาสวัต	กรรมการ
๘. นางช่อม แหม้งาม	กรรมการ
๙. นางเกหลง พานิช	กรรมการ
๑๐. นายพนัส สุวรรณบุญย์	กรรมการ
๑๑. นายเสมอ นาคพงษ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางประสพสุข นวลวิวัฒน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

เนื่องจากคณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณาเห็นว่า การจัดพิมพ์หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๐ ได้รับความสนใจจากผู้อ่านเป็นอันมาก ดังนั้น ในปีนี้คณะกรรมการ ฯ จึงได้พยายามปรับปรุงหนังสือวันเด็ก ๒๕๑๑ ให้มีเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับเด็กให้มากยิ่งขึ้น คุณค่าของหนังสือวันเด็กที่เป็น

กรณีพิเศษสำหรับปี ๒๕๕๑ ได้รับพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญพระ
บรมฉายาลักษณ์ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ซึ่งเป็นพระรูปสีน้ำมันจากฝีพระหัตถ์พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงพิมพ์เป็นภาพปก และอัญเชิญพระนิพนธ์ของ
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี
ลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก ๒๕๑๑ ทั้งนี้ เป็นพระมหากรุณาธิคุณ
ล้นเกล้าล้นกระหม่อม คณะกรรมการ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ
เล่มนี้คงอำนวยประโยชน์แก่ผู้อ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตามสมควร

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติสำนักในพระเมตตาคุณ
ของสมเด็จพระสังฆราช ที่ได้ทรงพระกรุณาประทานพระคติพจน์ และ
ขอขอบคุณ ฯ พณ ฯ นายกรัฐมนตรี และ ฯ พณ ฯ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้คำขวัญนำลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก
๒๕๑๑ ในโอกาสนี้ขอขอบคุณคณะกรรมการ ฯ และทุกท่านที่มีส่วน
ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์หนังสือ “วันเด็ก ๒๕๑๑” โดยทั่วกัน.

Orn Dinso.

(นายอภัย จันทวิมล)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๑

สารบาญ

หน้า

๑. พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒. คำขวัญ

- ๒. ๑ พระคติพจน์สมเด็จพระสังฆราช
- ๒. ๒ คำขวัญ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี
- ๒. ๓ คำขวัญ ฯพณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๒. ๔ คำขวัญ ประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๑๑

๓. คำประพันธ์สำหรับเด็ก

๓. ๑	ตะวันจะลับฟ้า	} สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี	๑-๒
๓. ๒	ปัดเวียนภาคต้น		
๓. ๓	เมืองไทยยุคนี้	} เกหลง พานิช	๓
๓. ๔	ซื้อให้แม่		๔
๓. ๕	มรดกกะลา		๔
๓. ๖	อะไรเอ๋ย	} รุประณี นาคทรพร	๕
๓. ๗	หนูหนึ่งกับหึ่งห้อย		๗

๔. นิทาน

- ๔. ๑ พระเจ้าเรือนทอง แปลก สนธิรักษ์ ๙
- ๔. ๒ มโนห์รา สุนิต ประภาสวัต ๑๖
- ๔. ๓ เจ้าหญิงเทพธิดากบสมุทร เรื่องอุไร กุศลสัย ๒๙

๕. กำลองประกอบภาพ

๕. ๑	คุณค่าของป่า	} เกหลง พานิช (ประพันธ์) ๔๑ พนัส สุวรรณะบุญ (เขียนภาพ)
๕. ๒	เป็นตัวเรตักว่า	
๕. ๓	ยอพระเกียรติ สม- เด็จพระสุริโยทัย	} ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ประพันธ์) พนัส สุวรรณะบุญ (เขียนภาพ)

๖. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

อะไรคือสิ่งที่เล็กที่สุด	ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต	๔๕
--------------------------	----------------------	----

๗. ภาษาไทยที่มักเขียนผิด

๑๐๐ คำจำให้แม่น	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	๕๔
-----------------	-------------------	----

๘. เรื่องสั้น

๘. ๑	ข้าพเจ้ารักไม่งป่า	ช่อม บัญจพรรค	๕๗
๘. ๒	เราอยู่ในโลกยุคใหม่	ผกาดี อุตตโมทย์	๖๓
๘. ๓	คนสำคัญ	นายแพทย์เจริญ วัฒนสุชาติ	๗๓

๙. บทกล่อม

บทกลอนกล่อมเด็กต่างภาค	ช่อม บัญจพรรค	๘๖
------------------------	---------------	----

พระบรมราโชวาท

ใน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๘

ขอจดหมายคำสั่งตามความประสงค์ให้แก่ลูกบรรดาซึ่งจะให้ออกไปเรียนหนังสือในประเทศยุโรป จงประพฤติตามโอวาทที่จะกล่าวต่อไป

๑. การซึ่งจะให้ออกไปเรียนครั้งนี้มีความประสงค์มุ่งหมายแต่จะให้ได้วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่มันหมายจะให้เป็นที่เกียรติดียศชื่อเสียงอย่างหนึ่งอย่างใดในชั้นซึ่งยังเป็นผู้เรียนวิชาอยู่นั้นเลย เพราะฉะนั้นที่จะไปครั้งนี้อย่าให้ไว้ศว่าเป็นเจ้า ให้ถือเอาบรรดาศักดิ์เสมอลูกผู้มีตระกูลในกรุงสยาม คือ อย่าให้ใช้ฮิตรอเฮลไฮเนสปรินซ์นำหน้าชื่อ ให้ใช้ชื่อเดิมของตัวเฉยๆ เมื่อผู้อื่นเขาจะเติมหน้าชื่อหรือจะเติมท้ายชื่อตามธรรมเนียมอังกฤษ เป็นมิสเตอร์หรือเอสไควร์ก็ตามที่เถิด อย่าคัดค้านเขาเลย แต่ไม่ต้องใช้คำว่านายตามอย่างไทย ซึ่งเป็นคำนำของชื่อลูกขุนนางที่เคยใช้แทนมิสเตอร์ เมื่อเรียกชื่อไทยในภาษาอังกฤษบ่อยๆ เพราะว่าภาษาไทยซึ่งจะทำให้เป็นที่พึงชดๆ หนีไป

ขออธิบายความประสงค์ข้อนี้ให้ชัดว่า เหตุใดจึงได้ไม่ให้ไปเป็นยศเจ้าเหมือนอาของตัวที่เคยไปแต่ก่อน ความประสงค์ข้อนี้ใช้ว่าจะเกิด

ขึ้นเพราะไม่มีความเมตตากรุณา หรือจะปิดบังซ่อนเร้นไม่ให้รู้ว่าเป็นลูก
อย่างนั้นเลย พ่อคงรับว่าเป็นลูก และมีความเมตตากรุณาตามธรรมดาที่
บิดาจะกรุณาต่อบุตร แต่เห็นว่าซึ่งจะเป็นยศเจ้าไปนั้นไม่เป็นประโยชน์
อันใดแก่ตัวนัก ด้วยธรรมดาเจ้านายฝ่ายเขามีน้อย เจ้านายฝ่ายเราดีมาก
ข้างฝ่ายเขามีน้อยตัวก็ยกย่องทำนุบำรุงกันใหญ่โตมากกว่าเรา ฝ่ายเราจะ
ไปมียศเสมออยู่กับเขา แต่ความบริบูรณ์และยศศักดิ์ไม่เต็มเหมือนอย่าง
เขาก็จะเป็นที่น้อยหน้าและเห็นเป็นเจ้านายเมืองไทยเลวไป และถ้าเป็น
เจ้านายแล้วต้องรักษายศศักดิ์ในกิจการทั้งปวง ที่จะทำทุกอย่างเป็นเครื่อง
ล่อตาล่อหูกนทั้งปวงที่จะให้พอใจดูพอใจฟัง จะทำอันใดก็ต้องระวังตัวไป
ทุกอย่างที่สุดจนจะซื่อง่ายอันใดก็แพงกว่าคนสามัญ เพราะเขาถือว่า มังม
เป็นการเปลืองทรัพย์สินในที่ไม่ควรจะเปลือง เพราะเหตุว่า ถึงจะเป็นเจ้าก็
เป็นไพร่กิติ เมื่ออยู่ในประเทศไม่ใช่บ้านเมืองของตัวก็ไม่มีอำนาจที่จะทำ
ฤทธิ์เดชอันใดผิดไปกับคนสามัญได้ จะมีประโยชน์อยู่นิดหนึ่งแต่เพียง
เข้าที่ประชุมสูงๆ ได้ แต่ถ้าเป็นลูกมีตระกูลก็จะเข้าในที่ประชุมสูงๆ ได้
เท่ากันกับเป็นเจ้านั่นเอง เพราะฉะนั้น จึงขอห้ามเสียว่าอย่าได้ไปอวด
อ้างเอง หรืออย่าให้คนใช้สอยอวดอ้างว่า เป็นเจ้านายอันใด จงประพฤติ
ให้ถูกตามคำสั่ง

๒. เงินค่าที่จะใช้สอยในการเล่าเรียนกินอยู่แห่งทั้งปวงนั้นจะใช้
เงินพระคลังข้างที่ คือเงินที่เป็นส่วนสิทธิ์ขาดแต่ตัวพ่อเอง ไม่ใช่เงิน
ที่สำหรับจ่ายราชการแผ่นดิน เงินรายนี้ได้ฝากไว้ที่แบงก์ ซึ่งจะให้มี
คำสั่งให้ราชทูต จ่ายเป็นเงิน สำหรับเรียนวิชาชั้นต้น ๕ ปี ละ ๓๒๐

ปอนด์ เงิน ๑,๖๐๐ ปอนด์ สำหรับเรียนวิชาชั้นหลังอีก ๕ ปี ๆ ละ ๔๐๐ ปอนด์ เงิน ๒,๐๐๐ ปอนด์ รวมเป็นคนละ ๓,๖๐๐ ปอนด์ จะได้รับวิชาเสร็จสิ้นอย่างช้าใน ๑๐ ปี แต่เงินนี้ฝากไว้ในแบงก์ กองจะมีดอกเบียมากขึ้น เหลือการเล่าเรียนแล้วจะได้ใช้ประโยชน์ของตัวเองโดยชอบใจ เป็นส่วนยกให้เงินส่วนของใครจะลงชื่อเป็นของผู้นั้นฝากเอง แต่ในกำหนดยังไม่ถึงอายุ ๒๑ ปีเต็ม จะเรียกเอาเงินใช้สอยเองมิได้ จะต้องผู้จัดการแทนไว้ที่นอกให้เป็นผู้ช่วยจัดการไป เงินฝากไว้แห่งใดเท่าใด และผู้ใดเป็นผู้จัดการ จะได้ทำหนังสือมอบให้อีกฉบับหนึ่ง สำหรับที่จะได้ไปทวงเอาในเวลาต้องการได้

การซึ่งใช้เงินพระคลังข้าง ที่ไม่ใช้เงินแผ่นดิน อย่างเช่นเคยจ่ายให้เจ้านายและบุตรข้าราชการไปเล่าเรียนแต่ก่อนนั้น เพราะเห็นว่ามียู่มากด้วยกัน การซึ่งให้มีโอกาสและให้ทุนทรัพย์ซึ่งจะได้เล่าเรียนวิชานี้เป็นหลักทรัพย์มรดกอันประเสริฐดีกว่าทรัพย์สินเงินทองอื่น ๆ ด้วยเป็นของติดตัวอยู่ได้ไม่มีอันตรายที่จะเสื่อมสูญ ลูกคนใดที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี หรือไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดก็ดี ก็ต้องส่งไปเรียนวิชาทุกคน ตลอดโอกาสที่จะเป็นไปได้ เหมือนหนึ่งได้แบ่งทรัพย์มรดกให้แก่ลูกเสมอ ๆ กันทุกคน ก็ถ้าจะใช้เงินแผ่นดินสำหรับให้ไปเล่าเรียนแก่ผู้ซึ่งไม่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด กลับมาไม่ได้ ทำราชการคัมกับเงินแผ่นดินที่ลงไป ก็จะเป็นที่ติเตียนของคนบางจำพวกว่ามีลูกมากเกินไป จนต้องใช้เงินแผ่นดินเป็นค่าเล่าเรียนมากมายเหลือเกิน แล้วซ้ำไม่เลือกเฟ้นเอาแต่ที่เฉลียวฉลาดจะได้ราชการ คนโง่ คนเงาก็เอาไปเล่าเรียนให้เปลืองเงิน เพราะค่าที่เป็นลูกของพ่อไม่อยากจะ

ให้มีผลทันทีที่พูดดีเตือนเกี่ยวข้องกับความปลอดภัย ซึ่งจะสงเคราะห์แก่
ลูกให้ทั่วถึงโดยเที่ยงธรรมนี้ จึงมิได้ใช้เงินแผ่นดิน

อีกประการหนึ่งเล่า ถึงว่าเงินพระคลังข้างที่นั้นเองก็เป็นเงินส่วน
หนึ่งในแผ่นดินเหมือนกัน เว้นแต่เป็นส่วนที่ยกให้แก่พ่อค้าใช้สอยการใน
ตัว มีทำการกุศล และสงเคราะห์บุตรภรรยาเป็นต้น เห็นว่า การ
สงเคราะห์ด้วยเล่าเรียนดังนี้เป็นดีกว่าอย่างอื่น ๆ จึงได้เอาเงินรายนี้ใช้
เป็นการมีคุณต่อ แผ่นดินที่ไม่ต้อง แบ่งเงิน แผ่นดิน มาใช้เป็นค่าเล่าเรียน
ขึ้นอีกส่วนหนึ่ง และพ้นจากคำคัดค้านต่าง ๆ เพราะเหตุที่พ่อเอาเงินส่วน
ที่พ่อจะได้อีกหนึ่งออกให้ค่าเล่าเรียน ด้วยเงินรายนี้ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใด
ที่จะแซกแซง ว่าควรใช้อย่างนั้น ไม่ควรใช้อย่างนั้นได้เลย

๓. จังรู้สึกตัวเป็นนิจเถิดว่า เกิดมาเป็นจ้าวนายมียศบรรดาศักดิ์
มากจริงอยู่ แต่ไม่เป็นการจำเป็นเลยว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของแผ่นดินขึ้นจะต้อง
ใช้ราชการอันเป็นช่องที่จะหาเกียรติยศชื่อเสียงและทรัพย์สินสมบัติ ถ้าจะว่า
ตามการซึ่งเป็นมาแต่ก่อน เจ้านายซึ่งจะหาช่องทำราชการได้ยากกว่าลูก
ขุนนาง เพราะเหตุที่เป็นผู้มีวาสนาบรรดาศักดิ์มาก จะรับราชการใน
ตำแหน่งต่ำ ๆ ซึ่งเป็นกระโถนชิ้นแรก คือ เป็นนายรองหุ้มแพรมหาดเล็ก
เป็นต้น ก็ไม่ได้เสียแล้ว จะไปแต่งตั้งให้ว่าการใหญ่โตสมแก่ยศศักดิ์
เมื่อไม่มีวิชาความรู้และสติปัญญาพอที่จะทำการในตำแหน่งนั้นไปได้ ก็
เป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น จ้าวนายจะเป็นผู้ได้ทำราชการ มีชื่อเสียงที่
ก็อาศัยได้แต่สติปัญญาความรู้และความเพียรของตัว เพราะฉะนั้น จง
อุตสาหะเล่าเรียน โดยความเพียรอย่างยิ่ง เพื่อได้มีโอกาสที่จะทำการให้

เป็นคู่แข่งกับบ้านเมืองของตนและโลกที่ตัวได้มาเกิด ถ้าจะถือว่าเกิดมา
เป็นจำวนายแล้วหนึ่งๆ อยู่จนตลอดชีวิตก็เป็นสบาย ดังนั้น จะไม่ผิด
อันใดกับสัตว์ดิรัจฉานอย่างเลวนัก สัตว์ดิรัจฉานมันเกิดมากินๆนอนๆ
แล้วก็ตาย แต่สัตว์บางอย่างยังมีหน้ มีเขา มีกระดูก เป็นประโยชน์
ได้บ้าง แต่ถ้าคนประพฤตอย่างเช่นสัตว์ดิรัจฉานแล้ว จะไม่มีประโยชน์
อันใดยิ่งกว่าสัตว์ดิรัจฉานบางพวกไปอีก เพราะฉะนั้นจึงอุตสาหะที่จะ
เรียนวิชาเข้ามาเป็นกำลังที่จะทำตัวให้ดีกว่าสัตว์ดิรัจฉานให้จงได้ จึงจะ
นับว่าเป็นการได้สนองคุณพ่อ ซึ่งได้คิดทำนุบำรุงเพื่อจะให้ตั้งแต่
เกิดมา

๔. อย่าได้ถือตัวว่าเป็นลูกเจ้าแผ่นดิน พ่อมีอำนาจยิ่งใหญ่อยู่ใน
บ้านเมือง ถึงจะเกะกะไม่กลัวเกรงคุมเหงผู้ใดเขาก็จะมีความเกรงใจพ่อ
ไม่ต่อสู้หรือไม่อาจฟ้องร้องว่ากล่าว การซึ่งเชื่อใจดังนั้นเป็นการผิดแท้
ทีเดียว เพราะความปรารถนาของพ่อ ไม่อยากจะให้ลูกมีอำนาจที่จะ
เกะกะอย่างนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่า เมื่อรักลูกเกินไปปล่อยให้ไม่กลัว
ใครและประพฤตการชั่วดังนั้น คงจะเป็นเจ้านายมั่งมีมาก หรือว่าพ่อเป็น
เจ้าแผ่นดินมีเงินทองถมไป ขอบอกเสียให้รู้แต่ต้นมือว่า ถ้าผู้ใดเป็นหน้
มา จะไม่ยอมใช้หนี้ให้เลย หรือถ้าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้จะไม่ใช้เปล่า
โดยไม่มีโทษแก่ตัวเลย ฟังรู้เถิดว่า ต้องใช้หนี้เมื่อใด ที่จะต้องรับโทษ
เมื่อหนี้พร้อมกัน อย่าเชี้ยถ้อยคำผู้ใดหรืออย่าหมายใจว่า โดยจะใช้สุ่ย
สุ่ยไปเหมือนอย่างเช่นคนเขาไปแต่ก่อนๆ แต่พ่อเขาเป็นขุนนางเขายัง
ใช้กันได้ไม่ว่าไรกัน ถ้าคิดดังนั้นคาคงนั้นเป็นผิดแท้ทีเดียว พ่อรักลูก

จริง แต่ไม่รักลูกอย่างชนิดนั้นเลย เพราะรู้เป็นแน่ว่า ถ้าจะรักอย่างนั้นตามใจอย่างนั้น จะไม่เป็นการมีคุณอันใดแก่ตัวลูกผู้ได้รับความรักนั้นเลย เพราะจะเป็นผู้ไม่ได้วิชาที่ปรารถนาจะให้ได้ จะไปได้แต่วิชาที่จะทำให้เสียชื่อเสียง และได้ความรอนใจอยู่เป็นนิจ จงนึกไว้ให้เสมอว่า เงินทองที่แลเห็นมาก ๆ ไม่ได้เป็นของหามาได้โดยง่ายเหมือนเวลาที่จ่ายไปง่ายนั้น เงินที่ส่วนตัวได้รับเบี้ยหวัด หรือเงินกลางบิอยู่เสมอนั้น ก็ด้วยอาศัยเป็นลูกพ่อ ส่วนเงินที่พ่อได้หรือลูกได้ เพราะโทษแก่ตัวลูกนั่นเอง ทั้งในปัจจุบัน อนาคต เพราะฉะนั้นจงรู้เถิดว่า ถ้าเมื่อใดทำความผิดเมื่อใด จะได้รับโทษโดยทันที การที่มีพ่อเป็นเจ้าแผ่นดินนั้น จะไม่เป็นการช่วยเหลือออกหนุนแก่ไขอันใดได้เลย อีกประการหนึ่งชีวิตสังขารมนุษย์ไม่ยั่งยืนคยาวเหมือนเหล็กเหมือนศิลา ถึงโดยว่าจะมีพ่ออยู่ในขณะหนึ่ง ก็คงจะมีเวลาที่ไม่มีใดขณะหนึ่งเป็นแน่แท้ ถ้าประพฤติกความชั่วเสียแต่ในเวลามีพ่อยู่แล้ว โดยจะปิดบังซ่อนเร้น อยู่ได้คด้วยอย่างหนึ่งอย่างใด เวลาไม่มีพ่อ ความชั่วนั้นคงจะปรากฏเป็นโทษติดตัวเหมือนเงาตามหลังอยู่ไม่ขาด เพราะฉะนั้น จงเป็นคนอ่อนน้อม วาง่าย สอนง่าย อย่าให้เป็นทมิฬมีมานะไปในทางที่ผิด จงประพฤติตัวหันมาทางที่ชอบที่ถูกอยู่เสมอเป็นนิจเถิด จะละเว้นทางที่ชั่วซึ่งรู้ได้เองแก่ตัว หรือมีผู้ตักเตือนแนะนำให้รู้แล้ว อย่าให้ลวงให้เป็นที่ไปได้เลยเป็นอันขาด

๕. เงินทองที่จะใช้สอยในค่ากินอยู่ นุ่งห่ม หรือใช้สอยเบ็ดเสร็จทั้งปวง จงเขม็ดเขมิใช้แต่เพียงพอที่อนุญาตให้ใช้ อย่าทำใจโตมือโตสุ่ยสุ่ย โดยถือตัวพ่อนั้น ก็เพราะอาศัยที่พ่อเป็นผู้ทำนุบำรุงรักษา

บ้านเมืองและราษฎรผู้เจ้าของทรัพย์สินนั้นก็เฉลี่ยเรียกกันมาให้ เพื่อจะให้
เป็นกำลังที่จะหาความสุขคุ้มกับค่าที่เหน็ดเหนื่อย ที่ต้องรับภาระใน
ตำแหน่งอันสูง คือเป็นผู้รักษาความสุขของเขาทั้งปวง เงินนั้นไม่ควร
จะนำมาจำหน่ายในการที่ไม่เป็นประโยชน์ ไม่เป็นเรื่อง และเป็นการไม่
มีคุณ กลับให้โทษแก่ตัว ต้องใช้แต่ในการจำเป็นที่จะต้องใช้ ซึ่งจะ
เป็นการมีคุณประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นในทางชอบธรรม ซึ่งจะเอาไป
กอบโกยใช้หนี้ให้แก่ลูกผู้ทำความชั่วจนเสียทรัพย์ไปนั้น สมควรอยู่หรือ
เพราะฉะนั้นจึงต้องว่าไม่ยอมที่จะใช้หนี้ให้ โดยว่า จะต้องใช้ให้ก็จะต้องมี
โทษเป็นประกัน มั่นใจว่าจะไม่ต้องใช้อีกเพราะจะเช็ดถูในโทษที่ทำ
นั้น จึงจะยอมใช้ให้ได้ ใช้ให้เพราะจะไม่ให้ทรัพย์ผู้อื่นสูญเสียเท่านั้น
ใช้จะใช้ให้โดยความรักใคร่อย่างบิดาให้บุตร เมื่อมีความยินดีต่อความ
ประพฤติของบุตรนั้นเลย เพราะฉะนั้นจึงจำไว้ ตั้งใจอยู่ให้เสมอว่า
ตัวเป็นคนจน มีเงินใช้เฉพาะแต่ที่รักษาความสุขของตัวพอสมควรเท่า
นั้น ไม่มั่งมีเหมือนใครๆอื่น และไม่เหมือนกับผู้ดีฝรั่งเลย ผู้ดีฝรั่งเขา
ยังมีสืบทตระกูลกันมาด้วยได้ดอกเบี้ยค่าเช่าต่างๆ ตัวเองเป็นผู้ได้เงินจาก
ราษฎรเลี้ยง พอสมควรที่จะเลี้ยงชีวิตและรักษาเกียรติยศเท่านั้น อย่าไป
อวดมั่งอวดมีทำเทียมเทียมเขาให้ฟุ้งชานไปเป็นอันขาด

อีกอย่างหนึ่ง จะนึกเอาเองว่า ถึงโดยเป็นหนี้สินลงอย่างไร พ่อ
จะไม่ใช้หรือจะให้ใช้ก็กลัวต้องทำโทษ คิดว่าเงินทองของตัวที่ได้บั้นหนึ่งๆ
มีอยู่ทั้งเบี้ยหวัดและเงินกลางปี เวลาออกไปเรียนไม่ได้ใช้เงินรายน้เก็บ
รวมอยู่เปล่าๆ จะเอาเงินรายน้ใช้หนี้เสีย ต่อไปก็คงได้ทุกปี ซึ่งจะคิด

อย่างนั้นแล้วและจับจ่ายเงินทองจนต้องเป็นหนี้กลับมาเนิ่น ๆ ๕๗
การไม่ถูกเหมือนกัน เพราะว่าผลประโยชน์อันที่จะได้อยู่ในเวลามีพ่อกับเวลาไม่มีพ่อนั้นจะถือเอาเป็นแน่ว่าจะคงที่อยู่กันไม่ได้ และยังเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ก็จะมีบ้านเรือนบุตรภรรยามากขึ้น คงต้องใช้มากขึ้น เงินที่จะได้มานั้นบางทีก็จะไม่พอ จะเชื่อว่าวิชาที่ตัวไปเรียนจะเป็นเหตุให้ได้ทำการ ได้ผลประโยชน์ทันใช้หนักเชื่อไม่ได้ เพราะเหตุที่ตัวเป็นเจ้านาย ถ้าบางทีจะเป็นเวลาเกิดขัดข้องเพราะเป็นเจ้านายนั้นก็ทำอะไรไม่ได้เลย ถ้าจะหันไปข้างทำมาหากิน ซึ่งเป็นการยากที่จะทำเพราะเป็นเจ้าเหมือนกัน คือไปรับจ้างเขาเป็นเสมียนไม่ได้เป็นต้น เมื่อทุนรอนที่มีเอาไปใช้หนี้เสียหมดแล้ว จะเอาอันใดเป็นทุนรอนทำมาหากินเล่า เพราะฉะนั้น จึงว่าถ้าจะคิดใช้อย่างเช่นนี้ ซึ่งตัวจะคิดเห็นว่า เป็นอันไม่ต้องกวนพ้อแล้วนั้น ก็ยังเป็นการเสียประโยชน์ภายนอกมากไม่ควรจะก่อให้เกิดเป็นขึ้น

๖. วิชาที่จะออกไปเรียนนั้น ก็คงต้องไปเรียนภาษาและหนังสือในสามภาษา คือ อังกฤษ, ฝรั่งเศส, เยอรมัน ให้ได้แม่นยำชัดเจนคล่องแคล่ว จนถึงแต่งหนังสือได้สองภาษาเป็นอย่างน้อย เป็นวิชาหนังสืออย่างหนึ่ง กับวิชาเลขให้เรียนรู้คิดใช้ได้ในการต่าง ๆ อีกอย่างหนึ่งเป็นต้น วิชาสองอย่างที่จำเป็นจะต้องเรียนให้รู้ให้ได้จริงๆ เป็นขั้นต้น แต่วิชาอื่นๆ ที่จะเรียนต่อไปให้เป็นวิชาชำนาญพิเศษในกิจการข้างวิชานั้นจะตัดสินเป็นแน่นอนว่า ให้เรียนถึงใดในเวลานี้ก็ยังไม่ควรจะต้องไว้เป็นคำสั่งต่อภายหลัง เมื่อรู้วิชาขั้นต้นพอสมควรแล้ว แต่บัดนี้จะขอ

ตกเดือนอย่างหนึ่งก่อนว่า ซึ่งได้ออกไปเรียนภาษาวิชาการในประเทศ
ยุโรปนั้น ใ้ว่าจะต้องการเอามาใช้แต่เฉพาะภาษาฝรั่งเศสหรืออย่างฝรั่ง
อย่างเดียว ภาษาไทยและหนังสือไทยซึ่งเป็นภาษาของตัวหนังสือ
ของตัวคงจะต้องใช้อยู่เป็นนิจ จงเข้าใจว่าภาษาต่างประเทศนั้นเป็น
แต่พื้นของความรู้ เพราะวิชาความรู้ในหนังสือไทยที่มีผู้แต่งไว้นั้นเป็น
แต่ของเก่าๆ มีน้อย เพราะมิได้สมาคมกับชาติอื่นช้านานเหมือนวิชา
การในประเทศยุโรปที่ได้สอบสวนซึ่งกันและกันจนเจริญรุ่งเรืองมากแล้ว
นั้น ฝ่ายหนังสือไทยจึงไม่พอที่จะเล่าเรียน จึงต้องไปเรียนภาษาอื่น
เพื่อจะได้เรียนวิชาให้กว้างขวางออก แล้วจะเอากลับลงมาใช้เป็นภาษา
ไทยทั้งนั้น เพราะฉะนั้นจะทั้งภาษาของตัวให้ลืมน้อยคำที่จะพูดให้สมควร
เสีย หรือจะลืมนิสัยเขียนหนังสือไทยที่ตัวได้ฝึกหัดแล้วเสียนั้นไม่ได้เลย ถ้า
รู้แต่ภาษาต่างประเทศ ไม่รู้เขียนอ่านแปลลงเป็นภาษาไทยได้ก็ไม่ใช่
ประโยชน์อันใด ถ้าอย่างนั้นหาจ้างแต่ฝรั่งมาใช้เท่าไรเท่าไรก็ได้ ที่ต้อง
การนั้นต้องให้กลับแปลภาษาต่างประเทศลงเป็นภาษาไทยได้ แปลภาษา
ไทยออกเป็นภาษาต่างประเทศได้ จึงจะนับว่าเป็นประโยชน์อย่าตื่นตัว
เองว่าได้ไปร่ำเรียนภาษาฝรั่งแล้วลืมนภาษาไทย กลับเห็นเป็นการเก๋การก็
อย่างเช่นนักเรียนบางคนมักจะเห็นผิดไปตั้งนั้น แต่ที่จริงเป็นการเสียที่
ควรจะติเตียนแท้ทีเดียว เพราะเหตุฉะนั้นในเวลาที่จะออกไปเรียนวิชาอยู่
ขอบังคับว่าให้เขียนหนังสือถึงพ่อทุกคน อย่างน้อยเดือนละฉบับ เมื่อ
เวลายังเขียนหนังสืออังกฤษไม่ได้ ก็เขียนมาเป็นหนังสือไทย ถ้าเขียน
หนังสืออังกฤษ หรือ ภาษาหนึ่ง ภาษาใดได้ให้เขียน ภาษาอื่น นั้น มาฉบับ

หนึ่ง ให้เขียนคำแปลเป็นหนังสือไทยอีกฉบับหนึ่ง ติดกันมาอย่าให้ขาด เพราะเหตุที่ลูกยังเป็นเด็กไม่ได้เรียนภาษาไทยแน่นอนมันคง ก็ให้อาศัยได้ตามครูไทยที่ออกไปอยู่ด้วย หรือค้นดูตามหนังสือภาษาไทยซึ่งได้จัดออกไปให้ด้วย คงจะพอหาถ้อยคำที่จะใช้แปลออกเป็นภาษาไทยได้ แต่หนังสือไทยที่จะเป็นกำลังช่วยอย่างนี้ยังมีน้อยจริงเมื่อเขียนเข้ามาคำใดผิดจะติเตียนออกไป แล้วจงจำไว้ใช้ให้ถูกต้องไปภายหน้า อย่าให้มีความกลัวความกระตาคว่าผิด ให้ทำตามที่ได้มุตสาหะความแน่ใจว่า เป็นถูกต้องแล้ว เมื่อผิดก็แก้ไขไปไม่เสียหายอันใด

๗. จงรู้ว่าการเล่าเรียนของลูกทั้งปวงนั้น อาของเจ้า กรมหมื่นเทววงศ์วโรปการได้รับปฏิญาณต่อพ่อว่า จะตั้งใจอุทิศหาเป็นธุระในการเล่าเรียนของลูกทั้งปวงทั้งในปัจจุบันและภายหน้าพ่อได้มีความวางใจมอบธุระสิทธิ์ขาดแก่กรมหมื่นเทววงศ์วโรปการ เป็นธุระทุกสิ่งทุกอย่างในกรุงเทพฯ เมื่อมีธุระขัดข้องประการใด ให้มีหนังสือมาถึงกรมหมื่นเทววงศ์ฯ ก็จะได้รู้ได้ตลอดถึงพ่อและกรมหมื่นเทววงศ์ฯ นั้นคงจะเอาธุระทำนุบำรุงทุกสิ่งทุกอย่างให้สำเร็จตลอดไปได้ ส่วนที่ในประเทศยุโรปนั้น ถ้าไปอยู่ในประเทศใดที่มีราชทูตของเราอยู่ ราชทูตคงจะเอาเป็นธุระดูแลทุกสิ่งทุกอย่าง เมื่อมีการขัดข้องลำบากประการใด จงชี้แจงความให้ท่านราชทูตทราบคงจะจัดการได้ตลอดไป เมื่ออยู่ในโรงเรียนแห่งใดจงประพฤติการให้เรียบร้อยตามแบบอย่างซึ่งเขากำลังไว้ อย่าเกะกะวุ่นวาย เชื่อตัวเชื่อฤทธิ์ไปต่าง ๆ จงอุตสาหะพากเพียรเรียนวิชา ให้รู้มาได้ช่วยกำลังพ่อเป็นศิษย์ชั้นชั้นขึ้นที่สมกับที่มีความรักกันเถิด ฯ

พระคติพจน์
สมเด็จพระสังฆราช

५०, ५०५

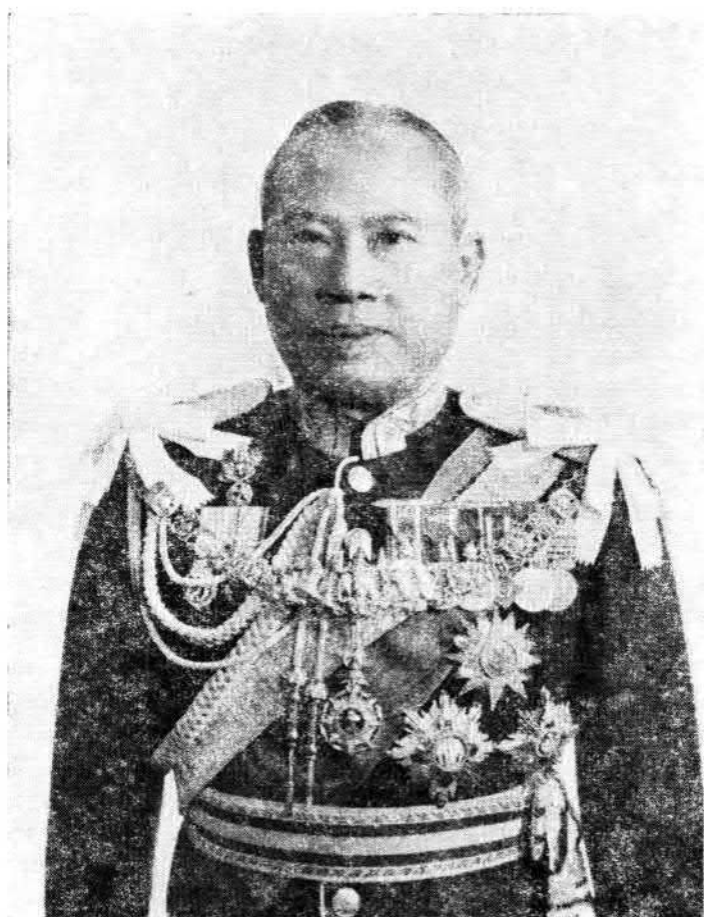
๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

வினாக்கள்-பதில்கள்-தகவல்கள்

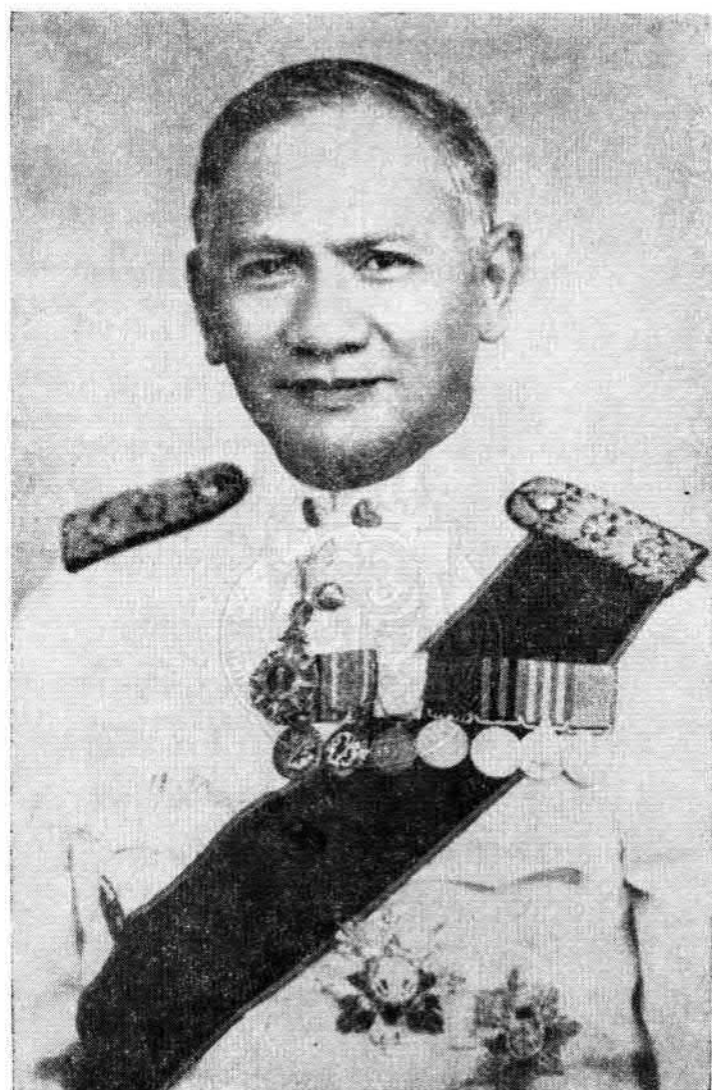
— १५ —

คำขวัญ

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

“ความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงของชาติไทยในอนาคต
 ให้อยู่ในสันติสุขสืบไป”
 จอมพล ป. ปิบูลย์

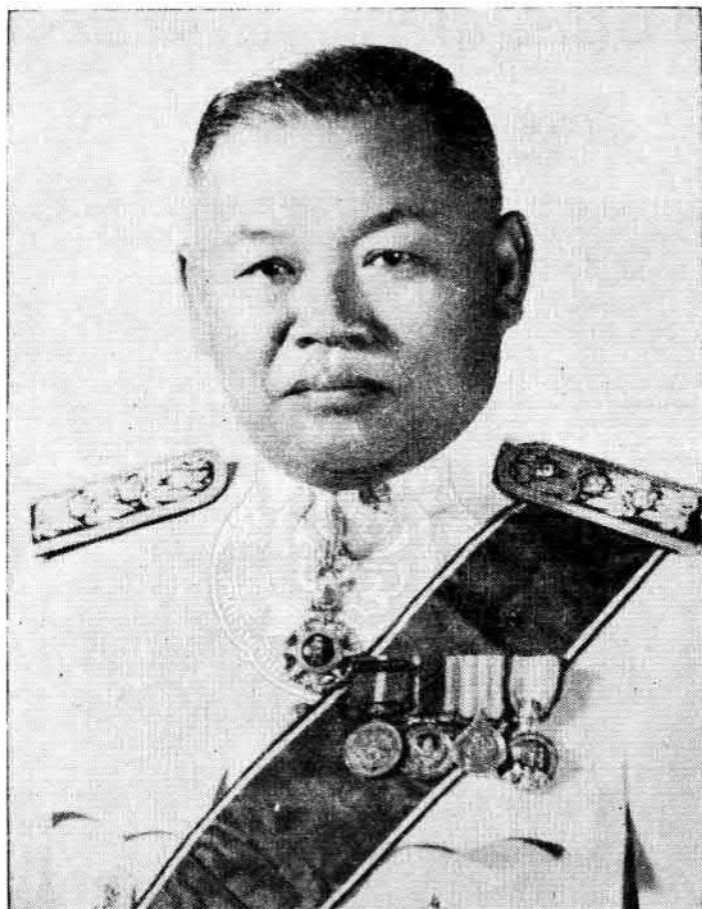
คำขวัญ

๔ พฤษภาคม ๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สมัครใจ รักเด็ก รักครู
ทั่วหล้าด้วยหัวใจเป็นนิรันดร์
เข้าใจกันทุกชั้น ตั้งแต่ชั้นเล็ก
จนถึงชั้นสูง ให้เด็กได้เรียน
แต่ให้ครูได้สอนให้เด็ก
ได้อยู่ดีและมีความสุข
ได้เรียนจากพ่อแม่ ได้เรียนจาก
โรงเรียน ได้เรียนจากสังคม
ได้เรียนจากครอบครัว ได้เรียนจาก
ทั่วหล้า มีพ่อแม่พ่อแม่ผู้
ให้เด็กได้เรียนได้รู้ได้คิด
หรือได้เรียนตามใจของเด็ก
และให้ครูได้สอนได้รู้ได้คิด
ได้ไม่แพ้พ่อแม่ผู้ให้เด็ก
ได้เรียนจากพ่อแม่ หรือได้เรียน
ได้เรียนจากโรงเรียน หรือได้เรียน

สมัครใจ

คำขวัญ **ประธานคณะกรรมการจัดงานวันเด็ก**

การได้ทุนการศึกษา แก่เด็ก เป็นการ ส่งเสริมงานทำคุณ

พระ ปิ่นเพชร

ตะวันจะลับฟ้า

พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์
ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

สุริยาลลับจับแมกไม้

แล้วไล่แต่ใจฉันพลันหม่นหมอง

ธรรมชาติวาดไว้ให้ยลมอง

งามดังทองมองไม่เบื่อเหลือรำพัน

โอ้ยามนั้นฉันเคยเป็นสุข

ไม่มีทุกข์สนุกจริงมีมิ่งขวัญ

คือมารดาน่ารักประจักษ์ครัน

ทุกคืนวันท่านรักใคร่สอนให้ดี

แต่บัดนี้ไม่มีแล้วไกลจากแม่

ใครเขาจะเหลียวแลมีแต่หนี

เพราะฉันจนทนเศร้ารำลึก

ในชีวิตแม่รักฉันมั่นกว่าใคร.

ปิดเรียนภาคต้น

ถึงคราจำจากแล้ว

แสนโศกเศร้าทรวงใน

ยามปิดภาคจากไกล

เผ้าคิดเมื่อชวนชู้

จำใจจำจากผู้

จากท่านผู้การุณ

อาจารย์ช่วยเจือจุน

ยามจากพาใจเศร้า

โรงเรียนปิดภาคต้น

แต่จากกันไม่พาน

ทั้งเพื่อนและอาจารย์

วันหนึ่งผ่านไปช้า

ปฏิญาณจิตพร้อม

จักคิดแต่การเรียน

ภาคใหม่จักหมั่นเขียน

ระงับเรื่องยุ่งให้

จำใจจากเพื่อนไธ้

จำนราศด้วยอาวรณ์

จำจรจากครสอน

จำห่างมิตรทั่วหน้า

ลาไป

จิตนี้

กลุ่มเพื่อน รักษา

ช่วยแจ้งวิชา

มีคุณ

อุ่นเกล้า

สอนสั่ง

โศกล้ำรำพัน

ไม่นาน

พบหน้า

ปานนับ บีเส

คิดแล้วเศร้าใจ

พากเพียร

มันไว้

แลอ่าน

ห่างพ้นหทัย

จำจร

วุ่นว้า

แม้ไม่ นานนา

จากด้วยอาลัย

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์

ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

เมืองไทยยุคนี้

เข้าชีวิตเจริญดี

ถนนอาคาร

หน้าที่ประจำ

ว่า “เสรีภาพ”

ย่อมมีขอบเขต

ถ้าไม่สนใจ

เปิดเสียงเกินดัง

เขาอาจมีกิจ

ถ้าเกิดว่าขาน

เข้ามาเมืองไทย

แต่ถ้าใช้ผิด

ของจะเสียหาย

ใช้สิ่งผลิต

ต้อง “ทำหน้าที่”

จึงสมธรรมชาติ

เมืองไทยยุคนี้

เช่นการศึกษา

แลตระการตา

พัฒนาจิตใจ

ชาวไทยควรทราบ

ตามหลักสมัยใหม่

เพื่อเหตุกันภัย

จะใช้เกินการ

บรรดาเครื่องฟุ้ง

ผู้ไม่รู้ความ

ต้องกิดการงาน

ไมตรีสูญหาย

เครื่องใช้แบบใหม่

ช่วยให้เราสบาย

หรือติดมกง่าย

ประโยชน์เสื่อมสูญ

เมื่อเรามี “สิทธิ์”

เสพผลสมบูรณ์

ตอบแทนแก่กุล

ประชาธิปไตย.

ขอให้แม่

มีเรื่องเล่าว่าผู้เฒ่าหนึ่งชายของ

แกชอบลองถามลูกคำถามหลายหน

ว่าซื้อของไปให้ใครหรือให้ตน

ทุกทกคนตอบภูมิใจ “ให้ลกรัก”

มีหนุ่มหนึ่งตอบจริงใจ “ขอให้แม่”

คนชายแก่ถูกอารมณ์ซึมเซยหนัก

ไม่เอาเงินมอบของให้ด้วยใจภักดิ์

“คอยมานักคำตอบนี้ดีจริงจริง”

มรดกกะลา

ชายหนึ่งมีบิดา

หมดแรงการทำงาน

ซึ่งชราพลียสังขาร

กิจการบ้านช่วยไม่ไหว

ชายนั่นเห็นกะกะ

จึงชุกกะลาให้

ก็คิดจะกำจัดไถล

แล้วส่งพ่อไปขอราน

อยู่มาลูกของตัว

พ่อถามอย่างอ่อนหวาน

นั่งเล่นหัวเงียบอยู่นาน

ว่า “ลูกจำ เล่นอะไร”

ลูกตอบ “เล่นกะลา

ยามเมื่อพ่อแก่ไป

ชุกแล้วทาน้ำมันไว้

หนูจะให้พ่อขอราน”

เกหลง พานิช

อะไรเอ๋ย

๑

อะไรเอ๋ย
ถูกใช้เป็นทูต
ไปถึงบ้านใด
ฉีกซองเร็วรี

เฉยๆ ไม่พูด
สมานไมตรี
ใครใครเปรมปรีดิ์
วันปีใหม่เอ๋ย

๒

อะไรเอ๋ย
เยี่ยมเยียนทุกหย้า
เพียงเปิดหน้าต่าง
ชนทั่วสากล

เคยเห็นเย็นเช้า
ไม่เลือกมีงาน
สว่างทุกหน
บูชาค่าคุณ

๓

อะไรเอ๋ย
ใครๆ ชอบนับ
ขึ้นต้นว่า “ซัว”
ทั้งจริงทั้งเล่น

ล้วงเลยไม่กลับ
เข้าสายบ่ายเย็น
หาตัวไม่เห็น
ต้องใช้ทุกคน

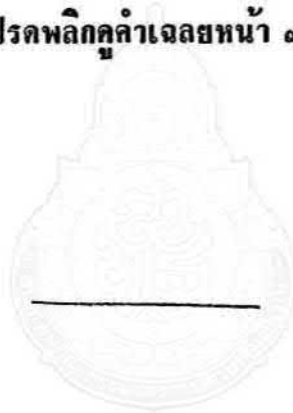
๖

๔

อะไรเอ๋ย
เรียงตัวหลายหลาก
บอกข่าวฉบับพลัน
เมืองไชยาตกลั่น

เปิดเผยแกรกราก
นับหมื่นนับแสน
ทันทั่วดินแดน
ผู้คนกลุ้มใจ
ฐะปะนีย์ นครสรรพ

โปรดพลิกดูคำเฉลยหน้า ๓๙

หนูหนึ่ง กับ หิงห้อย

หนูหนึ่ง

หิงเอ๋ย หิงห้อย
พรางพร้อยเรื่องรองส่องแสง
ดรวรตนาคำแพง
เจ้านั้นเนาแหล่งแห่งใด
คำกินเกาะกันเป็นหมู่
ชอบกลำพหรือโฉน
ม้งานสังสรรค์อันใด
เราใครรู้จริงหิงห้อยเอ๋ย

หิงห้อย

หนูเอ๋ย หนูหนึ่ง
อย่ากรูความจริงจะแถลง
พวกข้า หิงห้อย ดอยแรง
แต่ว่าแสงเรอเรือง
ด้วยได้รับพรฤษา
ให้ทำหน้าที่สบนอง
ช่วยเตือนเพื่อนมนุษย์หยุดเคือง
ข้าเลื่องลำนุ้ยเอ๋ย

หนูหนึ่ง

หิ่งเอ๋ย หิ่งห้อย
 ฟังถ้อยชวนคิดพิสวง
 ด้วยข้ายังเยาว์เขลาอง
 ช่วยบอกตรงตรงหน่อรา
 เหตุใดเพียงแต่รำเลื่อง
 เตือนมณัฏ์หยุดเกืองบันบัว
 หิ่งห้อยวิเศษเมตตา
 บอกข้าจักชอบขอบใจเอ๋ย

หิ่งห้อย

หนูเอ๋ย หนูหนึ่ง
 อยากรู้ความจริงจักไข
 มนุษย์มักเลื่องขุ่นนไป
 ทุกชั้นน้อยทุกข์ใหญ่ประดัง
 เพียงแต่แลเห็นหิ่งห้อย
 พรางพร้อยจักดลมนต์ขลัง
 มองโลกด้านคัมพลัง
 ถมโกรธชั่วครั่งคราวเอ๋ย.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

พระเจ้า เรียนทอง

๑๕ แปลก สนธิรักษ์..

มีพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่งพระนามว่าพระเจ้าโกรพยราช
เสวยราชสมบัติอยู่ในมิดิลานคร พระอัครมเหสีของพระองค์พระนามว่า
สุนาเทวี พระนางทรงพระครรภ์ครบ ๑๐ เดือน แต่ยังไม่ประสูติ
พระโอรส

คืนวันหนึ่ง พระอินทร์เสด็จมาประจักษ์ฐานอยู่บนอากาศ ได้ตรัส
ถามปัญหากับพระเจ้าโกรพยราชว่า

“หนึ่งไม่มีสอง	ได้แก่อะไร
สองไม่มีสาม	ได้แก่อะไร
สามไม่มีสี่	ได้แก่อะไร
สี่ไม่มีห้า	ได้แก่อะไร
ห้าไม่มีหก	ได้แก่อะไร
หกไม่มีเจ็ด	ได้แก่อะไร
เจ็ดไม่มีแปด	ได้แก่อะไร
แปดไม่มีเก้า	ได้แก่อะไร
เก้าไม่มีสิบ	ได้แก่อะไร
สิบไม่มีสิบเอ็ด	ได้แก่อะไร”

ขอให้พระเจ้าโกรพยราชแก้ภายในกำหนดเจ็ดปี เจ็ดเดือน เจ็ดวัน ถ้าแก้ไม่ได้จะต้องถูกเทวทัณฑ์ถึงสวรรคต

พระเจ้าโกรพยราชได้สืบปัญหาของพระอินทร์ตั้งนั้น ก็ทรงหวาดหวั่นพระทัยอยู่ตลอดคืนยิ่งรุ่ง เมื่อตื่นพระบรรทม เสด็จจากที่ไสยาสน์ ทรงคิดปัญหาอยู่จนรุ่งสว่างก็คิดไม่ออก เช้าวันนั้นตรัสเรียกอำมาตย์ราชบุโรหิตมาตรัสถาม อำมาตย์ราชบุโรหิตก็คิดไม่ออก ได้ตรัสถามข้าราชการอื่น ๆ ก็ไม่มีใครคิดแก้ไขได้ ทรงเสร์ว่าพระทัยว่าเห็นจะตายเป็นแน่ ตรัสเรียกพระนางสมุณาเทวีขอให้ช่วยคิด พระนางก็คิดไม่ได้ ทรงพิโรธรับสั่งให้ภักทาคาริกอำมาตย์ จีบพระนางสมุณาเทวีไปประหารชีวิตเสีย

ภักทาคาริกอำมาตย์จึงต้องทำตามรับสั่ง ก็ได้จีบพระนางสมุณาเทวีออกจากพระราชวัง อำมาตย์ได้ทูลถามเรื่องราวกับพระนาง พระนางก็ทรงรับสั่งให้อำมาตย์ทราบ ภักทาคาริกอำมาตย์มีความสงสารพระนางที่มีเหตุไม่สมควรถึงต้องถูกประหารชีวิต ได้ปลอบพระนางไม่ให้ทุกข์ร้อน เขาจะปล่อยพระนางให้รอดพ้นจากการถูกประหาร แล้วอำมาตย์ก็นำพระนางไปอยู่ที่บ้านของตน จนพระนางได้ประสูติพระโอรส ภักทาคาริกอำมาตย์ก็บำรุงเลี้ยงพระนางสมุณาเทวีกับพระราชกุมารตลอดมา ขนานนามพระกุมารว่า เรือนทอง

ครั้นพระกุมารเรือนทองมีชันษาได้เจ็ดปี เจ็ดเดือน เจ็ดวัน แล้วขณะนั้นเป็นเวลากลางคืน พระอินทร์เสด็จลงมาจากเทวโลกตรัสกับพระเจ้าโกรพยราชว่า “ลูกภักษัตริย์โกรพยราช บัดนี้ ครบกำหนดที่พระองค์จะต้องแก้ปัญหของข้าพเจ้าแล้ว พระองค์คิดออกหรือยัง ถ้าคิดไม่ออก

ข้าพเจ้าจะประหารท่านด้วยกระบองเหล็ก ให้ศีรษะแตกออกเป็นเจ็ดเสี่ยง
ในบัดนี้”

พระเจ้าไกรยราชตกพระทัยรำพึงว่า “พระอินทร์ได้มาถามบุญ-
หาเรา แต่เราก็คิดอยู่ถึงเจ็ดปี เจ็ดเดือน เจ็ดวันแล้ว ก็ยังคิดไม่ออก
วันเวลาช่างล่วงมาไวเหลือเกิน” ได้ตรัสตอบพระอินทร์ว่า “ข้าแต่
ท้าวสหัสสนัยน์เทวราช ขอได้โปรดให้ถึงวันรุ่งขึ้นเถิด ข้าพเจ้าจะถาม
ผู้แต่เช้าทีเดียว”

ครั้นรุ่งเช้าพระเจ้าไกรยราชสงฆ์ ทรงพระบัญชา เสด็จพระ-
กระยาหารแต่เช้า เสด็จประทับนั่ง ณ พระที่นั่งมหาวิจิตรนิย พวกอำมาตย์
ราชบุโรหิตพากันมาเฝ้าตามปกติ ทรงถามภักดาการิกอำมาตย์เป็นคน
แรกว่า “ดูกรภักดาการิกอำมาตย์ ท่านเป็นคนกว้างขวางรู้จักกับคนที่
มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดอยู่มาก ท่านพอจะพามาหาเราบ้างได้ไหม เราจะ
สมนาคุณท่านให้ถึงขนาดทีเดียว”

ภักดาการิกอำมาตย์กราบทูลว่า “ขอเดชะ ข้าแต่พระองค์ ข้า-
พระบาทพอจะหาคนที่มีความเฉลียวฉลาดได้ คือข้าพระบาทได้เห็นลูก
ชายของหญิงคนหนึ่งทำทางเฉลียวฉลาดมาก ข้าพระบาทได้เห็นตั้งแต่วิน
วันกลอด วันนั้นเป็นวันพระจันทร์เสวยนักษัตรฤกษ์ ข้าพระบาทเห็นว่า
ท่านจะต้องเป็นบัณฑิตแน่นอนพระเจ้าข้า” พระราชารับสั่งถามว่า
“เด็กคนนั้นอยู่ที่ไหน” อำมาตย์กราบทูลว่า “อยู่ในบ้านของ
ข้าพระพุทธเจ้าพระเจ้าข้า”

พระเจ้าโกรพยราชทรงตีพระทัย รับสั่งให้ภักทาคาริกอำมาตย์กลับไปบ้านไปถามคว่ำ เขาจะสามารถแก้ปัญหของพระอินทร์ได้หรือไม่ ถ้าเขาสามารถแก้ได้ก็ให้มาบอกพระองค์

ภักทาคาริกอำมาตย์กราบบังคมลาออกไปเรือนของตน ถามเรือนทองกุมารว่า “ลูกรัก เวลานี้พระราชาทรงเดือดร้อนพระทัยมาก เพราะพระอินทร์ได้มาถามปัญหาไว้ พระราชาแก้ไม่ได้ จึงรับสั่งให้พ่อมาถามลูกดู ถ้าลูกพอจะรู้แก้ไข ขอให้บอกพ่อ พ่อจะกลับไปทูลพระราชา”

เรือนทองกุมารได้ฟังดังนั้น จึงถามว่า “ข้าแต่พ่อ ปัญหาที่ว่าอย่างไร” อำมาตย์จึงได้บอกปัญหาที่พระอินทร์ถามให้เรือนทองกุมารฟัง เรือนทองกุมารเห็นทะเลปรุโพร่งในปัญหานี้ จึงบอกว่า “พ่อจ๋า ปัญหา^{นี้}ลูกช้งมาก แต่ลูกทราบ ขอให้พ่อไปกราบทูลพระราชาเถิดว่า ลูกของพ่อทราบปัญหานี้”

ภักทาคาริกอำมาตย์รับไปเฝ้าพระเจ้าโกรพยราช กราบทูลว่า “ขอเดชะ ข้าแต่พระองค์บุตรของข้าพระบาททราบปัญหาของพระอินทร์ พระเจ้าข้า” พระราชาตรัสว่า “พาบุตรของท่านมาหาเราเถิด” ภักทาคาริกอำมาตย์จึงไปแจ้งแก่เรือนทองกุมารว่า พระราชามีรับสั่งให้ไปเฝ้า เรือนทองกุมารบอกภักทาคาริกอำมาตย์ว่า “พ่อจ๋า พ่อไปทูลพระราชาขอให้ปลาคอสนะไว้ในพระราชมณเฑียร ตกแต่งให้งดงาม มีเครื่องบูชาพร้อม ตากเพดานด้วยผ้าสีต่างๆ ให้ชาวพระนครพร้อมทั้งหมู่อำมาตย์ราชบุโรหิตมาประชุมให้ประโคมดนตรี ให้จัดเครื่องประดับอย่างดีตั้งไว้บนหลังช้างพระที่นั่ง แล้วให้ประชาชนแห่ห้อมมาทูลลูกจึงจะไปเฝ้า”

ภักทาคาริกอำมาตย์รับคำแล้วก็ไปกราบทูลพระราชา พระราชา
ทรงโสมนัสเป็นอย่างยิ่ง มีรับสั่งให้ทำตามกุมารทุกประการ เสร็จแล้ว
บรรดาประชาชนและหมู่อำมาตย์ก็พากันไปหาเรือนทองกุมาร กล่าวว่า
“ข้าแต่กุมาร บัดนี้พระราชาโกรพยราชตรัสใช้ให้พวกข้าพเจ้ามาเชิญท่าน
ไปเฝ้าได้แล้ว” เรือนทองกุมารรับคำสั่งจากเรือนชั้นข้างแฉ่งลัดมือไป
ด้วยหมู่อำมาตย์ พนักงานดนตรีก็ประโคมดนตรีขึ้นพร้อมกัน พากันเดิน
แห่ห้อมไปตามทาง ตามรายทางที่กุมารผ่านมีประชาชนมาประชุมกัน
หนาแน่น

พระเจ้าโกรพยราชประทับนั่งคอยทอดพระเนตรดูทางที่กุมารมา
พอได้ระดับเสียงก็ยกมือ ทรงแเห็นเรือนทองกุมารขึ้นข้างทำทางสง่างามยิ่งนัก
ทรงชมเชยอยู่แต่ในพระทัย เมื่อเรือนทองกุมารมาถึงประตูพระราชวัง
ก็ลงจากหลังช้าง เดินเข้าเฝ้าพระราชา พระราชาโกรพยราชเสด็จลุกจาก
พระที่นั่งจุมมือกุมารเข้าไปในวังหลวง ประทับร่วมพระอาสน์เดียวกัน

เรือนทองกุมารกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ ขอพระองค์ทรง
บอกปัญหาที่พระอินทร์ถามเถิดพระเจ้าข้า”

พระเจ้าโกรพยราชตรัสว่า “ดูกรกุมาร พระอินทร์ถามว่า

หนึ่งไม่มีสองได้แก่อะไร

สองไม่มีสามได้แก่อะไร

สามไม่มีสี่ได้แก่อะไร

สี่ไม่มีห้าได้แก่อะไร

ห้าไม่มีหกได้แก่อะไร

หกไม่มีเจ็ดได้แก่อะไร
 เจ็ดไม่มีแปดได้แก่อะไร
 แปดไม่มีเก้าได้แก่อะไร
 เก้าไม่มีสิบได้แก่อะไร
 สิบไม่มีสิบเอ็ดได้แก่อะไร

เรือนทองกุมารได้แก่เป็นข้อ ๆ จนครบดังนี้

หนึ่งไม่มีสอง ได้แก่ภูเขาสิเนรราช
 สองไม่มีสาม ได้แก่พระจันทร์ พระอาทิตย์
 สามไม่มีสี่ ได้แก่พระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม
 พระสงฆ์

สี่ไม่มีห้า ได้แก่ทวีปทั้งสี่ คือ ชมพูทวีป ปุพพิ-
 เทททวีป อมรโคยานทวีป อุตตรกุรุทวีป

ห้าไม่มีหก ได้แก่ศีลห้า

หกไม่มีเจ็ด ได้แก่สวรรค์ ๖ ชั้น

เจ็ดไม่มีแปด ได้แก่ภูเขาสัตตบริภัณฑ์ล้อมเขาพระสุเมรุ
 เจ็ดชั้น

แปดไม่มีเก้า ได้แก่ศีลแปด

เก้าไม่มีสิบ ได้แก่นวโลกุตตรธรรม

สิบไม่มีสิบเอ็ด ได้แก่ศีลสิบ

เมื่อเรือนทองกุมารแก้ปัญหาก็ได้ทีละข้อ พระอินทร์และหมู่เทพยดา

ก็พากันร้องสาธุการ ไปรยคอกไม้ทิพย์ลงมาบูชากุมาร เมื่อแก่จนครบ
ทุกข้อ จึงบรรดาลให้ฝนแก้ว ๗ ประการตกลงมาบูชา

พระเจ้าโกรพยราชได้ทรงเห็นอัศจรรย์ดังนี้ ทรงมอบราชสมบัติ
ให้แก่เรื่อนทองกุมาร ให้กุมารเรื่อนทองนั่งบนพระเพลา พระราชายัง
ไม่ทรงทราบว่ากุมารเรื่อนทองเป็นพระโอรส เมื่อตรัสถามภักดาการิก
อำมาตย์แล้วจึงทรงทราบ ก็พระทัยสวมกอดพระกุมารแล้วทรงกันแสง
ตรัสถามพระกุมารว่า “ลูกรัก พ่อไม่ทราบเลยว่า พ่อเป็นลูก เดียวนี้
มารดาของลูกอยู่ที่ไหน”

พระกุมารเรื่อนทองกราบทูลว่า “พระราชมารดาประทับอยู่ที่บ้าน
ของภักดาการิกอำมาตย์ พระเจ้าข้า” พระเจ้าโกรพยราชจึงตรัสให้เจ้า
พนักงานจัดขบวนไปรับพระราชเทวีเข้ามายังพระราชวัง

เจ้าพนักงานได้จัดขบวนตามรับสั่งไปรับพระราชเทวี พระเจ้า
โกรพยราชทอดพระเนตรเห็นพระราชเทวีก็นั่งลงจากพระที่นั่งไปต้อนรับ
พระนาง ทรงจับพระกรของพระนางมาขึ้นประทับบนพระที่นั่ง ทรง
รับสั่งว่า “พี่ต้องขอโทษน้องที่บันดาลโทษะ สั่งให้ภักดาการิกอำมาตย์
จับน้องไปสำเร็จโทษ เกราะหัดที่ภักดาการิกอำมาตย์พาน้องไปอยู่ที่
เรือนของเขาแล้วเลี้ยงดูน้อง จนน้องได้ประสูติพระโอรส ต่อไปน้องกับ
พี่และโอรสก็จะอยู่กันอย่างมีความสุขตลอดไป”

พระเจ้าโกรพยราชได้ทำพิธีราชาภิเษกให้พระกุมารเรื่อนทองครอง
ราชสมบัติ พระกุมารเรื่อนทองทรงเป็นกษัตริย์ปกครองไพร่ฟ้าประชากร
ให้มีความเกษมสำราญชั่ววันรันดร.

ผิโนะพรุระ

สี่เฒ่า ประภาส่วต

เล่าจากนิทานไทย

ในป่าใหญ่ไกลและลึกเข้าไปในใจกลางบ้านนั้น ใกล้กับอาศรมของพระฤๅษีคนหนึ่งมีสระอโนดาตกว้างขวาง น้ำใสเย็น สะอาด สงบ มีต้นไม้ม้วนร้นและดอกไม้นานาพรรณ ถึงคั่นวันเพ็ญจะมีนางกนิรีเจ็ดนางมาเล่นน้ำในสระนั้น

คั่นวันนั้นพระจันทร์เต็มดวงแจ่มกระจ่าง เจ็ดนางกนิรีและบริวารร่อนดลาลงมาจากเวหา ถอดเครื่องประดับและปลดปีกปลดหางแขวนไว้กับกิ่งไม้ม้วนระ แล้วก็ลงแหวกว่ายกระแสน้ำด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน นางกนิรีสวยงามเหมือนนางฟ้า ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสไว้เพียงสา บ้างก็พ้องรำช้ร้องเพลงจำเริญใจ บ้างก็ว่ายน้ำดำเล่น บ้างก็โหม้ถึงเก็บดอกไม้บ่าสัสตสทิห้อยย้อยระย้าอยู่ริมฝั่ง บ้างก็เก็บผักบัวอ่อนมาปาลเล่น หยอกล้อกันตามประสาชาวสวรรค์วิชาวรผู้ไม่เคยรู้จักความทุกข์ ทารูไม่ว่าขณะนั้นมีตาพรานบ่าคนหนึ่งกำลังมองเขม่นอยู่แต่ไกล ตาพรานผู้นั้นเที่ยวได้เงินบุกบ่าล่าสัตว์จนเหน็ดเหนื่อย เห็นอาศรมพระฤๅษีเข้าก็เข้าไปกราบไหว้วออาศัยพักนอนอยู่ใกล้ๆ ตาพรานแก้หัดับคู้คู้ด้วยความอ่อนเพลีย ครันตกตึก เดือนหงายสูกสากวกลางฟากฟ้า นายพราน

ลืมนึกขึ้นเห็นนางกนิรีนั่งร่ำอยู่มาเล่นน้ำอยู่ในสระห่างออกไปก็แปลกใจ ตาพรานขยตาซ้ำแล้วซ้ำอีก

“นั่นอะไรพระคุณเจ้า?” ตาพรานถามพระฤๅษี พลางขยตาจ้องเบิ่ง เฝงคว้าน้ำมันคนจริง ๆ หรืออะไร ตึกคั่นป่านนี้แล้ว ‘ตะเฒ่า’ ไปหรือว่าเป็นความจริง

พระฤๅษีนั่งเข้าฌานหลับตาอยู่ ไม่ตอบตาพราน เล่นน้ำจนพอใจแล้ว นางกนิรีทั้งเจ็ดและบริวารก็ขึ้นจากน้ำ แต่งองค์ทรงเครื่องประดับกายตามประสาวิชาธร ใส่ปีกใส่หาง บินขึ้นสู่อากาศ หายลับไป

ตาพรานขยตาซ้ำอีก ด้วยความสงสัย

“กนิรีใช่แล้ว! ใช่แล้วกนิรี! ใช่ไหมขอรับหลวงตา?”

พระฤๅษีนั่งเฉยเสีย ไม่ตอบตาพราน

ตาพรานพูดลอย ๆ ว่า “อ้อ คงมาเล่นน้ำทุกคืนวันเพ็ญ ที่แล้วเราจะจับตัวนางกนิรีไว้ดูเล่นสักตัวหนึ่ง!”

“อ๊ะ-ไม่ได้! ไม่ได้!” คราวนี้พระฤๅษีลืมนึกขึ้นทันที พุดคัง ๆ ว่า “เอ็งอย่าไปยุ่งกะเขา! เขาไม่ใช่คนอย่างเราๆ เขาเป็นพวกวิชาธรอยู่ถึงยอดเขาไกรลาสสุดฟ้าป่าหิมพานต์ เอ็งอย่ายุ่งเกี่ยวนา!”

“หลวงตาครับ! จับได้สักนางหนึ่งก็จะเหมาะกับเจ้าชายพระสุธนแท้ๆ เทียวครับ!”

“ข้าๆ พรานป่าอย่างเอ็งไม่มีวันจับนางกนิรีเขาได้หรอก! ถ้าไม่ไป บ่วงนาคบาศมากล้องทำยังงี้เสียก็จับเขาไม่ได้ เทอ เทอ แล้วเอ็งจะไป

หาบ่วงนาคบาทที่ไหนดมา! ช้า ช้า ช้า” ฤษีหัวเราะอย่างพอใจ แล้วก็
หลับตาต่อไปเหมือนทองไม่รู้ร้อน

“อ้อ....บ่วงนาคบาท!” ตาพรานพึมพำด้วยความพอใจ รีบก้มลง
กราบพระฤษีจนหกคะมำ แล้วลุกขึ้นวิ่งอ้าวไปทางบูรพาทิศ

ตาพรานผู้นี้แกก็เคยได้ช่วยชีวิตพญานาคเอาไว้เสียด้วย พญานาค
ได้สัญญากับแกไว้ว่า ถ้าเมื่อใดต้องการความช่วยเหลือ ก็ให้มาหาได้

ตาพรานแรมรอนไปหาพญานาค ถึงริมฝั่งมหาสมุทร แกร่งเรียก
พญานาคจากใต้บาดาลให้ขึ้นมาหา แล้วออกปากขอยืมบ่วงนาคบาท
พญานาคก็ให้ยืมทันที

ตาพรานดีใจมาก รีบเก็บบ่วงนาคบาทลงย่ำ แล้ววิ่งอ้าว มุ่งหน้า
ตรงไปสู่สระน้ำที่ใจกลางป่าใหญ่ หนทางไกลเกรงจะไม่ทันคืนวันเพ็ญ

วันเพ็ญคืนนั้น พระจันทร์แจ่มจ้า สุกสกาวอยู่กลางเวหา ท้องฟ้า
แจ่มจรัส ลมพัดพรูวระรื่น น้ำค้างย้อยหยดต้องใบไม้ป่า เยือกเย็น

เหล่ากินรีหลงไหลในสระอนาคต พากันร่อนลงมาจากฟากฟ้า
ปลดปีกปลดหางแขวนไว้ที่กิ่งไม้ริมสระ แล้วลงเล่นน้ำเย็นชื่นสำราญใจ
บ้างก็ขับเพลงเสียงใส บ้างก็พ้อนรำเปลือกเปลีน

ตาพรานมองจ้องหมายเขม้นอยู่ในซุ้มไม้ริมฝั่ง จ้องเขม็งคูนาง
กินรีน้อยนางหนึ่ง คิดในใจว่าเธอ ช่างแซมซ้อยน่ารัก ไร้เคียงสา งาม
สมกับพระสุรณเจ้าชายของเรานัก คิดแล้วตาพรานก็เส็งแฉให้เหมาะเหม็ง
แล้วขว้างบ่วงนาคบาทไปทันที

“ว้าย-งู!” นางมโนห์ราถูกบ่วงนาคบาทคล้องก็ร้องสุดเสียง
“ช่วยด้วยเพคะ!”

แต่นางกนิรอื่น ๆ ต่างก็ตกใจวิญหยา ไม่กล้าเข้าไปใกล้ เพราะกลัวฤทธิ์บ่วงนาคบาศตามสัญญาทิวาชาธร เหล่ากนิรที่ระหนก แยกตื่น ชุลมุนชิงกันหนีบ่กทางสวมใส่ ออกส่นขวัญหาย ร่อนหนีขึ้นสู่เวหา

“ช่วยน้องคว้ยเพคะ พระพี่! อย่าทิ้งน้องไป!” แต่ยั้งคั้น บ่วงนาคบาศก็ยังรัดแน่นเข้า ทาพรานบ่าเก็บบ่กทางนางมโนห์ราใส่ถุงย่าม แล้วก็ตรงเข้าจับลากเอาตัวนางมโนห์ราไป

กนิรทั้งนั้นยิ่งตกใจมาก เวียนร่อนไปมาอยู่บนฟากฟ้าไม่เป็นสำบังกัร่าให้ฟุ้งฟาย แต่ไม่อาจจะช่วยอะไรนางมโนห์ราได้ จำต้องปล่อยให้ทาพรานพรากเอาน้องสุดท้งล้งภัยไปในบ่าลึก แล้วพากันบินหนีกลับไปเขาไกรลาส

ฝ่ายทาพรานพุดว่า “อย่าตกใจ! อย่าตกใจ! มาไปกับเรา!” ปล่อยมือจากบ่วงนาคบาศตั้งท่าจะคว้าข้อมือนางมโนห์รา

นางร้องร่ำให้ “อย่า! ถ้าถูกตัวเรา เราจะตาย เอาเถิด! เราจะไปคว้ยโดยดี! ปลดขุร่ายนี้ไปเสียให้พ้นหน้อยเถิด!” พลงนางก็พรวดำพันถึงพระมารดา ว่าจะไม่ไ้เห็นหน้าพระแม่เจ้า

นายพรานบ่าเรียกบ่วงนาคบาศให้คืนคลาย แล้วเก็บเข้าย่าม พลงเอาไม้ตีคิน บังคับให้นางเดินตาม บุกบ่าฝ่าตง รอนแรมไปไกลลึบ ก็บรรลุชายบ่าเข้าเขตพระอุทธาน

พระสุธนกำลังเสด็จประพาสชมวนอุทธานชายบ่า แซ่มชั้นพระทัยตันไม้ป่าสูงใหญ่ ร่มครุ่ม ดอกไม้บ่าบางเบาหลายหลากสี

ดำเนินไปถึงลานกว้างริมสระน้ำน้อย หย้าเขียวขจีตั้งปทุม
พระสุธนประทับพักที่ขอนไม้ ใต้ต้นไม้ใหญ่ร่มรื่น ทรงนั่งนิ่งสงบอยู่แต่
ลำพัง

ตาพรานบุณฑริกโผล่ออกจากแมกไม้ มีมโนห์รำน้อยเดินตามหลัง
ตาพรานเห็นพระสุธนก็ตั้งใจตรงเข้าไปก้มกราบ ทูลเรื่องราวให้ทรงทราบ
ยกนางมโนห์ราถวายเป็นพระมเหสี ดังกับว่านางกินรีเป็นลูกสาวของ
แกเอง

แต่พระสุธนนั้นรักนางมโนห์ราตั้งแต่แรกเห็น หล่อนงดงาม
เข้มข้อย คุณความดีสภาพดึกกับตาพรานใจร้ายที่เดินมาข้างหน้า “นี่หรือ
นางกินรี?” พระสุธนพึมพำ เอวรอ่อนช้อย เยื้องย่างดังลอยลม
คุณุ่มนวลน่าประหลาด ใบหน้าเศร้าอ่อนละม้ายไร้เคียงสา พระทรงเข้าไป
จูงกรับขวัญ “แม่น้องน้อยอย่าตกใจ” ปลอบด้วยสุรเสียงอ่อนโยน
จ้องมองเนตรนางซึ่งยังบุตรระหนกตกตื่น “เรารักนาง เราจะขออภิเษก
สมรสด้วย”

ท้าวเธอพูดเหมือนออกคำสัจกลายๆ แต่มโนราห์ก็ค่อยหายเสียขวัญ
ความเมตตาที่ได้รับทำให้หล่อนค่อยคลายใจ และความรักของท้าวเธอ
ทำให้หล่อนรู้สึกอบอุ่นใจ เหมือนนกน้อยพลัดถิ่น หลงฝูง มาได้พึ่ง
ร่มโพธิ์ใหญ่

ท้าวอาทิจวงศ์และพระนางจันทาเทวี ยินดีที่จะได้นางมโนราห์
เป็นลูกสะใภ้ ประกาศแก่ราษฎรให้ทราบว่ นางเป็นธิดาท้าววิชาวร

แห่งไกรลาส โปรดให้จัดตกแต่งนครและจัดพิธีอภิเษกสมรสเป็นการ
ครีกครื้นเริงโห่ฟาร

แต่อำมาตย์ใหญ่ปุโรหิต ซึ่งเป็นที่โปรดปรานของท้าวอาทิตย์ เคย
ใช้อำนาจข่มขู่พระองค์อยู่กลายๆ ผิดหวังที่พระสุนเจ้าชายอภิเษกสมรส
กับมโนห์รา ลูกสาวของปุโรหิตหรือแสนจะสวามิภักดิ์จะให้มาเป็นพระ-
มเหสี ท้าวเธอก็หาได้เหลียวแลไม่ มีหน้าซำยังมียำมาตย์หนุ่มอีกคนหนึ่ง
เฝ้าปฏิบัติรับใช้ใกล้ชิดพระสุนเจ้าชาย “มันคงมันหมายจะเป็นปุโรหิต
แย่งตำแหน่งเรา!” ปุโรหิตใหญ่นึกไม่ชอบใจ จนอยู่มาวันหนึ่ง พระ-
สุนเห็นอำมาตย์หนุ่มทำงานตียังนัก จึงออกปากว่า “เฮ้! เจ้าจะขอ
อะไร เราจะให้รางวัล” อำมาตย์นั้นหลงรักธิดาสาวของปุโรหิตจึงทูลขอ
เจ้าชายถึงสนิทกับปุโรหิตก็ตรัสยกให้

เหตุการณ์ทั้งนี้ยังทำให้ปุโรหิตเจ็บช้ำน้ำใจนัก แก่นังนึกในใจว่า
“ตัวกูเป็นถึงปุโรหิตผู้เป็นใหญ่ใครไม่ยำเกรง ยกลูกสาวให้อ้ายหนุ่มหัวใส
อย่างกับเป็นผักเป็นปลา ยิ่งกับลูกไม่มีพ่อ! ชะช้า! เจ้าชาย! ช่างลืม
เยื่อใยที่เราหวังจะยกลูกสาวให้เป็นพระมเหสี” ความอยากใหญ่เมืออำ-
นาจทำให้ปุโรหิตลืมตัวกลับเคียดแค้นชิงชังเจ้าชายเมื่อไม่สมหวัง แล้ว
ตาปุโรหิตก็ตรงไปถือว่าท้าวอาทิตย์ว่าเจ้าชายไม่นับถือตน เอาลูกสาวไป
ยกให้คนอื่นโดยไม่บอกเล่าแก่สืบให้ตัวรู้ แต่ท้าวอาทิตย์ก็ได้สนพระทัย
มหาปุโรหิตยิ่งเคียดแค้น

พอดีมีข้าศึกยกมาประชิดชายเขตแดน ท้าวอาทิตย์กลัวพระทัย
เกรงจะลูกหลานเป็นศึกใหญ่ ปุโรหิตก็ยุงให้ส่งเจ้าชายไปเป็นจอมทัพ

ท้าวอาทิจเห็นด้วย เพราะที่จริงนั้นพระสุธนเป็นเจ้าชายผู้กล้าหาญและสามารถเป็นอย่างยิ่ง

ในขณะที่พระสุธนมัวไปรบทัพจับศึก ห่างไกลถึงชายเขตแดนประเทศ อยู่ทางนี้ ปุโรหิตก็เริ่มวางแผนยุยงท้าวอาทิจทุกเมื่อเชื่อวัน แต่งเรื่องร้ายป้ายสีให้กลายเป็นเหตุไม่ดีต่างๆ นานา ว่าคนโน้นคนนี้ ก็ด่าว่าอยู่ทุกวัน แล้วสรุปอ้างเหตุว่า ทั้งนี้ก็เพราะนางมโนห์รา เป็นกินรี เป็นนก เป็นกาลกีนีตัวการ ทำให้เกิดเรื่องร้ายๆ เหล่านี้ รวมทั้งเรื่องที่ข้าศึกยกมารบนั้นด้วย “นี่ก็ใช่ข่าวน่าว่าข้าศึกมีกำลังแสนยานุภาพมากเหลือหลาย เจ้าชายเองก็อาจจะถึงกับเสียชีวิต ถ้าพระองค์ไม่รีบจับนางกินรีทำพิธีบูชาัญญ! แม้พระองค์เองก็จะต้องประสบแต่หายนะ!” ปุโรหิตขู่ขวัญ ทำหน้าเคร่งขรึมเหมือนรักพระองค์ ท้าวอาทิจร้องว่า “อะไร! ไม่ได้หรอก! มโนห์ราเป็นลูกสะใภ้ของเรา ลูกเราก็คงนางมากจะทำยังงั้นไม่ได้!”

ปุโรหิตยังทำหน้าเคร่งขรึม ทำเสียงเอាកการเอางานเหมือนกับจงรักภักดีท้าวอาทิจมากแต่ถ้อยคำ มิได้หวังอะไรอื่น “พระองค์ไม่ควรคิดเช่นนั้น พิธีบูชาัญญนี้ หมายถึงการเสียสละได้แม้สิ่งที่รักมากที่สุดเช่นลูกเมีย เพื่อความสุขความสงบของประเทศชาติ และไพร่ฟ้าประชาชนพระเจ้าข้า กินรีเป็นกาลกีนี เป็นเหตุให้บ้านเมืองฉิบหาย พระองค์จะคิดแต่เรื่องส่วนพระองค์กระไรได้ ”

ท้าวอาทิจนิ่ง ปุโรหิตเฝ้าพระทัยได้ว่า เห็นจริงตามคำพูดของตัวแล้ว จึงส่งเตรียมงานพิธีอันชั่วร้าย โดยอาฆาตคิดขามโนห์รา และเคียดแค้นพระสุธน ชอบแต่จะหักล้างให้พินาศไป

พระนางจันทาได้ข่าวก็รีบลุกเล่นมาขอเผ้าท้าวอาทิตย์ แต่บุโรหิต
สั่งทหารปิดประตูกักกันไม่ให้ใครเข้าออก ท้าวอาทิตย์เองก็เห็นด้วย นึก
ถึงพระทัยแน่ว่า ตนกำลังเสียสละลูกสะใภ้เพื่อไพร่ฟ้าประชาราษฎร์
ไม่สมควรฟังคำพระนาง เกรงว่าจะกลับใจอ่อน

มโนห์ราทำให้ กราบบาทนางจันทา ทราบแน่ว่าตัวจะต้องตาย
แน่ในกองไฟบุญญ์เสียแต่วันนี้ “ที่ไหนเลยจะได้ยู่สนองพระบาท
พระมารดาได้ต่อไปอีก ลูกคงจะต้องตายและขอกราบลาถวายชีวิต แต่
ก่อนจะตายลูกขอแต่งตัวตามแบบอย่างกนิรีนะเพคะ ลูกจะพ่อนรำถวาย
เป็นครั้งสุดท้าย ”

นางจันทาหยิบปีกหางส่งให้ มโนห์ราสวมใส่พร้อมทั้งเครื่องประ
ดับ แล้วพ่อนรำถวาย นางจันทานำตานองหน้า สะอื้นฮักตรงเข้าสวม
กอดพระบุตร มโนห์รำน้ำตาไหล ผื่นใจปลอบพระแม่ให้คลายโศก
เสียงทหารตึงตึงอึงคึงที่ประตู จะตรงเข้ามาจับตัวมโนห์รา หล่อนก้ม
กราบบาทพระมารดา แล้วรีบร่อนถลาออกทางพระบัญชร บินลอย
อยู่ห่าง ๆ พลงบังคมลาเป็นครั้งสุดท้าย สั่งเสียว่า “พระมารดาการุญ
ช่วยบอกเสด็จพี่ ไกรลาสหนีไกลลิบ ขออย่าได้ทรงติดตามไป ลูกมีบุญ
น้อยไม่อาจอยู่รับใช้สนองพระคุณ แต่จะซื่อตรงจงรักภักดีไม่ยอมมีสามี
อื่น ลูกขอถวายบังคมลา” แล้วนางก็ลอยขึ้นสู่ณภากาศเบื้องสูง บิน
หายลับไปในพริบตา

พระสุรณมีชัยชนะข้าศึกเกินทัพกลับคืนพระนคร นางจันทา
สวมกอดพระโอรสแล้วน้ำตาไหล ท้าวอาทิตย์แจ้งเรื่องราวตามความ

กิตของพระองค์เองให้โอรสทราบ ย้ำให้เห็นคุณค่าของการเสียสละ
เพื่อผู้อื่น พระสุรนน้าพระเนตรกลอ ผีนกล้ำกลืนไว้ พุดเบาๆ ว่า

“ ไร่ เสด็จพ่อ! ไม่ใช่เช่นนั้นพี่จะย่ะค่ะ คนที่หลอกให้เราหลง
เชื่อ คอยแต่ยุยงเล่าเรื่องร้าย ๆ หลอกให้เราหลงผิด หวาดระแวงใคร ๆ
อื่น แถมยังหลอกให้เราหลงมกมายไม่มีเหตุผลนั้น เขาก็จะต้องหวัง
ประโยชน์ซ่อนเร้นเป็นส่วนตัวพี่จะย่ะค่ะ ” พระสุรนกราบบาทพระบิดา
มารดา ทรงลูบขนิมัยนพาลงทูลลา “ ลูกจะต้องติดตามมโนห์ราไป เธอ
ไม่มีความผิด และลูกรักเธอมาก ”

“ อย่า ลุกเอ๋ย ลูกรัก ” พระนางจันทาร้องห้าม “ บ้าเปลี่ยวหน
ทางไกลกันดาร ขึ้นไปก็เท่ากับเอาชีวิตไปทิ้งเสียเปล่าๆ ไหนๆ นางก็
จากไปแล้ว นึกเสียว่าทำบุญกันมาแค่นั้น ”

“ อย่าห้ามลูกเลย แม่จ๋า เป็นตายอย่างไร ลูกก็จะต้องไป ” ทรง
กอดพระมารดาไว้แล้วผละไป

“ ไร่ ลูกรักของแม่ กลับมาก่อน.... ” แต่พระสุรนเดินลับหาย
ไปแล้ว

“ ฉันผิดเอง จันทา ปล่อยลูกไปเถิด ลูกเป็นคนรักความยุติธรรม
ขึ้นอยู่ลูกก็ต้องทนกลุ้มใจไปตลอด เพราะความผิดของพ่อของตัว ” ท้าว
อาทิจพุดเสียบๆ ใจแห้ง “ เธอเข้าใจไหม ? ”

“ ฮี! ถ้าลูกเป็นอะไรไป....พระองค์นี่สิ....ฮือๆ ฆ่าลูก ”
จันทาลืมองค์ ไกรธท้าวอาทิจ “ หม่อมฉันคงตาย! ”

“ ไร่ จันทา... ” ท้าวอาทิจกราง

พระสุธนให้ตาพรานบุญทริกพาไปหาพระฤๅษีที่อาศรม ได้ทราบจากพระฤๅษีว่า มโนห์ราสั่งห้ามไว้ขอย่าให้พระสุธนติดตามไป หนทางกันดาร มีทั้งไข้ป่า เสือสางช้างพราย สุกเซตฟ้าป่าหิมพานต์ แต่พระสุธนตัดสินใจสู้พระทัยอย่างเด็ดเดี่ยวยอมเสี่ยงชีวิตแล้ว ไม่ยอมถอยหลังกลับคืนวัง พระฤๅษีจึงอธิบายหนทางโดยตลอดตามที่นางมโนห์ราสั่งเสียไว้ พร้อมกับมอบแหวนและผ้ากัมพลที่นางฝากไว้ให้

พระสุธนแยกทางกับพรานป่า จับลึงน้อยมาเป็นมัคคุเทศก์ ลิงกินผลไม้สิ่งใดพระสุธนจึงกินตาม สิ่งใดเป็นพิษลิงไม่กิน ท้าวเธอก็เว้นเสียหมดเขตป่าผลไม้พิษแล้ว ก็ปล่อยลิงไปเสีย ทรงรอนแรมไปโดยความลำบากยากแค้นแสนสาหัส ถึงเจ็ดปี เจ็ดเดือนกับเจ็ดวัน พันฝ่ากษัตริย์ต่าง ๆ ไปได้โดยกำลังใจอันเข้มแข็งและกล้าหาญ บางแห่งก็มีแต่ป่าหนามล้วน ๆ พระสุธนต้องห้อยโหนโยนตัวไปตลอด เหมือนสัตว์ป่าก็มีปาน ทรงพากเพียรพยายามไม่ทอดยอ ไม่นึกกลัวผีสางคนางร้าย น้ำใจเด็ดเดี่ยวองอาจดั่งราชสีห์ แต่กระนั้นก็มีบางครั้งที่ท้าวเธอนึกสงเวชตัวเอง นึกในใจว่า “โอเอ๋ย มาตกระกำลำบาก ต้องเดินบุกป่าฝ่าหนามเหมือนสัตว์ป่าก็เพราะรัก!” ท้าวเธอก็คิด แต่แล้วก็มีอาจจะหวนกลับได้ “มโนห์รา นื่องจะนึกว่าเราเป็นคนอย่างไรกัน! พี่รักน้อง เราจะต้องเข้าใจกัน” พระสุธนนึกในใจ พลางดำเนินต่อไปไม่ยอมเหลียวหลัง มุ่งแต่

จะให้บรรลุนิติภาวะ แต่อนิจจา เดินๆ ไปก็ลุดอกช่ายหาค! มหาสมุทรกว้างไกลสุดสายตาขวางกันอยู่ตรงหน้า “อา...นั่นแล้ว ที่น้องสั่งไว้ งูตัวมหึมานอนอยู่ในน้ำ จงใช้มันให้เป็นประโยชน์” ไม่ทรงหวาดหวั่น ก้าวพระบาทเหยียบหางงู งูก็หาทำอันตรายอย่างใดไม่ ทรงเดินไปเจียบๆ เป็นหนทางไกล เหนื่อยนักก็นึกในใจว่า ถ้าไม่เดินก็ไม่ถึง เดินไป เดินไป เดินไปไม่หยุดยั้ง นั้นหวั้ง.... ทรงกระโดดข้าม ขึ้นสู่ฝั่งอีกฟากหนึ่งได้โดยปลอดภัย

เมื่อข้ามมหาสมุทรใหญ่พ้นแล้ว ทางก็ราบรื่น สะอาด สงบ แต่ทำอะไรเล่า จึงจะขึ้นถึงยอดภูเขาไกรลาสลับๆ โผ่น โน่นแน่นะหนักใหญ่นอนหลับอยู่ ทรงใช้ปัญญาทำให้แก่ลัวกล้ายินดียอมตาย ทรงเข้าไปเกาะขนนกไว้มัน พอมันตื่น ก็พาบินถลาขึ้นสู่อัมพร เหิรฟ้าลับๆ ไป ถึงยอดภูเขาส่งสุดนั้น บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็ทรงปล่อยมือจากขนนกนั้นเสีย เดินองค์ปลิวลิวๆ ไปโดยเสรี

ต่อจากนั้นพระสุธน ก็ได้พบกับพระบิดามารดาของ นางมโนห์รา ท้าววิชาธรโปรดให้มีพิธีสมรส แต่ต้องให้พระสุธนชี้ตัวกนิรีเจ็ดนางที่เพื่อนร่ำสลักกันไปมาอยู่นั้นว่า คนไหนคือนางมโนห์รา ถ้าชี้ผิดก็จะไม่ได้นางคืน พระสุธนจึงมอง อนิจจา ช่างเหมือนกันเสียจริง ๆ ทรงเพ่งพินิจอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็ชี้ตรงไปที่ ---- ถูกแล้ว นั่นคือนางมโนห์รา! มโนห์รายัมละมัย ติใจที่พระสุธนสู้อุตส่าห์ติดตามมาและ... จำนางได้ไม่ไหลหลง

กนิษฐาหลายหยดพ่นน้ำ คนตรีหุยกบรลง กนิษฐผู้เฒ่ากับ
โศลกชั้นด้วยเสียงอันแจ่มใส กังวานเหนือสิ่งอื่นใด

อันความรัก รูป ละม้ายคล้ายคลึงกัน

แต่รักในน้ำใจนี้ควรสรรหา

แม้รักพรากจากไกลไปแดนฟ้า

พระเมตตาเป็นรักแท้แน่นอนเอย.

แล้วพระสุนทรก็ทูลขออนุญาตพานางกลับบ้านเมือง ท้าววิฆาทร
จัดกองทัพฟ้า กนิษฐหะมาส่งถึงพระนครในเวลาอันรวดเร็วยิ่ง ทั้งคู่
ตรงไปกราบบาทท้าวอาทิตย์และพระนางจันทา พระบิดามารดาเห็นลูก
ทั้งสองเข้าก็ดีใจจนน้ำตาไหล เมื่อต่างคนต่างเข้าใจกันก็โดยเมตตาแก่
กันอย่างแท้จริงทั้งนั้นแล้ว ทั้งหมดก็อยู่เย็นเป็นสุขตลอดกาลนาน.

ในฤดูหนาว ณ ดินแดนภาคเหนืออันไกลโพ้นออกไป อากาศ
 ช่างหนาวเย็นเสียนี้กระไร หนาวน้ำแข็งที่มีลักษณะเร็วแหลมเหมือน
 ปลายหอก ยาวย้อยห้อยลงมาจากชายคาบ้านเรือน ลมหนาวที่พัดพาเอา
 ความหนาวเหน็บมาด้วย ยิ่งช่วยกระพือส่งเสียงหวีดหวิวไปทั่วบริเวณ
 เบื้องบนอากาศแห่งความหนาวเหน็บนั้นแล้ว ท้องฟ้าก็มีตกลูกน้ำหิมะ
 อย่างน่าสะพึงกลัว ช่างเป็นฤดูหนาวที่ทารุณเสียเหลือเกิน!

เบื้องหลังผนังซึ่งชาวเมืองสองคนยืนอยู่ ชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง
 เด็กทั้งสองนี้เป็นพี่น้องกัน และยิ่งเยาว์วัยอยู่ด้วยกันทั้งคู่ ด้วยเหตุว่า
 อายุยังไม่ถึงสิบขวบ เด็กทั้งสองนี้เป็นเด็กกำพร้า อาศัยอยู่ในบ้านของ
 บ้าซึ่งนอกจากจะไม่มีความสามารถแล้ว ยังได้พยายามเลือกใส่ให้
 เด็กทั้งสองออกไปเที่ยวขอทานนอกบ้านมาเลี้ยงดูคนอื่น น่าสงสารเด็ก
 น้อยทั้งสองที่ขอทานได้ก็แต่เหรียญเศษสตางค์และเศษอาหารเล็ก ๆ
 น้อย ๆ ที่เย็นชืดมาแล้วทั้งนั้น มิหนำซ้ำก็ยังเกิดอุบัติเหตุเสียอีก!

ขณะที่เด็กทั้งสองกำลังเดินข้ามคูน้ำเย็นจนเป็นน้ำแข็งแล้วแห่ง
 หนึ่งนั้น ภูวน้ำแข็งที่อยู่ใต้พื้นเท้าของแกสองคนก็แยกตัวออกจากกันใน
 ทันที! ทำให้ทั้งสองต้องจมตกลงไปในสายน้ำอันเย็นยะเยือกนั้นในทันที

เด็กทั้งสองพยายามค้นร่นอย่างเต็มที่ จึงสามารถเกาะก้อนน้ำแข็งใหญ่ถึงตนเองขึ้นมาได้ แต่อนิจจาเอ๋ย! ตะกร้าเล็กๆ ซึ่งบรรจุสิ่งของที่แกทั้งสองคนพยายามขอลานมาได้นั้น ได้จมหายลงไปใ้ในน้ำแข็งนั้นเสียแล้ว! ที่นี้แกจะกลับบ้านได้อย่างไรเล่า? บ้าผู้ไร้ความเมตตาคงจะต้องลงโทษแกทั้งสองอย่างสาหัสทีเดียว จะทำอย่างไรกันดี?

“เราเข้าไปเก็บกิ่งไม้แห้งๆ ในป่ากันเถอะ แล้วจะได้ก่อกองไฟเพื่อให้ผิงเสื้อผ้าของเราให้แห้งเสียก่อน” เด็กชายผู้พี่เอ่ยขึ้น

ครั้นแล้วพี่น้องทั้งสองก็พากันเข้าไปในป่า แต่โชคร้ายที่ไม้มีเด็กอื่นๆ เข้าไปเก็บไม้พื้่นก่อนหน้าแกเสียก่อนแล้ว เพราะฉะนั้น เด็กทั้งสองก็เลยไม่สามารถจะหากิ่งไม้แห้งได้แม้แต่สักกิ่งเดียว เมื่อได้ค้นค้นกันหายอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลานาน คนน้องก็เลิ่ลไปเห็นท่อนไม้กลมเล็กๆ เข้าท่อนหนึ่ง เด็กหญิงผู้น้องสาวจึงหยิบขึ้นมาอย่างรีบร้อน แต่สิ่งนั้นคืออะไรเล่า? เป็นของแปลกทีเดียว! มีลักษณะประหลาดมาก!

“กุญแจไขไหมน้อง?” คนพี่ถามขึ้น “จริง ๆ นั้นแหละ! กุญแจจริง ๆ!”

“จงพาฉันไปยังภูเขาลูกนั้นเถิด” เสียงใครพูดขึ้นก็ไม่รู้ เพราะทั้งสองพี่น้องมองไม่เห็นใคร แต่ก็คงจะมีใครพุดอยู่สักคนหนึ่งเป็นแน่แท้

ในจักรวาลนี้มีผู้ยิ่งใหญ่อยู่มากมาย ซึ่งครั้งหนึ่งเคยดำรงชีพอยู่บนพื้นโลกพร้อมกับมนุษย์เรา ท่านเหล่านั้นเอาใส่ใจต่อคำสั่งสอนอันประเสริฐขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งได้ปฏิบัติตามคำสอนนั้นๆ

ด้วยอย่างเคร่งครัด ท่านมีชีวิตอยู่อย่างบริสุทธิ์สะอาด เพราะฉะนั้น
ท่านจึงเป็นผู้ประเสริฐ เรียกว่าพระโพธิสัตว์ หรือ พระอรหันต์
ท่านเหล่านั้นมักจะท่องเที่ยวไปในอากาศ เราไม่สามารถจะมองเห็น
ท่านได้ แต่ท่านมองเห็นเรา และเฝ้าดูพฤติกรรมของเราอยู่ เมื่อใดที่
ท่านเห็นว่าคนใดมีกรรมจะต้องตกอยู่ในความยากลำบาก เมื่อนั้นท่านก็
จะเข้ามาช่วยเหลือ พระโพธิสัตว์หรือพระอรหันต์ ที่กล่าวถึงเช่นนั้น
แหละ องค์ใดองค์หนึ่งได้เห็นพี่น้องทั้งสองตกลงไปในน้ำ และได้
ให้เขาเป็นบ่าวก่อนนำเข้มาได้ ทั้งบัดนี้กำลังช่วยนำทางให้แก่
เขาทั้งสอง

แต่โดยเหตุที่ไม่สามารถจะมองเห็นใครได้ เด็กทั้งสองจึงตกใจ
กลัวแล้วก็วิ่งหนี แต่ก่อนที่จะรู้ว่าตนได้วิ่งไปถึงไหน ก็ปรากฏว่าเขา
ทั้งสองได้มายืนอยู่ตรงหน้าเนินเขาสูงหนึ่ง ซึ่งมีช่องเล็กๆ คล้ายรูकुญแจ
อยู่ที่หน้าผา เด็กทั้งสองจึงเอาลูกกุญแจไม้ที่เก็บได้มา สอดเข้าไปใน
ช่องนั้น ทันใดนั้นเองหน้าผาหินนั้นก็เปิดออกมาเหมือนบานประตู คุ
นำประหลาดมาก พี่น้องทั้งสองยังไม่ทันหายกลัว จึงวิ่งรุดหน้าเข้าไป
ข้างใน ครั้นแล้วประตูซึ่งอยู่เบื้องหลังก็ปิดลงดังโครม เป็นอันว่าพี่น้อง
ทั้งสองหมดหนทางที่จะออกมาข้างนอกได้

ทางที่เขาทั้งสองเดินต่อไปนั้นมีคามาก เด็กน้อยกอดกันแน่นด้วย
ความกลัว ไม่กล้าก้าวย่างออกไปข้างไหนเลย แต่ห่างออกไปเล็กน้อย
นั้น เขามองเห็นช่องมีลักษณะคล้ายปากทางที่จะออกไปสู่บริเวณอันมี
แสงสว่างมากกว่า ฉะนั้น เด็กทั้งสองจึงค่อยๆ สวาทาก้าวไปข้างหน้า
แต่ทุกข์โศก! คุมันข้างเป็นระยะทางที่ไกลแสนไกลเสียนี้กระไร!

แต่ถึงทางจะไกลสักเพียงไรก็ต้องมีที่สิ้นสุด ดังนั้น ในที่สุดเด็กทั้งสองจึงเดินมาถึงปลายทาง แล้วก็รู้สึกว่าคุณเองกำลังอยู่ในสวนแห่งหนึ่ง แต่ข้างเป็นสวนที่มีลักษณะประหลาดเสียจริงๆ! กล่าวคือ ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดี มีทางเดินเป็นระเบียบเรียบร้อย ดอกไม้ทั่วบริเวณกำลังแย้มกลีบบานสะพรั่งสดชื่น และได้รับการตกแต่งพรวนดินรดน้ำอย่างงดงาม แต่ถึงกระนั้นพี่น้องทั้งสองก็อดตกด้วยความเสียใจและทอศตอนใจใหญ่ เพราะบรรยากาศรอบๆ ด้านดูเต็มไปด้วยความเงิบเหงาและน่าหวาดกลัว ทำให้เด็กทั้งสองไม่กล้าพูดอะไร เขาทั้งสองได้แต่ค่อยๆ สาวเท้าก้าวเดินไปตามบริเวณนั้นอย่างเต็มไปด้วยความขลาดและความหวาดระแวง

ในที่สุด พี่น้องสองคนก็เดินมาถึงซุ้มไม้แห่งหนึ่ง เขาต้องหยุดชะงักทันที ไม่สามารถจะก้าวเดินต่อไปได้อีกแม้แต่ก้าวเดียว ทั้งนี้ก็เพราะว่า ณ ที่นั้น มีสตรีนางหนึ่งนั่งอยู่ เป็นหญิงที่มีความงามเข้มช้อยอ่อนหวานมาก แต่ดูเต็มไปด้วยความโศกสลด ความมั่งคั่งและความน่ารักของเธอ ทำให้เธอดูเหมือนจะเป็นดอกไม้ที่มีชีวิตประจำอยู่ในอุทยานแห่งนั้น นัยน์ตาของเธอชุ่มฉ่ำไปด้วยน้ำตา และเธอก็กำลังถอนหายใจใหญ่อยู่ ร้องๆ ตัวเธอมีนกหลายชนิด บ้างมีขนอุดมไปด้วยสีสรรธรรมชาติ บ้างก็มีสีสดใสงามฉูดฉาด ตัวที่สวยงามที่สุดนั้นคือตัวใหญ่ มีหงอนสีทองเหมือนรูปมงกุฎอยู่บนศีรษะ บรรดาวิหคน้อยๆ เหล่านี้ต่างก็จับเจ้ากันอยู่เงิบกบริบ มิได้ส่งเสียงออกมาเลย ครั้นแล้วหญิงผู้นั้นก็เหลียวไปเห็นเด็กสองพี่น้องเข้า

“หนูจำ หนูมาที่นี่ได้อย่างไรกันนี้?” เธอถามขึ้นอย่างตื่นเต้น
พี่น้องทั้งสองก็เล่าเรื่องราวให้ฟังรวมทั้งเรื่องกุญแจที่เก็บได้ด้วย

“น่าอัศจรรย์จริงๆ!” หญิงนั้นกล่าวขึ้น “เออ! หรือว่าพระ
โพธิสัตว์ท่านเมตตาส่งเธอมาช่วยเรา?”

“แต่ทำไมคุณน้ำจึงดูเศร้าโศกมากนักเล่าคะ?” เด็กหญิงผู้เป็น
น้องสาวก็ถามขึ้น

“ฟังนะจ๊ะ พวกเราเป็นเทพธิดา” หญิงงามนั้นตอบ “คุณพ่อ
ของน้ำเป็นพระราชาแห่งราชอาณาจักรเทพยดาแห่งหนึ่ง และตัวน้ำเอง
ก็ถูกจองไว้ให้อภิเษกสมรสกับพระราชาแห่งราชอาณาจักรเทพยดาอีกแห่ง
หนึ่ง แต่เมื่อสรุ่ยชั่วร้ายตนหนึ่งได้ใช้กำลังบังคับพาเอาตัวน้ำมาที่นี่ ครั้น
คุณพ่อคุณแม่และมิตรสหายของน้ำพากันมาช่วยน้ำ เจ้าสรุ่ยร้ายนั้นก็
บันดาลให้คนเหล่านั้นกลายเป็นนกไปบ้าง เป็นดอกไม้ไปบ้าง และที่
เป็นต้นไม้ไปก็มี เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นมาได้สองเดือนแล้ว เจ้าสรุ่ย
ชั่วชำนั่นมันก็มาหาน้ำทุกวัน เผื่ออันนอนให้น้ำยอมเป็นเมียมัน แต่น้ำ
จะไม่มีความยอมเป็นอันขาด ด้วยเหตุนี้แหละ มันก็เลยขู่ว่ามันจะบันดาล
ให้น้ำกลายเป็นหิน และจะฆ่าญาติพี่น้องของน้ำเสียให้หมดสิ้น บัดนี้
หนูเห็นหรือยังล่ะว่า ทำไมน้ำจึงได้โศกเศร้าและเต็มไปด้วยความหวาด
กลัวอย่างนี้?”

“เราสองคนจะช่วยอะไรคุณน้ำได้บ้างเล่าคะ?” พี่น้องทั้งสอง
ถามขึ้น

“ได้ซิจ๊ะ หนูมีทางช่วยน้ำได้แน่ๆ ที่เดียว” เทพธิดาตอบ “นั่น
ไงล่ะ หนูมองเห็นพุ่มไม้ทางโน้นไหม? นั่นแหละ ที่นั่นมีเลื่อย

วางย้อยันหนึ่ง น้ำช้อนเอาไว้ตั้งแต่เช้ายังเดินเหินได้อยู่ แต่.....
 เดี่ยวนี้ น้ำเขยอนเคลื่อนไหวไปไหนไม่ได้เสียแล้ว” เทพธิดากล่าวต่อ
 ด้วยอาการโศกสลด

“หนูทั้งสองจงไปซ่อนตัวอยู่ที่นั่นนะจ๊ะ แต่ต้องระวังตัวให้มากนะ
 เพราะที่นั่นนะพื้นดินมันไม่แน่น เป็นโคลนตมเต็มไปหมด หนูอาจจะ
 พลัดตกลงมลงได้ง่ายๆ ที่นั่นพอตกค่า หนูก็จะเดินออกไปนอกประตู
 เลียบไปทางขวามือ แล้วหนูจะได้พบทางเดินสายหนึ่งซึ่งจะไกลมาก
 แล้วก็วกไปเวียนมาหลายโค้งหลายเลี้ยว แต่ก็ไม่เป็นไร หนูทั้งสองจง
 เดินไปตามทางนั้นแหละ แล้วในที่สุด ก็จะไปถึงประตูเหล็กบานหนึ่ง
 ไม่สูงนักหรอก หนูจะสามารถปีนประตูเหล็กนี้ได้ แล้วก็ไปตั้งยัง
 สถานที่แห่งหนึ่งซึ่งอยู่ใต้สวนนี้พอดี ที่แห่งนี้เปียกแฉะและเป็นโคลนตม
 ตรงใจกลางจะมีต้นไม้ขึ้นอยู่ต้นหนึ่ง มีลักษณะน่าเกลียดและส่งกลิ่น
 เหม็นคloy ต้นไม้นี้แหละหนูจ๋า! มันกำชีวิตของเจ้าอสูรร้ายไว้ หนูทั้ง
 สองจงเอาเลื่อยเลื่อยลำต้นของมันให้ขาดจากกันเป็นสองท่อนที่เดียวกัน
 ต่อจากนั้นเราทั้งหมดก็จะปลอดภัย รีบไปเถิดนะจ๊ะ รีบไปซ่อนตัวเสีย
 อี๊!.....เร็วๆ เข้าเถอะดูเหมือนน้ำจะได้ยินเสียงมันกำลังเดินมาแล้ว”
 เทพธิดาละลาละลักบอกพร้อมๆ กับผลักใส่ให้เด็กทั้งสองรีบไป

เด็กน้อยทั้งสองรีบวิ่งไปซ่อนตัวอยู่ในพุ่มไม้ที่เทพธิดาชี้ให้ดูข้าง
 หน้า และ ณ ที่นั้นทั้งสองก็ได้พบเลื่อยที่เทพธิดากล่าวถึงจริงๆ!

ขณะนั้น เด็กทั้งสองก็ได้เห็นมันแล้ว! เจ้าอสูรร้ายยักษ์ใหญ่ผู้กำยำ
 ตนนั้น! ร่างของมันสูงใหญ่ปานต้นไม้เจ้าป่า มือและเท้าก็ขำน่าเกลียด

น่ากลัว ขณะที่สองพี่น้องแอบดูเจ้าสุรร้ายจากพุ่มไม้นั้น หัวใจของเด็กทั้งสองก็เต้นระทึกด้วยความหวาดกลัว

เจ้าสุรร้ายได้สังเกตเห็นรอยเท้าคนบนทางเดินดินปนทราย มันจึงถามเจ้าหญิงเทพธิดาขึ้นว่า “ใครเข้ามาที่นี่หรือ? หา! ใครเข้ามาที่นี่? จงบอกเรามาเสียทีๆ มิฉะนั้น...ฮืม! เราจะฆ่าเจ้าเสีย”

เจ้าหญิงนิ่งเงียบ มิได้ตอบว่าอะไร

“เอาเถอะ เจ้าไม่บอกก็ไม่ใช่ไร ประเดี๋ยวจะได้เห็นกัน” เจ้าสุรร้ายคำรามขึ้น แล้วมันก็เดินตามรอยเท้ามันไปยังพุ่มไม้ที่เด็กทั้งสองซ่อนตัวอยู่ ถึงแม้ว่ามันจะไม่สามารถจะลอดตัวเข้าไปข้างในได้ แต่มันก็ยื่นแขนอันยาวใหญ่ของมันเข้าไปล้วงควานหาข้างในโดยหมายมั่นปั้นมือจะจับเด็กทั้งสองให้ได้ ข้างเด็กที่น่าสงสารนั้นเล่า? ด้วยความตกใจกลัว ก็รีบถอยร่นไปข้างหลัง ทันใดพื้นดินซึ่งค่อนข้างเป็นโคลนที่เด็กทั้งสองยืนอยู่ก็ทรุดแยกออก ทำให้พี่น้องทั้งสองล้มคะมำลงไปพร้อมทั้งเสื้อที่ถือแน่นอยู่ในมือ!!

สองพี่น้องทรงตัวลุกขึ้นได้โดยไม่ได้รับบาดเจ็บแต่ประการใด! ตรงที่ตกลงมานั้น ทั้งสองได้พบบ่อน้ำที่เต็มไปด้วยโคลนตมแห่งหนึ่ง ณ ใจกลางของบ่อน้ำนั้น มีต้นไม้ขึ้นตระหง่านอยู่ต้นหนึ่ง มันช่างน่าเกลียด และส่งกลิ่นเหม็นกลွ่งไปทั่วบริเวณ

“เร็ว ๆ เอะ! รีบเข้า ๆ!” สองพี่น้องต่างพากันเอง “เราต้องรีบทำงานให้เสร็จเร็ว ๆ”

เรามาคุยกันใหม่ว่า เด็กน้อยทั้งสองใช้เลื่อย เลื่อยต้นไม้ยักษ์นั้น ได้อย่างไร? ลำต้นของมันเหนียวเหลือเกิน! ข้างเป็นงานที่แสนจะลำบาก! และขณะที่กำลังพยายามเลื่อยอยู่นั้น เด็กทั้งสองผู้นำสงสารก็ได้ยินเสียงฝีเท้าของเจ้าอสูรร้ายกำลังเดินตึงตังมา เจ้ายักษ์ใหญ่ส่งเสียงคำรามลั่น เพราะแฉะ! ชีวิตของมันอยู่ในอันตราย! ต่างฝ่ายต่างทำงานแข่งกับเวลา

พี่น้องทั้งสองพยายามเลื่อยต้นไม้ เลื่อยไป.....เลื่อยไป..... จนมือทั้งสองเลือดไหลโซม แต่ถึงกระนั้นก็ยังมิได้ยอมหยุดเลื่อยเลยแม้แต่สักเสี้ยววินาทีเดียว!

ขณะนั้น เจ้าอสูรร้ายได้ไปถึงประตูเหล็กแล้ว แต่มันอ่อนเปลี้ยเพลียแรงจนไม่สามารถจะปีนบ่าประตูเหล็กได้! มิหนำซ้ำมันยังต้องไขกุญแจประตูเสียก่อนอีก! แต่ตอนแรกมันหาลูกกุญแจไม่ได้ ปล่อยให้มันงุ่มง่ามไปก่อนเถิด! สองพี่น้องต่างไม่กล้ามองหน้ามันเลย!! ในที่สุดบานประตูเหล็กก็เปิด!!!

เจ้าอสูรร้ายเดินโซซัดโซเซเข้าไปข้างใน! แต่.....ช้าเกินไปเสียแล้ว! โยสสุดท้ายของแก่นลำต้นได้ถูกคมเลื่อยตัดขาด!! ต้นไม้ใหญ่ที่มีกลิ่นเหม็นกละกลุ้งและน่าเกลียดได้ล้มฟาดลงกับพื้นดิน และพร้อมกันนั้น ร่างของเจ้าอสูรร้ายก็ล้มลงด้วย เป็นอันว่าชีวิตอันชั่วช้าของมันได้สิ้นสุดลงแต่เพียงนั้น ร่างของเจ้ายักษ์ใหญ่ได้อันตรธานเป็นควันไปในชั่วเวลาอันเล็กน้อย เพราะอสูรร้ายเช่นนี้หาได้มีชีวิตจริงแท้แต่ประการใดไม่

ขณะที่ร่างห่มของเจ้ายักษ์ร้ายล้มฟาดกับพื้นดินนั้น เสียงโครมใหญ่ได้ดังสนั่นขึ้น เด็กน้อยทั้งสองต่างกอดกันแน่น และไม่รู้ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป แต่ในไม่ช้าทั้งสองก็ได้ประสบสิ่งที่น่าตื่นเต้นชอบใจอย่างไม่ว่าคาดฝัน นั่นก็คือ สถานที่อันสกปรกแห่งนั้นได้กลายเป็นปราสาทราชวังอันสวยงาม เรียงรายล้อมรอบไปด้วยอุทยานดอกไม้ต่างสีน่านาพันธุ์ และเพียบพร้อมไปด้วยเหล่าเทพบุตร เทพธิดาจำนวน้อยๆ แต่แต่ละองค์หน้าตาสวยงามและเปี่ยมไปด้วยความสุขชื่นชมโฉมโฉม เทพธิดางามผู้ซึ่งเมื่อก่อนหน้านั้น เต็มไปด้วยอาการโศกสลดดูเหมือนจะเป็นผู้ที่มีความสุขเกษมเปรมใจมากที่สุด บัดนี้เธอช่างสวยสดงดงามและอ่อนหวานเสียนี้กระไร! ไกลๆ ตัวเธอมีพระบิดาพระมารดาของเธอเอง และพระราชานุ่ที่เธอจะแต่งงานด้วยยืนอยู่เคียงข้าง พระราชานุ่ผู้หนึ่งเองที่เมื่อสักครู่ที่แล้วยังเป็นนกตัวใหญ่ผู้มีหงอนเหมือนมงกุฎสีทองครอบอยู่เหนือศีรษะ

เจ้าหญิงเทพธิดาเดินไปยังเด็กน้อยสองพี่น้อง แล้วจึงมือเด็กทั้งสองไปแนะนำให้รู้จักกับพระบิดาพระมารดาของเธอ ตลอดจนพระราชานุ่ ผู้ซึ่งในไม่ช้าก็จะเป็นพระสวามีของเธอ อีกทั้งเธอยังได้แนะนำให้รู้จักกับบรรดาเทพบุตร เทพธิดาทั้งหลายด้วย

“หนูน้อยสองคนนี่แหละที่ได้ช่วยชีวิตพวกเราไว้” เจ้าหญิงกล่าวแนะนำขึ้น “แกได้ช่วยกำจัดเจ้าสุรร้ายให้สิ้นทรางไปชั่ววันันตร บัดนี้เราไม่มีอะไรที่จะต้องกลัวต้องกังวลต่อไปแล้ว”

เหล่าเทพบุตรเทพธิดาต่างก็เข้ามาแสดงความขอบคุณต่อสองพี่น้อง ข้างฝ่ายพระราชบิดามารดาของเจ้าหญิงเทพธิดาก็ทรงเอ่ยขึ้นว่า “พวก

เราจะให้ของขวัญอันมีค่าแก่หนูคนที่ทั้งสองนี้ แล้วจะส่งเขากลับไปยัง
บิตามารดาของเขา”

“พ่อแม่หนูตายแล้วค่ะ” เด็กหญิงผู้น้องตอบ แล้วเด็กทั้งสองก็
เล่าถึงเรื่องน่าใจอันทารุณโหดร้ายของบ้านคนให้ฟัง แล้วกล่าวเสริมว่า
หากพบเขาทั้งสองอีกเมื่อใด บ้าก็จะต้องลงโทษเขากอีกเมื่อหน้าอย่าง
แน่นอน

“ถ้าเช่นนั้น หนูทั้งสองก็จงอยู่กับเราตลอดไปเถิด” เทพธิดาผู้
เป็นมารดากล่าวขึ้น พร้อมกับหยิบไม้กายสิทธิ์มาแตะที่ร่างกายของพี่น้อง
ทั้งสองคน และในบัดดล สองพี่น้องก็กลายเป็นเทพบุตรและเทพธิดา
ที่งดงามอ่อนหวานน่ารักไปด้วย

หลังจากนั้นไม่กี่วัน เหล่าเทพบุตรเทพธิดาก็ได้จัดให้มีการอภิเษก
สมรสระหว่างพระราชเทพบุตรและเจ้าหญิงผู้เป็นเทพธิดา เป็นงาน
อภิเษกสมรสที่หรูหราและยิ่งใหญ่ที่สุด ต้นไม้ทั้งหมดภายในป่าได้รับการ
ตกแต่งประดับประดาด้วยโคมไฟหลาก ๆ สี เสียงดนตรีบรรเลงเพลง
เจื้อยแจ้วอยู่ตามกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ที่กำลังมีลูกตกห้อยระย้า บัลลังก์
ที่ประทับของราชาหนุ่มและมเหสีของพระองค์ทำด้วยทองคำ ทั้งสอง
พระองค์ทรงมีความสุข และความสง่างามยิ่งกว่าครั้งใด ๆ บรรดานาง
อัปสรจำนวนล้านที่อาศัยอยู่ในป่าต่างก็ได้มาร่วมในงานมงคลครั้งนี้ด้วย

ฝ่ายพวกแขกเหรื่อก็ร้องรำทำเพลงร่วมวงด้วยอย่างสนุกสนาน เด็ก
น้อยทั้งสองซึ่งได้กลายเป็นเทพบุตรเทพธิดาไปแล้วก็ได้มาร่วมงานนี้ด้วย
กัน อาหารสำหรับรับประทานก็มีผลไม้ทิพย์ซึ่งมีรสโอชะเป็นที่สุด นอก

จากนั้นก็มิไอลกรีมและน้ำเลโมเนดสวรรค์ ตลอดจนมีทุกสิ่งสรรพสารพัน
จะต้ออื่น ๆ อีกมากมายหลายชนิด

เมื่องานรื่นเริงสนุกสนานได้สิ้นสุดลงแล้ว พระราชาหนุ่มและพระ
ราชินีสาวผู้มีความสุข ก็เสด็จนิวัติยังประเทศของพระองค์ด้วยวิมาน
ทอง แต่ประเทศของพระองค์นั้นอยู่ไม่ห่างไกลออกไปเท่าไรนัก ทั้งนี้
ก็เพราะว่าในอาณาจักรสวรรค์นั้น ประชาชนสามารถล่องลอยไปในอวกาศ
ได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว

เด็กผู้หญิงทั้งสองซึ่งก็กลายเป็นเทพบุตรและเทพธิดาไปด้วยแล้ว
นั้น บัดนี้ จึงมีนิวาสสถานอยู่ในสรวงสวรรค์ ถึงคืนวันเพ็ญอันแจ่ม
กระจ่าง พี่น้องคู่นี้ก็มักจะล่องลอยมาเหนือโลกมนุษย์อย่างเชื่องช้าและ
สุภาพ จะเข้าไปในห้องนอนของเด็ก ๆ กำลังนอนหลับอยู่ หากเด็กคนไหน
ตื่นมาก เทพบุตรเทพธิดาจะก้มลงจูมพิทเด็กคนนั้น แล้วเด็กคนนั้นก็
กลับกลายเป็นรูปโฉมโฉมพรณงคงาม และมีจิตใจเมตตาการุณย์ เพราะ
ธรรมชาติเด็กที่ได้รับการจูมพิทจากชาวฟ้าชาวสวรรค์นั้น จะมีความสุข
กายสบายใจไปจนตลอดชีวิตทีเดียว

แต่ในท่ามกลางความสมบูรณ์พูนสุขเช่นนี้ เด็กทั้งสองคนในเรื่อง
นี้ก็หาได้ลืมวันเวลาแห่งความทุกข์ในอดีตของตนไม่ หนูน้อยทั้งสองยัง
จำได้คำว่า ผู้ยิ่งใหญ่ผู้หนึ่งได้ช่วยตนให้รอดพ้นขึ้นมาจากสายน้ำอันเย็น
เฉียบ และได้ให้กุญแจอันมีค่ายิ่งชีวิตแก่เขา นอกจากนั้นแล้ว ผู้ยิ่งใหญ่
ผู้หนึ่งยังได้อำนวยกำลังให้แก่เขาได้เลื้อยขึ้นไม้จันทน์ ทั้งยังคอยพิทักษ์
คุ้มครองเขา แม้กาลเวลาจะล่วงมาแล้วก็ตาม พี่น้องทั้งสองก็ยังรู้สึกเป็น

หันบุญคุณต่อผู้ยิ่งใหญ่อยู่เสมอมา ไม่เคยลืมเลยที่จะรำลึกถึงท่าน ด้วยความจงรักภักดี

ในกาลต่อมา ภายหลังที่ได้มีสภาพเป็นชาวสวรรค์ไปแล้วเป็นเวลาหลายปี และเมื่อได้บำเพ็ญคุณงามความดีมามาก ผู้ยิ่งใหญ่ผู้นั้นก็ยังส่งเสริมให้พี่น้องทั้งสองบรรลุถึงภูมิธรรมชั้นสูงยิ่งขึ้น กล่าวคือเพียบพร้อมไปด้วยปัญญาคือความรู้ และบารมีคือความดีที่ได้บำเพ็ญไว้มาก ๆ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ทั้งนี้ เพราะว่า ชาวสวรรค์เองก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับมนุษย์บนพื้นโลกนี้เหมือนกัน.

เจตนาปัญหาอะไรเอ่ย

๑. ศ.ก.ศ.
๒. ดวงอาทิตย์
๓. ชั่วโมง
๔. หนังสือพิมพ์

ไม้ฉันทะสิบคำ

ใส่ใจให้ทานนี้
ใครใคร่และของไซ
ใส่กลสะโกไบ้
ใกล้ใบและไซ่ง

นอกในมีและใหม่ใส
อันใดใช้และไหลหลง
ทั้งต่ำได้และใหญ่ยัง
(ใช้ให้คงคำบังคับ)

ประถมมาลา

สะโกลงเรือใบ
ผ้าใหม่ใช้หลากสี
ผู้ใหญ่ใส่ทำทาน
ต่ำได้ไซ่ยากเย็น
สิ่งใดอยู่ใกล้ตัว
ในนอกมอกเงื่อนงำ

ค่น้ำใสใจยินดี
ใยบัวบางใครช่างเห็น
ใคร่เจือจานไบ้ลำเค็ญ
อย่าหลงไหลใส่ใจจำ
ทั้งดีชั่วอาจล้า
ให้พินิจคิดจงดี

ศน. ภาษาไทย

คุณค่าของป่า

1

ผาภูมิใจเพื่อไทยเรามีป่า

ไม้ลงดาเป็นทรัพย์อันอภัย
เราใช้ไม้ปลูกบ้านงานใหญ่โต
เครื่องเรือนก็ทำด้วยไม้หลายชนิด
เราส่งไม้ไปขายเป็นสินค้า
ได้เงินตราเข้าประเทศช่วยเศรษฐกิจ
อันประโยชน์ของป่านี้เฝ้าคิด
คู่ชีวิตชาวไทยแต่ไรมา

ยามหนีภัยอันตรายใจหาไม่ผอง

ฮาลปลดเผือกของเลียบได้เพื่อไปป่า
เห็นทิวเขาไม้พุ่มอุ้มตา
หักกายารมรันทันทีกำลัง
ขามหน้าหลังฝนแห่งไปนกหวีด
ป่าผลิตน้ำใต้ตงใจหวัง
ขามน้ำหลากมากไปไหลประดัง
ป่าประทั้งมีให้ล้นธารมณฑลเมือง

ก็ป่าอีกที่ตาลตลให้ฝนตก
 ได้อุ้มกล้วยมาไว้ให้ต่อเมือง
 เป็นอาหารเย็นยาวเลี้ยงชาวเมือง
 ไม่ผิดเคืองขอชยยากลำบากกาย
 ฝนจะไม่เข้าผืนดินสิ้นโอชะ
 ที่ซึ่งก็จะงามงอกออกผลหลาย
 ดินก็จะไม่แห้งแห้งเป็นทราย
 เราก็จะสุขสบายทั้งกายใจ

ทั้งหลายนี้ผลที่เกิดจากป่า
 เราควรเห็นคุณค่าหรือหาไป
 เราควรจะทำลายให้ร้ายไป
 หรือจะควรสงวนไว้ดูธานี

เกหลง พาณิช. ประพันธ์
 พันธ์ สุ่มณะบุญจ้อย. ประกอบภาพ

เป็นตัวเรตักว่า

"ครูเทพ"

ดูขมขม

ตัวเจ้าเป็นชาย ชอบกลายเป็นหลัง

หรือเจ้าไร้ทรัพย์ กลับทำเป็นเศรษฐี

มันไม่เข้าที่ มีแต่จะเดือดร้อน

อย่าเล่นปล้ำประตบ คนเขาจะขอดซ่อน

ฟังคำรำล่อน พระเจ้าดูขมขม

คุยจายเฮย

ทำเป็นผู้ใหญ่ เมื่อวันยังเด็ก

หรือเจ้าเป็นไทย ไพล่ทำเป็นเด็ก

หนีเทศมะเหว กูไม่เข้าเรื่อง

ถูกตักหนักเข้า ขวัญเจ้าก็เคือง

หนักล่ำมดั่งเฟือง เรื่องนั้นหมอนบาทขอ

)) คมคายเอม

ไม่เคยเป็นบ่าว เพ้อมากจะเป็นนาย

ไม่เป็นลูกจ้าง จะเป็นนายทำง่าย ๆ

กิจการทั้งหลาย เจ้าจะตรัสรู้

ผีธรรมชาติ แม้สามารถก็ยากอยู่

ที่ไหนจะสู้ ตามธรรมชาติเอม

คุณยายเอ๋ย

จึงจอกทุกจ้อ

ขอเป็นศิษย์

ขอไปขอมา

ขอเป็นหมาทำนุ

เรื่องก็จมกัณ

มีนหมาขแล้วเจ้า

อยากเป็นพี่เป็นพี่

ด้วยเห็นดีดังเขา

จงเป็นตัวเรา

เกิดเจ้าคุณยายเอ๋ย

คำกลอน

ยอพระเกียรติสมเด็จพระสุริโยทัย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ขอเทอดเกียรติหารัศมีสยาม

คือสมเด็จพระสุริโยทัย

มหาลักษัตริย์ไทยใหญ่ประวัติ

หน้าพระทัย จ ประเสริฐเลิศกล้า

กระเดื่องนามไตรภพล้นล้น

จักรกรรณฟากไฉไลโลกา

พระมหาจักรพรรดิรู้สง่า

พลีชีวาพิทักษ์ไทในสงคราม

ล้นเมื่อบูเรงนองพยองค์อาชา

ให้กริธาทัพบุกหมายศกคาม

พระมหาจักรพรรดิจัดป้อมค่าย

เล็ดจอกออกตรวจพลด้นด้นหา

หวังประกาศความยิ่งใหญ่ในสยาม

พระเจ้าแปรทำตามพระบัญชา

ให้เรียงรายพลรียงทางหลังหน้า

พร้อมพระมอตกกล้าสุริโยทัย

ซึ่งแต่งตั้งจุฬหามาอุปราช	เป็นชายชาตินักรบฉกรรจ์มีหน้าใหญ่
เพชฌัญฑ์เจ้าแปดแลทนต์	ฉับพลันไล่ช้างประชิดติดกุมาร
องค์พระศรีวิชัยไม่รอช้า	ถนัดมากวางไว่ด้วยใจหาญ
คมอาวุธฟาดฟันบั่นชีพลาญ	ยอดหงคราญพันคอกับคอคด

ล่องโอรสพระมหินทราเมศวร ไล่ช้างชนกันตรงหน้าให้ปรากฏ
 เชิญศพลีณเวียงชัยใจระทด เคี้ยวล้มตึงมูรินทร์แผ่นดินทอง
 โอ้อาลัยราชินีศรีประเทศ หน้าพระทัย ชวิเคษณ์มีสอง
 สลัดชีพพิทักษ์ราชชาติเรืองรอง ควริไทยพองเจ็ดสู่บูชามอย

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

อะไรคือสิ่งทีเล็กที่สุด

สิ่งทีใหญ่ทีสุดคืออะไร

ดร.ลีปนันท เกตุทัต

เด็ก ๆ ทุกคนคงเคยสงสัยฉงนใจอยู่ว่า ดวงดาวต่าง ๆ บนท้องฟ้า อยู่ไกลแค่ไหน ที่มีนัยยะว่า ดวงดาวต่าง ๆ ถูกพระเจ้าจัดตั้งอยู่บนท้องฟ้าเช่นนี้แท้จริงอย่างไร ดวงดาว ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ผีพุ่งไต้ วัตถุต่าง ๆ บนท้องฟ้า และวัตถุต่าง ๆ บนพื้นดินต่างกันอย่างไร หรือไม่ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ อนุภาคเล็ก ๆ อย่างเดียวกันใช่ไหม ปัญหาเหล่านี้เด็ก ๆ มักจะถามตัวเอง และเมื่อไม่ทราบก็ไ้ถามผู้ใหญ่ ผู้เขียนเองเมื่อเด็ก ๆ อยากรู้อยากเห็นมาก ถามใคร ใครก็ตอบไม่ได้ จึงได้สนใจพยายามเรียนรู้ศึกษาวิทยาศาสตร์ และได้เรียนรู้ว่าวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั้น คือการตั้งปัญหา หาวิธีหาคำตอบ ในบางครั้งถ้าเราตั้งปัญหายากเกินไป เราก็ตอบไม่ได้ ต้องพยายามเปลี่ยนคำถามให้ง่ายลงเป็นลำดับเป็นขั้น ๆ วิธีการที่จะหาคำตอบก็ง่ายขึ้น อย่งไรก็ตาม ปัญหาข้างต้นนี้มีใช่ว่านักวิทยาศาสตร์จะทราบคำตอบทั้งหมด แต่เห็นจะพอเล่าได้ย่อ ๆ ดังนี้

เมื่อมองไปบนท้องฟ้า จะเห็นดวงดาวระยิบระยับมากมาย แต่ละดวงก็มีลักษณะคล้ายดวงอาทิตย์ บางดวงก็มีอายุมากเป็นพันล้านปี บางดวงก็ยังไม่มายุร่อยล้านปี บางดวงเป็นเด็กเพิ่งเกิดอายุไม่เท่าไร เช่น

บริเวณกลุ่มดาวลูกไก่ ถ้ามองด้วยตาเปล่าจะเห็นดาวเพียงเจ็ดแปดดวง ถ้าส่องกล้องจะเห็นหลายสิบ ถ้าใช้กล้องดูดาวดี ๆ จะพบดาวระยะยิบระยะยับเป็นร้อยเป็นพันสลบซับซ้อนกันจนนับไม่ถ้วน และเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้เอง นักดาราศาสตร์พบดาวดวงใหม่ในกลุ่มดาวลูกไก่ ซึ่งเชื่อว่าเกิดจากการรวมตัวกันของผงฝุ่นก๊าซ คุดกันเข้ามาโดยแรงแกรวิติ หรือแรงโน้มถ่วงซึ่งเป็นแรงอันเดียวกับที่โลกดึงดูดก้อนอิฐก้อนหินให้ตกลงมาในเวลาที่เราขว้างขึ้นไปในอากาศ ดวงดาวต่าง ๆ อยู่ห่างกัน เฉลี่ยแล้วประมาณระยะทางประมาณเป็นปีแสง คือระยะทางที่แสงต้องเดินทางใช้เวลาเป็นปี ทุกคนคงทราบว่ ใน ๑ วินาที แสงเดินทางได้สามแสนกิโลเมตร ลองคิดดูเอาเองก็ได้ว่า ๑ ปี เป็นระยะทางเท่าไร ดาวฤกษ์ที่ใกล้ดวงอาทิตย์ที่สุดอยู่ห่างออกไปถึงเกือบ ๔ ปีแสง ดวงอาทิตย์อยู่ห่างจากโลกแปดนาที่แสงฉะนั้นเวลาที่เรามองดวงดาวต่าง ๆ เราเห็นอดีตเมื่อหลายปีมาแล้ว ปัจจุบันเป็นอย่างไร เราไม่อาจทราบได้ เพราะแสงยังเดินทางมาไม่ถึงเรา เรายังไม่เห็น นักดาราศาสตร์เชื่อว่า ดาวฤกษ์เหล่านี้บางดวงอาจมีบริวารเป็นดาวเคราะห์เช่นโลก และอาจมีสิ่งมีชีวิตอยู่ก็ได้ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่แน่นอนว่า มีดาวเคราะห์บริวารของดาวฤกษ์หรือไม่ แม้ว่ากล้องดูดาวที่ใหญ่ที่สุดก็ไม่อาจส่องเห็นดาวเคราะห์บริวารของดาวฤกษ์อื่น นักดาราศาสตร์พยายามศึกษาโดยอาศัยกล้องโทรทรรศน์วิทยุ เพราะคิดว่า ถ้ามีมนุษย์บนโลกอื่น มนุษย์บนโลกอื่นคงจะส่งข่าวสื่อสารกันโดยใช้วิทยุ แม้ว่าเราจะไม่เข้าใจภาษาของเขา เราอาจจะพอแกะรหัสได้ ปัจจุบันไม่มีใครทราบ

ดาวฤกษ์เกือบทุกดวงที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่าบนท้องฟ้า อยู่ในกาแล็กซี่เดียวกับเราที่เรียกว่ากลุ่มกาแล็กซี่ทางช้างเผือกซึ่งมีดาวฤกษ์ทั้งหมดประมาณแสนล้านดวง และถ้าส่องกล้องดูความมองไกลออกไป ไกลเกินขอบของกาแล็กซี่ของเรา ก็จะพบกาแล็กซี่ หรือกลุ่มดาวเช่นนี้อีก ประมาณได้ราวๆ หมื่นล้านกาแล็กซี่ ที่ประหลาดมากก็คือ แต่ละกาแล็กซี่คล้ายๆ ต่างคนต่างวิ่งหนีออกจากกัน กาแล็กซี่และดวงดาวทั้งหมดนี้เรียกว่า เอกภพ ฉะนั้นในเอกภพ มีกาแล็กซี่และดวงดาวมากมาย บางกาแล็กซี่ก็ยังมีอายุน้อย บ้างก็อายุมาก บางที่คล้ายๆ กาแล็กซี่วิ่งชนกัน บางที่คล้ายๆ กับระเบิด มีผู้สนใจคำนวณว่า ถ้าแต่ละกาแล็กซี่วิ่งหนีออกจากกัน ลองดูซิว่า ในอดีตย้อนกลับไปที่ที่ทุกกาแล็กซี่อาจอยู่รวมกัน พบว่า ประมาณสี่ถึงหกพันล้านปี กาแล็กซี่ต่างๆ อาจอยู่รวมกันเป็นกระจุก แล้วระเบิด ต่างคนต่างวิ่งหนีออกจากกัน แต่มีนักดาราศาสตร์บางคนก็ไม่เชื่อ นอกจากนั้นยังกาแล็กซี่ยังไกลออกไปยังวิ่งหนีออกจากกันเร็วมากขึ้น เคยพบว่า วัตถุบนท้องฟ้าบางอันวิ่งหนีเร็วออกไปเกือบเท่าแสง เลยพอจะทำให้คิดต่อออกไปได้ว่า ถ้าวิ่งเร็วจนเกือบเท่าแสง หรือเท่าแสง เราก็มองไม่เห็นวัตถุนั้น (ถ้าวัตถุวิ่งเร็วเท่าแสงได้-ปัจจุบันเราไม่เคยพบว่าวัตถุวิ่งเร็วเท่าแสงได้) เพราะแสงย่อมเดินทางมาไม่ถึง ฉะนั้น นี่เป็นขอบเขตของเอกภพหรืออย่างไรก็ตาม นี่อาจเป็นความคิดที่ผิดก็ได้

เมื่อสามสี่หมื่นปีมาแล้ว มีเรื่องที่น่าตื่นเต้น มีนักดาราศาสตร์พบวัตถุประหลาดบนท้องฟ้า มีขนาดเล็กกว่ากาแล็กซี่มาก แต่มีพลังงาน

เปล่งทั้งแสงและทั้งกลิ่นวิทย์ออกมา กำลังแรงเป็นล้านเท่าของดวงดาวกว่าแสนล้านดวง และวัตถุประหลาดเหล่านี้อยู่ไกลออกไปมาก และวิ่งเร็วมาก อะไรคือวัตถุประหลาดเหล่านี้ นักดาราศาสตร์เรียกวัตถุประหลาดนี้ว่า คเวซาร์ คเวซาร์ที่อยู่ไกลเป็นพันล้านปีแสงก็มี ฉะนั้นหมายความว่า เราเห็นอดีตของคเวซาร์เมื่อพันล้านปีมาแล้ว คเวซาร์เป็นอย่างไรในปัจจุบันก็ไม่มีใครทราบได้

เราได้พิจารณากันถึงสิ่งที่ใหญ่ที่สุด - เอกภพ สิ่งที่อยู่ไกลออกไปมาก และมีพลังงานในตัวเองสูงมาก - คเวซาร์มาแล้ว ลองเรามองในแง่ที่เล็กที่สุดบ้าง

นักปรัชญา นักวิทยาศาสตร์และเด็ก ๆ ทุกคนได้เคยตั้งปัญหาขึ้นมาแล้วทั้งนี้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งบนโลก ในโลกและบนท้องฟ้า ประกอบไปด้วยสิ่งสิ่งเดียวกันหรือเปล่า นักปรัชญาสมัยกรีกได้ตั้งสมมติฐานอะตอมว่า อะตอมเป็นสิ่งที่เล็กที่สุด เป็นองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ นักเคมีพบว่าอะตอมหลายชนิดเกิดดีกว่าชนิด นักฟิสิกส์ก็พยายามแยกอะตอม เวลาล่วงมาจนเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้เอง นักฟิสิกส์พบว่า มีอนุภาคมากมายหลายชนิดที่เล็กกว่าอะตอมไปอีก อนุภาคเหล่านี้มีทั้งบนโลก ในโลก และมาไกลมากจากภายนอกโลก พวกที่มาจากภายนอกโลก มีพลังงานสูงมากสูงเกินกว่าที่เราสามารถทำได้บนโลกมากมาย นัก ตัวอย่างของอนุภาคเหล่านี้ก็คือ โปรตอน นิวตรอน อิเล็กตรอน มิวออน พายออน ฯลฯ บางก็มีอายุยืน บางก็มีอายุสั้นมาก สั้นขนาดเศษหนึ่งส่วน ล้าน ล้าน ล้านวินาที บางก็มีประจุไฟฟ้าเป็นบวก บางก็

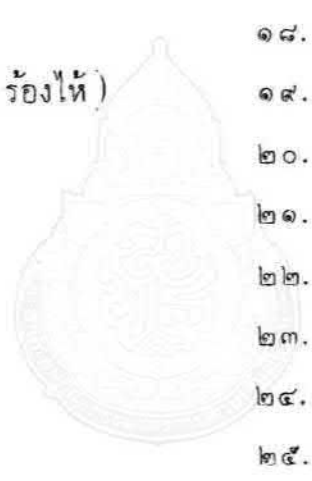
เป็นลบ บางทีเป็นศูนย์ที่ประหลาดมากก็คือ ประจุไฟฟ้าบวกก็๗๗ ลบก็๗๗ มีค่าเท่ากันหมดไม่มีเศษประจุเกินหรือขาดนิด ๆ หน่อย ๆ เลย อนุภาคเหล่านี้ เท่าที่พบรวมทั้งหมดประมาณร้อยอนุภาค ปัจจุบันยังไม่มีใครทราบ ว่าทำไมมีมากมายก่ายกอง ทั้งประมาณร้อยอนุภาคนี้ เป็นอนุภาคมูลฐานทุกตัวไม่เป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกันหรือเปล่า ก็ไม่มีใครทราบ องค์ประกอบโครงสร้างของอนุภาคมีหรือไม่ นี่ก็ไม่มีใครทราบ ปัจจุบันนักฟิสิกส์พยายามศึกษากันมากเกี่ยวกับอนุภาคเหล่านี้ ทั้งในโลกบนโลก นอกโลก อันไกลแสนไกล ก็มีอนุภาคเหล่านี้ ในสมัยนี้เรามีตลับเก็บแปดค่านในเรื่องของอนุภาคเล็ก ๆ ที่จริงเราทราบพอสมควรแต่ไม่ละเอียดมากนัก นักวิทยาศาสตร์ยังจะต้องศึกษาต่อไปอีกมาก

เด็ก ๆ ได้อ่านสรุปย่อ ๆ มาพอสมควร ใครที่สนใจเรื่องเช่นนี้ พอจะแนะนำได้อย่างเดียว คือ มาช่วยกันแก้ปัญหานี้ หากำตอบเหล่านั้นกัน วิธีแก้คำตอบก็คือ หัดเป็นนักวิทยาศาสตร์ พยายามศึกษาเพื่อจะได้มาช่วยกันคิด มาช่วยกันหาคำตอบ โดยวิธีที่มาช่วยกันคิด มาช่วยกันหาคำตอบเท่านั้นที่จะทำให้เรารู้อะไรได้

๑๐๐ คำ จำให้แม่น

รู้ประโยชน์ ฝากற்ற

-
๑. กรณี	๑๗. จำนง
๒. กรณียกิจ	๑๘. โจษจัน
๓. กันแสง (ร้องไห้)	๑๙. เจตนารมณ์
๔. การุญ	๒๐. ฉบับ
๕. การณ์	๒๑. ฉะนั้น
๖. กาญจน์	๒๒. ชะงัก
๗. ภาพ	๒๓. ญาณ
๘. กริยา	๒๔. คังวรง
๙. กิริยา	๒๕. คอกจัน
๑๐. กิเลส	๒๖. ทรัพย์ากร
๑๑. กระตือรือร้น	๒๗. ทฤษฎี
๑๒. กากบาท	๒๘. ทะนุ
๑๓. กริหาสถาน	๒๙. ทะนง
๑๔. ขะมกเขม้น	๓๐. ธนาณัติ
๑๕. ข้าวโพด	๓๑. นาที
๑๖. จักรวาล	๓๒. นาา

๓๓. นารายณ์	๕๔. พงศ์พันธุ์
๓๔. นิรมิต, เนรมิต	๕๕. พรหมณ์
๓๕. บันดาล	๕๖. พหูสูต
๓๖. บันลือ	๕๗. มนุษย์
๓๗. บาศ (บ่วงบาศ)	๕๘. มัธยม
๓๘. บาศก์ (ลูกบาศก์)	๕๙. มาตรฐาน
๓๙. บิณฑบาต	๖๐. ยุติธรรม
๔๐. เบญจเพส	๖๑. รัตนตรัย
๔๑. บาททะยัก	๖๒. รัศมี
๔๒. บุปผา	๖๓. รางสี
๔๓. บุคลิกภาพ	๖๔. ราศี
๔๔. เบียดเบียน	๖๕. ลออ
๔๕. ประติศประคอง	๖๖. ละออง
๔๖. ปฏิเสธ	๖๗. ละเอียด
๔๗. ปราศรัย	๖๘. ละคร
๔๘. ประสพการณ์	๖๙. ละโมบ
๔๙. ประกายพริ้ว	๗๐. ลัทธิ
๕๐. ผาสก	๗๑. ลักบี้ลักบี้
๕๑. ผาณิต	๗๒. วิจารณ์
๕๒. ผูกพัน	๗๓. วิกฤติ
๕๓. พันธบัตร	๗๔. วิกฤติกาล

๗๕. ศูนย์ (ศูนย์กลาง)

๗๖. คีรีชะ

๗๗. คัทรู

๗๘. เศรษฐกิจ

๗๙. สัณญาณ

๘๐. ลำอาง

๘๑. สะทาก

๘๒. สะพาน

๘๓. ลับปะรท

๘๔. สังเกต

๘๕. สัจวร

๘๖. สฤษฏ์

๘๗. สถานการณ์

๘๘. สัมมนา

๘๙. สัณชาติญาณ

๙๐. สารพัด

๙๑. สุน (สาบสูญ, สุนหาย)

๙๒. สิงโต

๙๓. เหตุการณ์

๙๔. อาจิด

๙๕. อนุญาต

๙๖. โอกาส

๙๗. อัยยาศัย

๙๘. อารมณ์

๙๙. อนุวัต

๑๐๐. อิริยาบถ

ข้าพเจ้ารัก แม่ยิ่งกว่า .. ซ่อม ปู่จวนพงศ์ ..

เมื่อข้าพเจ้ากราบเรียนท่านผู้หญิงกสิ์ ไกรฤกษ์ ว่า จะขอออกมา
ส่งมารดา ขึ้นรถเจ๊กหน้าบ้านที่ซึ่งชั้นนี้ ข้าพเจ้ามิได้นึกเลยว่าคำอนุญาต
ของท่านผู้หญิงซึ่งเมตตาแก่หลานชาวนานอกนั้น จะเกิดการเปลี่ยน-
ชีวิตของข้าพเจ้าได้โดยสิ้นเชิง หากท่านไม่เอ็นดูเด็กตัวเล็ก ๆ ที่จะต้อง
ห่างอกแม่มาอยู่กับท่านแล้ว บ้านนี้ข้าพเจ้าก็คงจะเป็นศิษย์เก่าเซ็นโยเซฟ
คอนแวนต์ และเก่งอังกฤษเป็นแน่ เพราะเสีย กระทบง ฝ่าผูกคอ
และอุปการะการเรียน ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้จัดซื้อหาตัดเตรียมไว้
เรียบร้อยแล้วทั้งสิ้น

แต่พอรถเจ๊กจะเคลื่อนออกจากที่นั่นสิ ใจข้าพเจ้าหายวาบเกิดความ
ว่าเหว่เปลี่ยวเปลี่ยวอย่างไม่เคยเป็น ความกล้าหาญที่จะอยู่เรียนหนังสือใน
โรงเรียนมีชื่อที่สุดแห่งหนึ่งของสมัยนั้นกลับละลายไปกับอากาศ ข้าพเจ้า
เริ่มร้องไห้เสียงกังโซ ๆ และร้องเรียกมารดาเหมือนลูกแห่ง “คุณแม่ขา
คอยด้วย หนูจะไปกับคุณแม่ค่ะ หนูจะอยู่กับคุณแม่ คุณแม่ไม่รัก
หนูแล้ว คุณแม่จึงเอาหนูมาทิ้งไว้คนเดียว คุณแม่ขาหนูจะกลับบ้าน
ค่ะ กลับไปหาคุณพ่อ.....” ข้าพเจ้าร้องพลางวิ่งตามรถเจ๊ก มีโย
คุณมัลลย์ คุณบ๊ายเชอและคุณพี่สะอาท จะช่วยดึงเอาไว้ก็ตามเสียงข้าพเจ้า

คงจะบาดเจ็บมารดาข้าพเจ้ามาก จึงบอกให้เจ็กหยุก และอัมข้าพเจ้านั่งตัก เร่งให้เจ็กรีบวิ่งหนีเสียไม่มีช้า และแล้วข้าพเจ้าก็ไปอำเภอนางบวช ซึ่งเดี๋ยวนี้เปลี่ยนเป็นสามชุก อยู่ได้ไม่นานบิดาข้าพเจ้าก็เกียจย้ายไปเป็นนายอำเภอบางปลาหมึก ที่อำเภอนี้การศึกษายังไม่อยู่ในเกณฑ์นัก จึงเอาข้าพเจ้าไปฝากไว้กับท่านเจ้าคุณพิศาลสวระเกษตร เพื่อให้เรียนหนังสือในโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดศรีสะเกษ

ท่านเจ้าคุณพิศาลสวระเกษตร กับคุณหญิงเสงี่ยมของท่านเป็นยอดนักปกครองคนหนึ่ง ท่านอบรมเด็กของท่านได้อย่างวิเศษ ตอนค่ำเมื่อรับประทานอาหารเย็นเสร็จแล้วก็พักสักครู่ แล้วพอสองทุ่มตรง เด็กนักเรียนในจวนทุกคนจะต้องมาขึ้นเข้าแถวเรียงลำดับไหล่ สวดมนต์และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีทุกคืน ใครปฏิบัติได้ไม่ขาดเลย จะได้อาทิตย์ละ ๑๐ สตางค์ ซึ่งนับว่ามากโขอยู่ที่เดิวนั้นสำหรับสมัยนั้น พอสวดมนต์จบต่างก็ทำการบ้านบ้าง นอนบ้าง และบ้าง ก็เข้าเวรอ่านหนังสือให้ท่านทั้งสองฟัง หัวค่ำจะต้องเป็นเด็กโต พอตึกๆ เด็กโตก็โบยเด็กเล็กให้อ่านแทน อ่านไป ๆ จนคอแห้งก็ตามกันมาเปลี่ยนใหม่ เช่นนี้ การให้เข้าแถวสวดมนต์ทุกวันเป็นการสอนให้รู้จักอดทน มีระเบียบเรียบร้อย และฝึกฝนให้ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา การอ่านหนังสือให้ท่านฟังนั้น ก็เป็นการแนะนำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านหนังสือมาแต่เด็ก

พอหนังสือที่ท่านบังคับให้อ่านให้ฟังหมดแล้ว ที่นี้ก็เริ่มเคียดแค้นที่ไม่มีหนังสืออ่าน ต้องไปหาเช่ามาอ่านจากร้านหนังสือ ข้าพเจ้าเช่า

อ่านหลายเรื่องทีเดียว เช่นลักษณาวต์ พิกุลทอง อิเหนา ไชยเชษฐ
 ทินวงศ์ แก้วหน้าม้า แต่เรื่องโม่งป่าเป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าสนใจที่สุด ได้
 เข้าอ่านหลายครั้งจริงอยู่ โม่งป่าเป็นหนังสือคำกลอน จำพวกที่พิมพ์
 โรงพิมพ์ราษฎร์เจริญ หน้าวัดเกาะนั่นเอง โรงพิมพ์นี้เวลานี้ยังอยู่ แต่
 เรื่องโม่งป่าไม่มีขาย

ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือ (อ่านเล่น) เป็นชีวิตจิตใจ จนมยังเป็น
 รong อ่านหมดเรื่องแจ็กเรื่องจีนอ่านทั้งนั้น ยกเว้นหนังสือเรียนไม่ชอบ
 อ่าน อ่านจนถูกผู้ปกครองทำโทษก็หลายหน ด้วยเกรงว่าใจจะแตก
 จะเขียนเพลงยาว ตอบเพลงยาว แต่ข้าพเจ้าก็ยังแอบอ่าน ขนาดหรี
 ตะเกียงจนแสงมัวที่สุด อ่านตอนตึกๆบ้าง อ่านกับแสงจันทร์ทางหน้า
 ต่างบ้าง จนพออยู่มัธยม ๖ ก็สายตาสั้นไปเลยทีเดียว ต้องเข้าแว่น

ข้าพเจ้าชอบอ่านเรื่องของน้อย ชลานุเคราะห์ กับของอรรณพมาก
 ตอนสงครามและหลังสงครามก็มีเรื่องของอรรณพ และน้อย ชลานุ-
 เคราะห์ ให้อ่านบ้าง แต่มีช่วงหนึ่งระยะที่หนังสือพิมพ์สุภาพสตรีหายไป
 จากตลาด เรื่องเบาๆหวานๆ ไม่มีให้อ่านจนจุใจ เลยแอบแต่งไว้อ่าน
 เองหลายเรื่อง ล้วนแต่เพื่อๆฝันๆทั้งนั้น มีเหตุบังเอิญเกิดขึ้นมาก
 ที่สุด และเมื่อเริ่มเขียนเรื่องยาว เรื่องกระต่ายหรือค่อนช้างไม่นานเอก
 ปลอมตัวก็พระเอกปลอมตัวเสมอ ทั้งนี้เพราะความชอบซึ่งไม่มีเหตุผล

เวลาอ่านเรื่องของคนอื่นต่างก็หาแต่เรื่องละม้ายเช่นนี้อ่าน เมื่อตัวเอง
 ความต้องการอยากอ่านอย่างไรก็ออกมาอย่างนั้น

แต่เมื่อข้าพเจ้าได้มาสมานหนังสืออ่านสำหรับเด็ก อายุ ๑๑-๑๖ ปี
 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีขึ้นที่ศูนย์วัดศุภการศึกษากองอุปการ
 การศึกษาเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๙ ถึง ๑๓ ธันวาคม ๒๕๐๙
 ข้าพเจ้าจึงระลึกขึ้นได้ว่า เท่าที่ข้าพเจ้าเขียนเรื่องปลอมตัวกันมานาน
 อาจจะเป็นเพราะจิตใต้สำนึกของข้าพเจ้าได้มีอิทธิพลเข้าครอบงำ ความ
 คิดอ่านในการเขียนนั่นเอง และ “โม่งป้า” ที่ข้าพเจ้ารักมาก อ่านซ้ำอ่าน
 ซาก และซาบซึ้งที่สุดนั้นเองได้แผ่อิทธิพลมาเจือจานในบทประพันธ์ของ
 ข้าพเจ้า พิจารณาคำก็ได้อีก เรื่อง “โม่งป้า” นี้ พระเอกเป็นลูกพระยา
 มหาษัตริย์ พ่อแม่จะให้แต่งงานแต่ไม่ยอมขอเลือกเมียเอง จึงปลอมตัว
 ออกไปเสาะหาผู้หญิงที่งามพร้อมทั้งกิริยาจาละมารยาท ได้ไปพบ
 นางนิลรัตน์นางเอกเข้า นิลรัตน์เป็นลูกสาวคนเล็กสวยมาก และมีกิริยาดี
 โม่งป้านั้นปลอมตัวเป็นขอทานทุกตะเชียวใจ สกปรกไปนอนขวางทาง
 เข้าไปไหว้พระ พวกพี่สาวทั้งหลายและสาวใช้ต่างก็กระโดดข้ามโม่งป้า
 ไปหมด มีนิลรัตน์คนเดียวไม่ยอมข้าม และไม่รังเกียจความต่ำต้อยอัป
 ลักษณ์ของโม่งป้าเลย และเมื่อโม่งป้าช่วยชีวิตนางให้รอดตาย นางก็
 ยอมเป็นทาสของโม่งป้า สารพัดที่จะจงรักภักดี รักเดียวใจเดียว แม้
 โม่งป้าจะทดลองอย่างไรก็ไม่กลอนแกลน โม่งป้าจึงตกลงปลงใจรับนาง
 เป็นเมีย

พูดถึงเรื่องปลอมตัวนั้น วรรณคดีเก่าๆ ของไทยเรามีมากเรื่องทีเดียว เช่น เรื่องลักษณาวงศ์ก็มี นางสุวรรณเกษรเพื่อนเล่นมาตั้งแต่เด็กๆ ของลักษณาวงศ์ และกลายเป็นคนรัก เป็นเมียเมื่อตอนโตนั้น เมื่อลักษณาวงศ์ได้นางยี่สุนเป็นเมีย ก็ปลอมเป็นพราหมณ์เกสรไปอยู่กับลักษณาวงศ์ จนนางยี่สุนหึงหาอุบายจนต้องถูกประหารชีวิต พอออกขาก็ก้ออกลูกพอติ นั่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง หากท่านผู้ใดสนใจหาอ่านก็จะพบเรื่อง “เล่มสลังพึงรู้ท่านผู้ซื้อ ร้านหนังสือหน้าวัดเกาะเพราะหนักหนาราชภรต์เจริญโรงพิมพ์วิมมวรรคา เชิญท่านมาซื้อคงรู้ดี ได้ลงพิมพ์คราวแรกแปลกเรื่อง อ่านแล้วเปลื้องความทุกข์เป็นสุข....” นี้ ยังมีทิดวงษ์น้อย แก้วหน้าม้า อะไรต่ออะไรอีกเยอะแยะ และเรื่องทีอ่านสะสมเอาไว้ตั้งแต่เด็กๆ นั้นเองที่ทำให้เกิดนามปากกา “ซุ่ม บัญจพวรรค์” ขึ้นในวรรณโลก

เท่าที่ข้าพเจ้าทราบ “ยาขอบ” หรือ คุณโชติ แพร่พันธุ์ นั้นเป็นนักอ่านยอดเยี่ยมมาก่อน อ่านเพราะถูกเคี่ยวเชิญให้อ่าน ให้ท่านผู้ใหญ่ฟังเมื่อยังเป็นเด็ก ตอนโตไม่มีใครเคี่ยวเชิญ แต่นิสัยรักการอ่านได้เกิดขึ้นแล้วจากการถูกบังคับครั้งเด็ก “ยาขอบ” อ่านทุกอย่าง อ่านมาก ความจำดี มีไหวพริบเยี่ยมและมีพรสวรรค์ ดังนั้นจึงผสมผสานความคิดออกมาเป็นยอดขุนพล และผู้ชนะสิบทิศ ฯลฯ ยอดขุนพลและผู้ชนะสิบทิศนี้ ยอดเยี่ยมมากก็เพราะผู้ประพันธ์ อ่านตำราพิชัยสงคราม สามก๊ก

ราชาธิราช รามเกียรติ์ อิเหนา พระลอ พระนลคำฉันท์ ฯลฯ และ
คำกาพย์ คำกลอนต่างๆ ทะลุปรุโปร่ง แล้วนั่นเอง

คุณประยูร จรรยาวงศ์ ยอดนักเขียนการ์ตูน คนหนึ่งของไทย
ก็เล่าให้ฟังว่า เกิดความจรรโลงใจจากคำกลอน “วังเอี้ยวังเวง ห้าง-
เห่งย่ำคำระฆังขาน” มากทีเดียว นักเขียนส่วนมาก มักจะเป็นนัก
อ่านมาก่อน การอ่านมากก็เท่าที่รับรู้มากเห็นมาก ซึ่งมีส่วนช่วยในการ
ประพันธ์ได้อย่างวิเศษ เพราะฉะนั้นใครที่ชอบเด็ก ๆ อ่านวรรณคดีให้
มาก ๆ ถ้าอยากเป็นนักประพันธ์.

งานประจำปีที่ชาวเมืองทุกคนรู้จักดี กำลังดำเนินมาเป็นวันที่สาม ในจำนวนหัวนี้ มลลรัฐรักตื่นเต้นกับงานนี้เป็นพิเศษ เพราะเธอได้รับ มอบให้จัดร้านขายของทำด้วยฝีมือชั้นหนึ่ง

สักสามเดือนก่อนงาน ใครๆ ก็เห็นมลลรัฐอยู่ไม่สุข เตียวก็เดินไป จ่ายของอยู่แถบสะพานหัน เตียวก็เกณฑ์เด็กให้มาช่วยกันเตรียมของ โดยเหตุที่มลลรัฐชอบประดิษฐ์สิ่งของด้วยมือ และมีหัวคิดแปลกๆ ใหม่ๆ เธอจึงมีผู้ช่วยมาก ทุกคนก็อยากเรียนรู้จากคนชอบสอนอย่างมลลรัฐ แม้ เธอจะช่างบ่นช่างว่า และจุกจิกตามแบบของคนรู้มากกว่า ก็ดูเหมือนจะ ไม่มีใครรังเกียจนักหนา

งานปีนี้ก็คึกคักเหมือนทุกปี คนหลังไหลกันมาแต่ไหนก็เหลือที่จะ เตว เพราะบางคนถึงกับบอกว่าไม่ต้องออกแรงเดินก็ถูกคนไหลไปเองได้

ร้านรวงยังเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทุกคนอยากซื้อของและเตรียมมา เพื่อจ่ายกันเต็มที่ คนที่ว่าส่วนมากเป็นหญิง พวกกรุ๋นสาวก็ซื้อเครื่อง ประดับกระจุ้มกระจิมที่ติดตาฟังใจ พวกคุณแม่ก็ชอบหัวของใช้ในบ้าน กันพะรุงพะรัง บางคนซื้อเอาๆ เติมหอบสบาย แต่พอจะกลับบ้านเข้า

จริง ถึงกับหอบแฮ่กๆ ขนต๋อไปไม่ไหว ต้องลงนั่งแปะอยู่ตรงริมทาง
ก็ยังม่!

อวูร เป็นหนุ่มคนหนึ่งที่ชอบคุข้าวของ และประจบกับเขา
ทำงานได้เงินเองแล้ว จึงสามารถซื้อของส่วนตัวได้พอสมควร อวูร
เห็นเขาโฆษณาขายของเสือเซ่ตราคาถูกก็รีบเข้าไป

“เฮ้ เชิญครับ เชิญ” พ่อค้าฉันทาหยีโก่งคอจนเส้นขึ้นโปน
“โอกาสทองอย่างนี้ หาไม่มีบ่อยนัก ร้อยบาทลดพรวดเดียวเหลือแค่
แปดสิบบ ถ้าซื้อที่ห้างละก็ร้อยยี่สิบไม่ต้องต่อ เฮ้...คุณสองตัวหรือ
ครับเบอร์ห้า? เฮ้นี้ครับ กอเซ่ตันสมัย ผ้าไม่ต้องซักต้องรีด....
เอ๊ย...ซักแล้วไม่ต้องรีด เฮ้เอาไปเลยครับสามตัวเร่เข้ามา...เร่เข้ามา
โอกาสทองของท่านมาถึงแล้ว...”

อวูรรีบเข้าไปเหมือนถูกแม่เหล็กดึงดูด เขาเป็นผู้ชายที่ชอบซื้อของ
ถูกๆ อยู่แล้ว ราคาแปดสิบบาทก็แพงอยู่ดอก แต่ถ้าลดลงมาจากร้อย
หรือร้อยยี่สิบบก็เรียกว่าน่าซื้อ

“ไหน เบอร์อะไรครับ อ้อ! กอฝรั่งก็เบอร์สิบสี่ครับ เฮ้ครับ
ตัวนี้ ขอบคุ่มาก...”

อวูรซื้อหนึ่งตัว แต่พอเห็นคนอื่น จวยกันคนละสองละสาม
เขาก็เลยเลือกมาอีกตัว คราวนี้เป็นแบบสาวายลายพริ้ว

พอกลับมาถึงบ้าน อวูรก็ต้องแทบลมใต้ เพราะคล้อออกจากกล่อ่ง

แล้วปรากฏว่าตัวสัวขาดเป็นรูกลางหลังพอดี และตัวลายสวของเขาก็มียอยต่างเป็นสี่ซีกพาดกลาง แสดงว่าพับเก็บไว้ขายไม่ออกจนเกำรำน

“พิไร! เราเชื่อแท้ๆ” เด็กหนุ่มได้แต่พึมพำกับตัวเอง “โดนเขาหลอกได้ เงินเกือบสองร้อยบาทเข้าลิบเมฆไปเปล่าๆ ปลื้ๆ เลยเทียว เช็ดอย่างงี้ เอาไปขายตัวละยี่สิบก็ไม่มีคนซื้อ!”

อาวรุ้งใจแน่นแน่นตั้งแต่วันนั้นมาว่าจะไม่ซื้อของลดราคาเกินเหตุโดยไม่ตรวจตราเสียก่อน

ส่วนพาดี่ชอบรับประทานอาหารและน้ำหวาน เธอออกไปยังงานแห่งนี้ด้วยความตั้งใจว่าจะกอบโกยซื้อของกินราคาถูกๆ ให้มาก ๆ สิ่งแรกที่สะดุดตาพาดี่ก็คือตระกร้าใส่ของพลาสติกมีหูโลหะ พาดี่เลือกซื้อใบใหญ่ที่สุด และเดินเตร่ไปทางร้านขายของแห้ง

แม้คำหน้าแจลัมที่แต่งตัวแบบชาวต่างชาติกำลังโฆษณาสินค้าของบริษัทด้วยเสียงที่ฟังแล้วไม่เหมือนไทยพูด ทั้งๆ ที่เจ้าหล่อนเป็นคนไทย

“เชิญลองซื้อสิเคอะ บะหมี่ปรุงรสอร่อยอยู่ในแก้วเสร็จราคาห่อละสี่บาท เท่านั้นเองเคอะ ห่อหนึ่งได้หนึ่งซามโคม สำหรับนี้เมืองไทยยังกันไม่พบเลยนะเคอะ จวนขายหมดแล้วเคอะ ช้าจะเสียใจ...”

พาดี่ซื้อหลายห่อ แล้วก็เจอร้านน้ำหวาน เขียนป้ายติดไว้ว่า ราคารรรรมตาสิบบาท ลดเฉพาะสำหรับงานประจำปี เหลือเจ็ดบาท เธอเลยซื้อสัววด เดินหัวเสียแขนเกือบเคล็ด

หลังจากงานแล้ว พาณีมาพบที่ร้านสหกรณ์ซึ่งเธอเป็นสมาชิกอยู่
ว่า มีเบาะหม้อย่างเดียวกันขายในราคาเพียงสิบสลึง และนำหวานทั้งสี่
ขวดที่มีราคาปกติเจ็ดบาท เท่านั้น ชาวขวตที่เธอซื้อมาเป็นชนิดไม่มีใคร
มีใครรู้จัก รสชาติแปลกพิลึก เลยดื่มไม่ได้หมดทุกขวด

พาณี จึงเป็นรายที่สองซึ่งบอกตัวเองว่า สมัยนี้มีพ่อค้าแม่ค้าที่
ฉวยโอกาส หลอกลวงคนซื้อมากเกินไปจนนอกจะเข็ด เธอว่าจะซื้อ
ของที่ร้านเจ้าจำนำต่อไปเห็นจะดีกว่า

มุลลิวุ่นอยู่กับการจัดร้านของเธอตั้งแต่เช้า ผลงานของมุลลิวุ่นจะไม่
หลอกใครในด้านคุณภาพและราคา เพราะทุกอย่างผลิตด้วยมือและใช้
วัสดุราคาถูก มุลลิวุ่นอยากเห็นคนทุกวัย สามารถประดิษฐ์สิ่งของใช้เองได้
โดยไม่ต้องเสียเงินซื้ออยู่ตลอดเวลา ทั้งยังมีงานอดิเรกไม่ปล่อยเวลาให้
ล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ สมดังคำขวัญของท่านนายกรัฐมนตรีอีกด้วย

ร้านของเธอจึงมีโปะไฟทำด้วยฟางย้อมสี ผ้าเช็ดเท้าและปลอก
หมอนอิงทำด้วยเศษผ้าสีต่าง ๆ นำมาเย็บเข้าด้วยกัน เหมือนรูปดอกไม้
น้อย ๆ ตลอดจนตุ๊กตุน่ารักๆ ที่ประดิษฐ์จากผ้านุ่ม ๆ ดอกไม้ติดเส้น
ทำจากแผ่นหนังสือสวย ดอกไม้ติดผม ทำด้วยแพรและผ้าแก้วลงแป้ง
ของบุหรี และรองเท้าแตะที่เอาผ้าไหมไทยมาตกแต่ง สारพัตจะนำตุ
น่าชมและนำใช้ ทุกอย่างนี้มุลลิวุ่นตั้งราคาไว้พอสมควร ของทุกอย่าง
จึงออกจะขายดี

ที่มุมโต๊ะ มลุลีเอาตุ๊กตาประติมากรรมจากเศษไหมพรม สำหรับ
ใช้แขวนรดกิดไว้โชว์ หลายสิบตัว บ้างก็มีผมแดง เหลือง หรือ
น้ำตาล ตกแต่งด้วยเศษสักหลาดเป็นหน้าตา และเสื้อผ้า ตุ๊กตาแขวน
ในรถยนต์เหล่านี้ มลุลีสอนให้เด็ก ๆ ทำในชั้นเรียน บางตัวจึงมีขนาด
ยาว ๆ สั้น ๆ ไม่สม่ำเสมอ

ฝูงชนที่ผ่านมายังร้านน้อย ๆ แห่งนี้ต่างพากันหยุดดูและบางคนก็
อุทหนุนเท่าที่พอใจ

เด็กสาวคนหนึ่งแต่งกายอย่างสะดักตาเดินมาหยุดดู เธอมองกราด
ไปทั่วด้วยสายตาคมกริบ และมองมุลูลีอย่างหมั่น ๆ

เพื่อนสาว ๆ อีกหลายคนพากันพอใจในของเล็ก ๆ น้อย ๆ ราคา
ไม่แพงที่ร้าน คนหนึ่งเอื้อมมือมาขยำตุ๊กตาสีขาว จนเป็นคราบดำ อีก
คนจึงทางเบียดักตาวิลันดา จนปอยผมคลายเกลียว ส่วนเด็กสาว
น้อยคนตาคม บอกเพื่อน ๆ ด้วยเสียงดังพอที่มุลูลีจะได้ยินสบายว่า

“ตาย ตุ๊กตาผีนี้ซิ น่าเกลียดน่าเกลียด”

มุลูลีมองตาม ‘ตุ๊กตาน่าเกลียด’ ทันที ก็พบมือของพวกสาว ๆ
กลุ่มที่พูดถึง จับอยู่ที่ตุ๊กตาไหมพรมตัวยาวตัวหนึ่ง

“อัย! จริงด้วย” อีกเสียงแหลมขึ้นมา

“ยังกะเปรตวันทอง!” อีกคนอุปมา

มุลูลีนึกโมโหครึ่งหนึ่ง ขำครึ่งหนึ่ง มองดูตุ๊กตารูปร่างสั้น ๆ

ยาวๆ ของตนไม่เห็นแปลกอย่างปากสวยๆ เหล่านั้นว่า แต่ว่าจอน
ออกมาจากปากนั้นละสิ - ที่ทำให้เธอหมกกำลังใจไปตั้งเยอะ!

ใครคนหนึ่ง เกยเขียนไว้ว่า...

“สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม

คนสองตาแหลมคม เห็นดวงดาวอยู่พราวพราย...”

จริงด้วยสิ ในจำนวนคนทั้งโลกนี้ ก็ต้องมีอยู่บ้างเป็นบางคน
ที่มองเห็นแต่ในแง่ร้าย และบางคนก็นึกเสียได้ว่า จะมีคนที่สมบูรณ์
แบบได้นั้นย่อมเป็นไปไม่ได้

แต่ถึงเราจะเห็นในส่วนไม่ดี ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพูดให้เขา
เสียใจสักนิด ความคิดของคนเรานั้น ถ้าสงวนไว้มากๆ หน่อยน่าจะ
ดีกว่าคิดอะไรก็พูดออกมาเสียทั้งหมด

เช้าวันนั้น มลลู่เพิ่งจะหายเหนื่อยจากงานออกร้านมาหยกๆ ก็ต้อง
ตื่นขึ้นมา พบกับข่าวที่เธอไม่อยากให้เป็นจริง

หนังสือพิมพ์รายวันลงข่าวว่า นักเรียนกลุ่มหนึ่งพากันขับรถไป
เที่ยวและประสบอุบัติเหตุรถคว่ำ มีคนเสียชีวิตสองคน และอีกสามคน
บาดเจ็บต้องส่งไปอยู่โรงพยาบาลตำรวจ

สิ่งที่ทำให้มลลู่ตกใจมาก ก็คือ ในจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสมี
สุรีย์ ศิษย์ของเธอรวมอยู่ด้วย มลลู่จึงแต่งตัวแล้วรีบตรงแนวไปยัง
โรงพยาบาลดังกล่าว ในไม่ช้าพยาบาลก็นำมาที่ห้องทาสีขาวสะอาด บน
ประตุนั้นป้ายติดไว้ว่า “ห้ามเยี่ยม

“ลูกศิษย์ของดิฉันเอง” มลุลีบอกพยาบาล” เขาเป็นอย่างไรบ้างคะ?”

พยาบาลใบหน้าปราณีคนนั้นส่ายศีรษะช้าๆ “แย่น้อยค่ะ หลังหักและขาทั้งสองข้าง...”

“โธ่!”

“นั่นสิคะ น่าสงสารออก เป็นลูกคนเดียวของคุณพ่อคุณแม่เสียด้วยคุณแม่อยู่ในห้องมาตั้งแต่เมื่อคืนแล้วละค่ะ ไม่ได้นอนเลย ดิฉันเลยบอกว่า จะอยู่แทนให้เขานี้ ให้จับสักหน่อย”

“ดิฉันพอดีว้างค่ะ อยากอยู่เป็นเพื่อนสุรียถ้าคุณไม่ว่าง” มลุลีอาสา

“งั้นหรือคะ? เหมชอบคุณมาก เชิญสิคะ”

มลุลีจึงเดินตามพยาบาลเข้าไปในห้องขนาดเล็กๆ สุรียนอนหลับตาและใบหน้าที่ขาว ผิดกับสุรียกษณของโรงเรียนเป็นคนละคน

“ยังไม่ได้สติค่ะ” พยาบาลบอกด้วยเสียงกระซิบ “ต้องให้เลือดและน้ำเกลือตลอดเวลา” หล่อนบ้วนปากไปทางหญิงวัยกลางคนซึ่งมีใบหน้าที่ซูบเซียว กำลังซบศีรษะอยู่ริมเตียงคนป่วย “คุณแม่ของหนูสุรีย ไม่ได้นอนเลยตลอดคืน โธ-คงเพียเลยหลับไปแล้ว...”

หญิงที่ซบอยู่ริมฟังกศีรษะขึ้นทันที หล่อนมองดูนางพยาบาลด้วยดวงตาซ้ำและร่วงโรยเหมือนกับไม่เห็นภาพของอีกบุคคลหนึ่ง ซึ่งมาด้วยกัน

“ดิฉันไม่ได้หลับเลยคะ เป็นคำตอบที่สั้นเครือ “ดิฉันจะหลับได้
อย่างไร คุณพยาบาล?” หล่อนเริ่มตื้นร้องไห้

“อย่าร้องให้อีกเลยคะ เดี่ยวจะเหนื่อยแย่ เมื่อวานคุณนายก็เบ็น
ลมไปหลายตลบเที่ยวนะคะ อคอนอนด้วย ดิฉันและคุณครูของ สุรีย์ จะ
อยู่เฝ้าใช้แทนให้คะ”

“คะ คุณนายกรุณาพักผ่อนเสียดีไหมคะ?” มลลิตพูดบ้าง “ดิฉัน
จะดูแลแทนให้คะ”

“ขอบคุณ ขอบคุณ ครมมาก” หญิงนั้นพูดเสียงสะท้อน และสะท้อน
อีก “แต่ดิฉันไปไหนไม่ได้หรอกคะ ดิฉันต้องอยู่กับลูก..... อ้อ....
คุณครู เป็นครูของ สุรีย์ หรือคะ? เชิญนั่งก่อนสิคะ”

มลลิตนั่งอย่างว่าง่าย พยาบาลเดินไปตรวจดูหลอดน้ำเกลือ และ
หมั่นเตียงให้เลื่อนขึ้นพอสบาย เสียงคนเจ็บครางเบาๆ แต่ยังไม่หลับตาอยู่

“ลูกดิฉันไม่เป็นไรแน่นะคะ” ผู้เป็นมารดาของคนเจ็บรีบชะเง้อ
มาที่เตียง “ทำไมนอนแล้วไม่พูดเลย หนูจ๋า หนูของแม่ ลืมตาคุณแม่
หน่อยสิลูก”

แต่คนเจ็บก็ไม่เคลื่อนไหว อาการขมวดคิ้วเท่านั้น ที่บอกได้ชัดว่า
มีความทุกข์เขวทนาามากเพียงไร

“ปลอดภัย แล้วละคะ แต่เราต้องรอให้กระดูกประสานสนิทก่อน
นะคะ จะใช้เวลาอีกเท่านั้นละคะ”

“ดิฉันไม่กังวลหรอกค่ะ เรื่องเวลา ขอให้ยายหนูไม่...เอ้อ...
ตายเท่านั้นก็พอ” หล่อนหันใบหน้าเศร้าหมองมาทางมอลลี่ “คุณครูคะ
เด็กเดี๋ยวนี้ทำไมมักจะทำให้พ่อแม่ต้องเป็นกังวลหนักก็ไม่ทราบ ยายหนู
แอบหนีไปเที่ยวกับเพื่อนๆ โดยที่ดิฉันไม่รู้ แยกดิฉันว่า เรียนพิเศษ
แล้วคุสึคะ ผลเป็นอย่างไร ดิฉันอยากมีปากมีเสียงมากๆ จะได้ตะโกน
บอกให้ทั่วกันว่า อย่าทำเช่นนั้นกับพ่อแม่ผู้ปกครองเลย เพราะหากเกิด
เหตุเช่นนั้นขึ้นแล้ว เขาไม่เพียงแต่จะฆ่าเขาเองเท่านั้น แต่พยายามฆ่า
เราเสียด้วย”

มอลลี่ได้รู้ซึ่งถึงความรัก ที่พ่อแม่มี ต่อลูกอย่างมากมาย ในตอนที่ไป
เผ่าไซให้สุรียอีกหลายวันติดๆ กัน เธอเองก็อยากวิงวอนเด็กทุกคน
เหลือเกิน ว่า อย่าได้นำความเดือดร้อนมาให้ผู้ที่เป็นห่วงใยในตัวเด็กๆ
เลย เพราะเด็ก ๆ เป็นที่รักของพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างที่เราจะกะเนปริมาณ
ของความรักนั้นมิได้เลย

มอลลี่ชอบมาเที่ยวในตลาดเวลาเลิกทำงาน บางทีก็ได้ของกิน
แปลกๆ ไปฝากที่บ้าน และได้รู้ราคาของไปด้วยในตัว มิฉะนั้นคน
รับใช้ที่บ้านก็อาจนึกว่า นายไม่รู้อะไรเลย และเป็นช่องทางให้เข้าใจผิด
กันได้ภายหลัง

ตลาดนี้อยู่ไม่ไกล จากโรงเรียนที่มอลลี่เป็นครูอยู่ เธอจึงเห็น
ศิษย์หลายคนเดินปะปนอยู่ในกลุ่มแม่บ้าน และแม่ครัวที่จ่ายของเวลาใกล้
จะเย็น

ศิษย์ส่วนมากเมื่อเห็นมุลลี ก็จะหยุดยั้งและทำความเคารพซึ่งทำให้เธอพอใจมาก ไม่ใช่เพราะเป็นครู จึงชอบให้คนไหว้ แต่มันแสดงถึงกิริยาอันงามของกุลบุตร กุลธิดาไทย ที่ไม่หลงไปว่าเราเป็นฝรั่งชั้นต่ำไปเสียหมด

แต่มุลลิกก็ตั้งใจแน่ว เมื่อเห็นว่าศิษย์บางคนของเธอทำเป็นมองไม่เห็นครูเสีย ทั้งนี้เป็นเพราะเบื่อกิจที่จะต้องไหว้ หรือเพราะอะไรก็แล้วแต่ จึงเดินผ่านไปเหมือนกับคนไม่รู้จักกัน

บางคนยิ่งแล้วไปกว่า พอเห็นมุลลีเข้าก็รีบหลบวูบเข้าไปในร้านหรือมุมห้องแถว เพราะการไหว้อีกสักครั้งคงทำให้เขาเมื่อยมือจนทนไม่ได้

มุลลีต้องสร้างทำเป็นไม่เห็นเหมือนกัน เพราะถ้าเห็นแล้วเธอจะไม่สบายใจ แต่มุลลิกก็จำได้ว่า เมื่อเธอเป็นศิษย์อยู่นั้นเธอเคยให้ความเคารพนับถือ ทั่วกาย วาจา ใจ แก่บิดามารดา ครูอาจารย์ของเธอไม่เคยเพิกเฉย

บางทีกาลสมัยอาจเปลี่ยนไปได้ แต่สำหรับกุลบุตร กุลธิดาของไทยที่ไม่ลืมว่าตนเป็นคนไทย มารยาทอันดีงามยังจะต้องฝังใจอยู่เสมอไม่มีเปลี่ยนแปลงตามกาลที่ล่วงเลยไป

และเพราะเหตุนี้ด้วยที่ทำให้เราภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทยเจ้าของประเพณีอันงามที่ใครเห็นก็ต้องนิยมชมชื่น

คนสำคัญ

โดย นายแพทย์เจริญ วัฒนสุชาติ

นึกกับหน้อย สองคนพี่น้อง มีความตั้งใจเป็นพิเศษเพราะวันนี้เป็นวันหยุดเรียน คุณพ่อ คุณแม่จะพาไปถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า

เมื่อคุณพ่อถามว่า วันนี้เป็นวันอะไร หน้อยซึ่งเป็นน้องคนเล็กตอบทันทีว่า “วันนี้เป็นวันปิยมหาราช” พร้อมกับเอาหนังสือสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มาอ่านให้ฟัง “วันปิยมหาราช ตรงกับวันที่ ๒๓ ตุลาคม เป็นวันคล้ายวันสวรรคต (ตาย) ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า...”

คุณพ่อรับท้วงว่า “เกล้า ไม่ใช่ เก้า”

นึกเลยแย้งอ่านต่อ โดยต้องการจะแสดงว่า เรียนชั้นสูงกว่าหน้อย เพราะนึกเรียนชั้นป. ๔ “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลือที่...”

หน้อยซึ่งเตรียมพร้อมอยู่ ก็ร้องสวนขึ้นมา “ต้องอ่านว่า หลือ ไม่ใช่หลือ”

ฝ่ายคุณแม่เกรงว่าเรื่องจะไม่จบ ก็เลยเป็นคนกลาง ตัดสินให้นึกและหน้อยอ่านพร้อมกัน โดยคุณแม่เป็นต้นเสียง “วันปิยมหาราชตรงกับวันที่ ๒๓ ตุลาคม เป็นวันคล้ายวันสวรรคต (ตาย) ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือที่เรียกกันว่า พระปิยมหาราช และ

โรงเรียนหยุด ๑ วัน เพื่อให้ประชาชนระลึกถึงพระคุณของพระองค์ท่าน”
เสร็จแล้วเด็กทั้งสองก็ร้อง ไฮโย ขึ้นมาดัง ๆ คุณพ่อ นั่งฟังเพลิน ๆ ถึงกับ
สะก๊ง

การแสดงอารมณ์ของเด็ก มักจะเป็นไปโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว คุณพ่อ
เองก็เคยทราบมาว่า ถ้ามีว่แต่ห้ามปรามเด็ก ก็จะทำให้เด็กเป็นคนไม่กล้า
แสดงอารมณ์ เก็บตัวกลัวผิด อาจเกิดผลร้ายในภายหลัง ถ้าหากยอมให้
เด็กแสดงความคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์ในทางที่ถูกที่ควร ก็ย่อมทำให้
เด็กนั้นเป็นคนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น สามารถระบายอารมณ์ในทาง
ที่เหมาะสม เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เพราะเด็กที่ผู้ใหญ่เข้าใจในการอบรม
ปล่อยให้มีอิสระเพียงพอที่จะแสดงความคิดเห็น หรือแสดงอารมณ์
ในทางที่ควรนั้น ย่อมมีความมั่นใจ ยังอุ่นใจมีที่พึ่ง เมื่อเกิดทุกข์ร้อน
หรือขุ่นมัวในอารมณ์ ก็มีทางแสดงออกหรือปรึกษาผู้ใหญ่ คลายความ
ตึงเครียดลงได้ ไม่เหมือนกับเด็กที่ถูกบีบคั้นทางอารมณ์จนเกินไป เด็ก
พวกนี้ไม่ได้รับความเห็นใจและเข้าใจจากผู้ใหญ่ ทำให้การแสดงอารมณ์
ไปในทางที่ผิดได้ง่าย ย่อมเป็นภัยแก่ตัวเด็กเองและสังคมก็พลอยวุ่นวาย

เมื่อนึกและหนอยอ่านหนังสือจบ ไม่ทันให้ใครเตือน ต่างก็รีบวิ่ง
ไปแต่งตัว ชวนคุณพ่อและคุณแม่ ไปถวายบังคมฯ ให้ได้ คุณพ่อและ
คุณแม่ต้องรีบแต่งตัวพาลูก ๆ ไป

งานพระรูปฯ ปีนี้ก็เหมือนทุก ๆ ปี ที่ประชาชนคนไทยที่มีใจเคารพ

ระลึกถึงพระคุณของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๕ พากันไปถวายบังคมเนื่อง
แน่น แผ่นดินไทยยังคงเป็นไทยก็เพราะพระปรีชาสามารถของพระองค์
ท่าน และแผ่นดินไทยจะเป็นปึกแผ่นต่อไป ก็เพราะชาวไทยมีความ
กตัญญูรักชาติสมบัติอันล้ำค่านี้ด้วยสามัคคีธรรม ทั้งนึกและหน่วยไป
เที่ยวงานคราวนี้ นอกจากจะสนุกสนานตามประสาเด็ก ก็พลอยได้รับความ
รู้สึกรักบ้านเมือง และหวงแหนแผ่นดินไทยขึ้นมา เพราะคุณพ่อ
ได้เล่าประวัติศาสตร์ย่อ ๆ เกี่ยวกับการรักษาเอกราชของไทยให้พ้นจาก
ภัยของชาวต่างชาติ โดยพระปิตุมาหาราชพระองค์นี้ เด็กทั้งสองเลยได้
โอกาสขอมาเที่ยวงานนี้ทุกปี คุณพ่อก็รับคำ

เย็นแล้วว่า จะกลับถึงบ้าน คุณพ่อและคุณแม่รู้สึกเพลียๆ แต่นึก
และหน่วยยังมีแรงวิ่งเล่นกันอยู่รอบ ๆ บ้าน ทั้งคุณพ่อและคุณแม่
ต่างก็ตั้งปัญหาถามกันว่า ทำไมหนอเราสองคนจึงยอมทำทุกสิ่งทุกอย่าง
เพื่อลูก เหนื่อยก็ทน ถึงขัดสนเรื่องเงินทองก็ต้องหาทางวิ่งเต้น ซึ่ง
บางครั้งก็เป็นหนี้สินคนอื่นเพื่อมาซื้อของกินของใช้ให้แก่ลูก ยอมสละ
ความสุขส่วนตัวเพื่อลูก ผลที่สุดทั้งคุณพ่อและคุณแม่ก็ลงความเห็นว่
ลูกคือ “คนสำคัญ” ของครอบครัวนั่นเอง

เด็ก ๆ ย่อมมีความสำคัญไม่เฉพาะแต่ของครอบครัว เป็นของ
สังคมและประเทศชาติด้วยอนาคตของชาติจะเปลี่ยนแปลง ไปในทางดี
หรือเลว ต้องแล้วแต่การกระทำของเด็กซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า

ปัญหาที่สำคัญก็คือ เด็กๆ เหล่านี้รู้ตัวหรือเปล่าว่าเขาเป็น
“คนสำคัญ”

ปฏิบัติตัวสมกับเป็น “คนสำคัญ” หรือไม่
และเรา ผู้ใหญ่ จะทำให้เขาเป็น “คนสำคัญ”
ขึ้นมาได้อย่างไร

ปัญหาเหล่านี้ วนเวียนอยู่ในใจของคุณพ่อและคุณแม่ของนิคและ
หน้อยตลอดเวลา คงเป็นธรรมดาของพ่อแม่ทั้งหลาย ที่มีความรักและ
ห่วงใย ในอนาคตของลูก จะต้องคิดเช่นเดียวกัน การที่จะแก้ปัญห
เหล่านี้ ไม่ใช่ของง่ายเลย

ครอบครัวของนิคและหน้อยเป็นครอบครัวธรรมดา คุณพ่อรับ
ราชการ คุณแม่ทำงานบ้าน ต่อมาทนความบีบคั้นทางเศรษฐกิจไม่ไหว
คุณแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อช่วยกันหารายได้มาจุนเจือครอบ
ครัว ที่ทำเช่นนั้นได้ เพราะมีคุณยายและเด็กที่คุณยายเลี้ยงไว้ ซึ่งขณะนั้น
ก็โตพอสมควรคอยดูแลบ้านช่อง และช่วยเหลือการงาน นับว่าโชคที่
ที่เมืองไทยเรานี้ มีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ที่เด็กยังเคารพเชื่อฟังพ่อแม่และ
ผู้ใหญ่ ไม่ทอดทิ้งผู้ใหญ่ ครอบครัวของนิคและหน้อยยังคงรักษา
วัฒนธรรมอันดีงามนี้ไว้ได้ จึงทำให้พากันอยู่อย่างสงบสุข คุณยายเปรียบ
เหมือนร่มโพธิ์ร่มไทรของบ้าน คุณพ่อและคุณแม่ต่างก็พยายามปรนนิบัติ
คุณยายให้ดีที่สุด แต่ถึงกระนั้นคุณยายก็โกรธเอาได้ในบางครั้ง เรื่อง

ที่คุณยายโกรธมาก ก็คือเรื่องที่คุณพ่อคุณแม่ให้คุณยายอยู่เฉย ๆ อย่าทำงานมากนักกลัวท่านเหนื่อย แต่คุณยายไม่ยอม ท่านชอบพูดเสมอว่า “คุณคนแก่รี เดียวใครเขาจะหาว่ามาเกาะลูกหลานกิน จันทน์ไม่ได้” ทั้งคุณพ่อและคุณแม่ก็เลยได้รับความรู้ เกี่ยวกับ จิตวิทยา ของผู้สูง อายุว่า จะต้องหา “งาน” ให้ท่านทำ จะต้องเห็นว่าท่านเป็นคนมีค่า งานที่คุณยายชอบที่สุด ก็คือ “งาน” เลี้ยงหลาน คุณเหมือนคุณยายจะรักหลาน หลงหลานมากกว่าสิ่งใด สิ่งที่ทำให้คุณยายมีความสุขอีกอย่างหนึ่ง คือ รับเป็นที่ปรึกษา เมื่อคุณพ่อหรือคุณแม่พบปัญหาชีวิต แล้วนำมาปรึกษาคุณยาย ก็มักจะได้รับคำแนะนำอันมีค่า จากประสบการณ์ของคุณยาย และความรอบคอบของคุณยายเสมอ นิดและหน่อยต่างก็รักคุณยาย เพราะคุณยายมีนิทานดี ๆ เล่าให้ฟังแทบทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่ง คุณพ่อบอกกับคุณแม่ว่า ต้องไปราชการชายแดนสักสามเดือน เมื่อคุณพ่อออกดลาลูก ๆ กราบลาคุณยายรับพรคุณยาย แล้วคุณพ่อก็จากไป นิดและหน่อยใจหาย มีความรู้สึกอย่างบอกไม่ถูกในใจ แต่พอไปโรงเรียนเล่นกับเพื่อน ๆ ความรู้สึกดังกล่าวก็ค่อย ๆ เลือนไป

เย็นวันนั้น การรับประทานอาหารค่อนข้างจะเจี๊ยบ นิดและหน่อยรู้สึกว่ามีอะไรขาด ๆ ไม่ค่อยว่าเรวัง คุณแม่ฮึมเร็วกว่าทุกวัน นิดเป็นคนช่างสังเกต ถามคุณแม่ว่าทำไมจึงฮึมเร็ว คุณแม่บอก “แม่ไม่ค่อยสบาย” หน่อยก็เลยลุกจากที่รับประทานอาหาร ไปหยิบเอายาลมมาให้คุณแม่

เพราะเหนื่อยเคยเห็นคุณแม่ทำเช่นนั้นกับคุณยาย คุณแม่เลยยิ้มออกมาและ
ชมหน่อยว่าเป็นเด็กดี นิตก็วิ่งไปเอาพัดมาพัดให้คุณแม่อีกคนหนึ่ง
เด็กทั้งสองคนกุกูกูจ้อปรนนิบัติคุณแม่ เหมือนกับที่คุณพ่อคุณแม่เคยทำ
กับคุณยาย

เด็กย่อม “เรียนรู้” และ “เลียนแบบ” จากตัวอย่างทั้งที่ดีและ
ไม่ดีจากผู้ใหญ่เสมอ จึงไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่า พ่อแม่ของเด็กบางคน
ที่เอาแต่พูดพร่ำสอนเด็กโดยไม่ทำตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น จึงมักจะได้รับความ
ผิดหวังที่เด็กไม่ประพฤติตัวดีสมกับความต้องการ

สามวันที่คุณพ่อจากไป หน่อยถามคุณแม่ว่า คุณพ่อไปนานแล้ว
ไม่เห็นกลับมาสักที คุณแม่บอกว่า ยังไม่ถึงกำหนดกลับ เพิ่งไปสามวัน
ไม่ทันครบสามเดือน หน่อยรับฟัง แต่ใจของหน่อยก็ยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง
ทั้งๆที่โรงเรียนเคยสอนให้ท่องจำว่า หนึ่งสัปดาห์มีเจ็ดวัน สามสิบวัน
เป็นหนึ่งในเดือน ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ของเด็ก ย่อมอาศัย
การสอนของครู ของพ่อแม่ และต้องอาศัยเวลา อายุที่เติบโตเป็นขั้นๆ
อีกด้วย

นิตพอจะเข้าใจเรื่องเวลามากกว่าหน่อย นิตมีความคิดถึงคุณพ่อ
เช่นเดียวกัน ถามคุณแม่ว่า คุณพ่อไปทำอะไรจึงยังไม่กลับ คุณแม่
ตอบว่าคุณพ่อไปพัฒนาชนบท นิตก็ถามว่า พัฒนาเป็นอย่างไร ชนบท
อยู่ที่ไหน อยู่ในประเทศไทยหรือเปล่า ความเข้าใจของนิตเคยนึกว่า

ประเทศไทยก็คือกรุงเทพ ฯ คุณแม่จึงให้นิดไปหยิบเอาแผนที่ประเทศไทย
 มาทางออกดู แล้ว^๕ให้นิดดูขอบเขตพระราชอาณาจักร หน้อยก็เข้ามาดู
 อีกคนหนึ่ง เมื่อคุณแม่^๕ให้นิดและหน้อยดูตำบลชายแดนที่คุณพ่อกำลัง
 ออกไป “พัฒนา” เด็กทั้งสองคนก็พยักหน้า ทำท่าจะเข้าใจ ว่าที่^๕
 คุณพ่ออยู่นั้นไกลจากกรุงเทพ ฯ มากทีเดียว คุณแม่จึงสอนต่อไปว่า
 ความเจริญรุ่งเรืองของกรุงเทพ ฯ ย่อมมีมากกว่าต่างจังหวัด ยิ่งห่างจาก
 ตัวเมืองไปเท่าไร ความเจริญก็ลดน้อยลง บังเอิญเด็กทั้งสองคนเคยไป
 ต่างจังหวัดมาแล้ว จึงเป็นการไม่ยากนักที่จะยกตัวอย่างเปรียบเทียบ
 ระหว่างกรุงเทพ ฯ กับสระบุรี ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร คุณแม่จึง
 เล่าให้เด็กทั้งสองคนฟังว่า ในชนบทหรือตำบลที่อยู่แถวชายแดนนั้น
 ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา ถนนหนทางก็เต็มไปด้วยฝุ่นในหน้าร้อน
 พอสุนทกก็เต็มไปด้วยโคลน ที่สำคัญที่สุดก็คือ ในยามเจ็บไข้ได้ป่วยก็
 ไม่มีโรงพยาบาล ไม่มีหมอจะรักษา ยิ่งกว่านั้นข้าวปลาอาหารบางครั้ง
 ก็ขาดแคลน การที่คุณพ่อไปราชการคราวนี้ ก็ไปตามหน้าที่เพื่อหาทาง
 ร่วมมือกับผู้อื่น เพื่อช่วยให้ตำบลเหล่านั้นมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น
 กว่าเดิม จึงเรียกว่าไปพัฒนาชนบท

คุณแม่อธิบายมาถึงแค่นี้ ดูหน้าเด็กทั้งสองก็ยังเห็นว่า ยังมีอะไร
 ที่ไม่เข้าใจอีกมากทีเดียว คุณแม่จึงกอดลูกทั้งสองไว้คนละข้าง แล้วจับ
 มือของนิดและหน้อยคนละข้าง มาวางไว้ที่ตัก แล้วพูดว่า “มือของนิด

โตกว่าของหน้อย ไซ้ใหม่” ทั้งสองคนก็รับว่าใช่ คุณแม่จึงบอกว่า “เมื่อทั้งสองคนมีอายุน้อยกว่านี้ มือก็เล็กกว่านี้ ไซ้ใหม่” นิคและหน้อยตอบพร้อมกันว่าใช่

คุณแม่อธิบายว่า “เมื่อคนเราอายุมากขึ้น มือก็โตขึ้นตามอายุ แสดงว่ามือมีการเจริญเติบโตขึ้นมา นิคอายุมากกว่าหน้อย มือนิคจึงโตกว่าของหน้อย”

นิคจึงตอบไปว่า “นิคเข้าใจแล้ว ว่านิคมีการเจริญเติบโต”

หน้อยก็บอกว่า “ของหน้อยอีกสองปี ก็เท่าของพี่นิค”

“อีกสองปี พี่นิคก็โตมากกว่านี้” นิคพูด

คุณแม่จึงสรุปว่า “ลูกเอ๋ย การที่มือโตอย่างเดียว แต่ใช้งานไม่ได้มันไม่พอหรอก และมันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องจะมาเถียงกัน ใครอายุมากก็มีมือโตกว่าคนอายุน้อย เป็นของธรรมดา ร่างกายส่วนอื่นๆ ก็เหมือนกัน เข้าใจไหมลูก”

เด็กสองคนรับว่าเข้าใจ

คุณแม่จึงพูดต่อไปว่า “นิคเขียนหนังสือได้สว่กว่าหน้อยเขียนได้เร็วกว่าหน้อย เป็นการแสดงว่า มือของนิคมีการพัฒนา มากกว่าของหน้อยคือใช้การได้มากกว่าของหน้อย”

หน้อยรีบชิงตอบ “พี่นิคเขาไปโรงเรียนก่อนหน้อย นี่แม่”

“ถูกแล้วลูก” คุณแม่ตอบ “แม้ก็หวังว่าหน้อยคงจะเขียนหนังสือขึ้นทุกวัน”

“หน้อยจะทำให้ได้” หน้อยพูดด้วยท่าทางแข็งขัน

คุณแม่จึงหัวเราะ “ดีมาก ขอให้ทั้งสองคนจงตั้งใจหน้าตั้งใจตา แข่งกันเรียน เพราะแม่เชื่อว่าลูกคงเข้าใจแล้ว ว่าร่างกายของคนเรานี้เติบโตมาตามอายุ และขอให้ทุกคนรู้จักพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้นนะ”

คุณยายนั่งดูหนังสือธรรมะอยู่ใกล้ๆ ออกไม่ได้พูดขึ้นมาว่า “เออ ช่างเป็นสมัยพัฒนากันเสียจริง ๆ นะ ยายเพิ่งเคยได้ยินคำนี้ ไม่ก็ปีมานี้เอง”

“ก็เป็นเรื่องจริงนี่คะ คุณยาย” คุณแม่แย้งขึ้นมา และเรียกคุณยายแทนคำว่า “คุณแม่” เพื่อให้ลูกๆ เรียกตามเสมอ

คุณยายบอกว่า “ฉันเองก็ยังไม่ค่อยจะทราบซึ่งกับคำนี้มากนัก ร้อยอย่างเดียวว่า การที่จะอธิบายให้เด็กเข้าใจนั้น ต้องอาศัยเวลา แต่ฉันก็ภูมิใจไม่น้อยที่ลูกเขยฉันไปพัฒนาแทนฉันได้”

คุณแม่จึงยิ้ม แต่ยังไม่ยอมจบทีเดียว “ลูกๆ คงเข้าใจนะว่า บ้านเมืองก็เหมือนกับตัวเรา ต้องให้มีความเจริญรุ่งเรือง และพัฒนาให้บ้านดียิ่งขึ้น ทุกคนจะได้อยู่สบาย”

นิคและหน้อยต่างก็อยากเอาใจ ทั้งคุณแม่และคุณยาย ต่างรับคำแล้วก็หันไปสนใจเรื่องอื่นต่อไป สักครูทั้งสองคนก็กราบลาคุณแม่และคุณยายเพื่อไปนอน

“อย่าลืมล้างเท้า แปรงฟัน สวดมนต์ไหว้พระนะหลานนะ คุณ

พระจะได้คุ้มครอง” คุณยายเตือนนิกและหน้อย ท่านเตือนอย่างนี้ทุก
วัน เด็กทั้งสองก็ทำตามตลอดมา

เวลาล่วงเลยไปอย่างเข้มข้นตามความรู้สึกของคุณแม่ ทั้งที่งานประจำวันก็มากมาย กลับถึงบ้านก็มี “งานใหญ่” คืองานเลี้ยงลูก แต่พอว่างงานที่ไร คุณแม่ก็อดคิดถึงคุณพ่อไม่ได้ และยังสังเกตเห็นว่าลูกทั้งสองคนไม่ค่อยร่าเริงอย่างที่เคยเป็น เมื่อลูกถามว่าคุณพ่อเมื่อไรจะกลับ คุณแม่ต้องไปแอบกรีดน้ำตาคนเดียวเสมอ เพราะเกรงลูกจะเห็น คุณแม่อดคิดไม่ได้ว่า เด็กที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ นั้น คงจะหงอยเหงาและมีความทุกข์มากกว่านี้ หลายเท่าแน่นอน บังเอิญคุณพ่อจากไปคราวนี้เพื่อไปทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เป็นงานที่คุณพ่อสมัครใจไปทำ เพราะถือว่าเป็นโอกาสอันดี ที่จะเสียสละเพื่อผู้อื่น คุณแม่จึงเอาความที่อันนี้มาสอนลูก ให้ความรู้สึกภูมิใจอยู่ตลอดเวลา ทั้งคุณพ่อเองก็ไม่ได้ไปลับ ส่งจดหมายมาถึงลูกๆ เป็นระยะ บางครั้งก็ส่งรูปมาให้ทางบ้านคุณ ทั้งนิกและหน้อยก็ตั้งใจมากที่ได้ฟังคุณแม่อ่านจดหมายให้ฟัง บางครั้งก็แย้งคุณแม่อ่าน คุณแม่เลยได้โอกาสกระตุ้นเตือน ให้ลูกๆ ตั้งใจเรียนหนังสือ เพื่อจะอ่านจดหมายคุณพ่อได้คล่องๆ ผลก็นับว่าได้คุ้มค่าทีเดียว

วันหนึ่ง นิกอวดคุณแม่ว่า ครูชมนิคว่านิกเป็นคนเสียสละ เอาเงินสอให้เพื่อน เพราะเพื่อนทำกินสอหาย นิกได้บอกกับครูว่านิกเอา

อย่างคุณพ่อ ที่เห็นรูปคุณพ่อแจกของชาวบ้าน ที่ชายแดน ครูจึงให้เพื่อนนักเรียนทั้งชั้นปรบมือให้นึก ว่านิกรรู้จักเอาตัวอย่างที่ดีจากคุณพ่อ และคุณแม่อีกเป็นคนที่ด้วย นึกเล่าให้คุณแม่ฟังด้วยความภูมิใจ

อีกสองวันต่อมา หน้อยก็มาบอกคุณแม่บ้าง ว่าครูชมหน้อยที่อ่านหนังสือคล่องกว่าเดิม หน้อยบอกกับคุณครูว่า หน้อยตั้งใจอ่านหนังสือ เพื่อจะได้อ่านจดหมายคุณพ่อให้คล่อง คุณแม่จึงชมลูกทั้งสองว่าดีมาก และขอให้พยายามแข่งกันต่อไป

คุณแม่เคยสังเกตมาจนนับครั้งไม่ถ้วน ที่เห็นว่านิกรและหน้อย มักจะมีการแก่งแย่งชิงดี มีความกลัวว่าจะได้ของไม่เท่ากัน กลัวว่าคุณพ่อคุณแม่ และคุณยายจะรักไม่เท่ากัน แต่ด้วยความรักและความยุติธรรม ในใจของผู้ใหญ่ทั้งสาม พยายามให้ทุกอย่างแก่นิกรและหน้อยเท่าๆ กันเสมอ ปัญหาของความอิจฉาระหว่างพี่น้องจึงหมดไป และให้เหลือการแข่งขันอย่างเดียว คือการแข่งกันทำดี ซึ่งก็เป็นทีพอใจ นิกรและหน้อยไม่เป็นคนอิจฉาเก่ง เหมือนกับคนบางคนที่คุณแม่เคยพบเห็นมา

ผลที่สุดวันสำคัญที่สุดวันหนึ่งก็มาถึง วันนั้นคือวันที่คุณพ่อกลับบ้าน คุณพ่อผิวคล้ำไปมาก เสื้อผ้าก็เปรอะฝุ่นโคลนเป็นจุดต่างดวงทั้งนิกรและหน้อยไม่ได้คำนึงถึงรอยเปื้อนเหล่านั้นเลย กระโดดเข้ากอดและจูบคุณพ่อเป็นการใหญ่ ดีใจที่คุณพ่อกลับมา คุณแม่ก็ยิ้มทั้งน้ำตาด้วยความปีติ อาหารเย็นวันนั้นอร่อยกว่าทุกวัน มีแต่คุณยายคนเดียวเท่านั้น

ที่ท่านยังคงนั่งอ่านหนังสือธรรมะของท่านเช่นเคย ท่านยิ้มตามทุกขุสข
 คุณพ่อ ประสบการณ์ในชีวิตของท่านคงเคยผ่านการจากและการกลับจน
 ท่านรู้สึกเป็นของธรรมดา คุณยายมีอุเบกขาเสมอ

คุณพ่อมีความตั้งใจมากเช่นเดียวกัน บอกกับนิตและหน้อยว่ามีเรื่อง
 ราวที่จะเล่าให้ลูกๆ ฟังมากมาย แต่เอาไว้โอกาสหลัง วันนี้ขอพักเอาแรง
 เพราะพรุ่งนี้จะเป็นวันสำคัญยิ่งกว่านี้ แล้วคุณพ่อก็ถามว่าเป็นวันอะไร

นิตและหน้อยชะงักชั่วคราว แล้วก็ร้องมาพร้อมกันว่า “วันเด็ก”

คุณพ่อจึงบอกว่า “ใช่แล้ว พ่อคิดว่าเป็นวันสำคัญมากทีเดียว” เมื่อ
 เห็นได้โอกาสที่ลูกๆ กำลังเห่อกุณพ่อกำลังจะพูดให้ทั้งสองคนฟังว่า “พ่อ
 เองแม้จะอยู่ที่ชายแดน ก็ยังคิดถึงลูกตลอดเวลา ทั้งหน้าทั้งตาปฏิบัติ
 หน้าที่จนเต็มความสามารถ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติจนสุดกำลัง ทั้งนี้ก็
 โดยความหวังที่จะให้แผ่นดินไทยนี้ เป็นถิ่นที่น่าอยู่สำหรับคนรุ่นลูก ยังมี
 ความหวังอีกว่าลูกๆ ก็คงจะเห็นว่าพ่อนี้เป็นคนมีค่า เป็น “คนสำคัญ” คน
 หนึ่งแม้ไม่มากนัก แต่พ่อก็ทำด้วยความสุจริตใจ ลูกๆ คงจะภูมิใจในพ่อ
 ของลูกพอจะมองเห็นคนอื่นได้ว่าพ่อไม่ใช่คนคดโกง ถ้าหากลูกเอาตัว
 อย่างที่ดีจากพ่อไปปฏิบัติบ้างแล้ว ก็ถือว่าลูกเริ่มหัดทำตัวเป็น “คนสำคัญ”
 แต่ขออย่าให้คิดว่าพ่อจะเป็นคนสำคัญคนเดียว คนอื่น ๆ ก็มีความสำคัญ
 เช่นเดียวกัน ขอให้ทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ความสำคัญก็จะเกิด
 ขึ้นทันที”

“พ่อตีใจ ที่กลับมาทันทันวันพรุ่งนี้” คุณพ่อพูดต่อ เมื่อสังเกตเห็นว่านิคและหน้อยยังคงตั้งใจฟังอยู่ คุณพ่อคิดว่าถึงแม้ลูกๆ จะไม่เข้าใจหมด แต่ก็คงจะมีอะไรติดในใจบ้างไม่มากนักน้อย ทั้งตอนนี้ นิคและหน้อยกำลังมีศรัทธาในตัวคุณพ่อ คำพูดของคุณพ่อคงมีน้ำหนักมากทีเดียว

“ทำไมคุณพ่อจึงตีใจ” นิคถาม

“ก็เพราะพรุ่งนี้ เป็นวันเกิด ชีลูก” คุณพ่อตอบทันที “เป็นวันที่ผู้ใหญ่ทั้งโลก เขาให้กำลังใจเด็ก กระตุ้นเตือนให้เด็กนึกถึงความสำคัญของตัวเอง ให้เด็กได้มีความคิดว่า ต่อไปนั้นเขาจะต้องทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่ จะต้องทำอย่างดีที่สุด การที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ก็ต้องเป็นเด็กที่ดีมาก่อน หรือถ้ารู้ตัวว่าไม่ดีพอก็หาทาง “พัฒนา” ตัวให้ดี”

“คุณพ่อชอบพัฒนาเหลือเกิน” หน้อยล้อ

คุณพ่อยิ้มชอบใจ นิคแปลกใจเสมอว่า เด็กสองคนมักจะแย่งได้จังหวะอย่างประหลาด และคงจะเป็นเพราะคุณพ่อปล่อยให้ลูกแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีนั่นเอง เด็กทั้งสองจึงเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นและอารมณ์ ไม่เป็นคนเก็บตัว ทั้งมีความเฉลียวฉลาดในการพูดจาทักทาย แล้วคุณพ่อจึงตอบว่า “ถูกแล้วพ่อชอบพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการพัฒนาตัวพ่อเอง ความหมายของพ่อย่างๆ คือ พยายามปรับปรุงตัวให้ดี เพื่อลูกจะได้ทำตาม พ่อบอกแล้วยังไงล่ะว่าลูกๆ คือคนสำคัญ

นิคและหน้อยคงจะรู้สึกภูมิใจ สบายใจ จึงหลับบนตักคุณพ่อและคุณแม่ พร้อมกับเสียงคุณพ่อว่า “คนสำคัญ คนสำคัญ.....” คงก้องอยู่ในจิตใต้สำนึก ชั่วกาลนาน.

บทกลอนกล่อมเด็ก ต่างภาค

ชื่อล ปัญจนพรค์

รวบรวม

ภาคกลาง

๑ เจ้านือละมุน

เจ้านือละมุนเอ๋ย
แม่มิให้ผู้ใดต้อง
ทองคำเจ้าคนเดียวเอ๋ย

นือเจ้าอ่อนเหมือนสำลี
นือเจ้าจะหมองสี

๒ เจ้านือละเอียด

เจ้านือละเอียดเอ๋ย
แม่มิให้เจ้าไป
มันคลังเป็นบ้าย
บุญชูเจ้าคนเดียวเอ๋ย

ข้างเข้าในพะเนียด
ข้างพลายทกน้ำมัน
แม่ห้ามไว้มิให้

๓ เจ้านือเย็น

เจ้านือเย็นเอ๋ย
ครนว่าเย็นมา
แสนเสียกายเจ้าคนเดียวเอ๋ย

แม่มิให้ไปเล่นที่หาดทราย
มันจะพาเจ้าตอยหาย

๔ เจ้าทองสุก

เจ้าทองสุกเอ๋ย
 สุกนักรแม่จะชักเป็นสายสร้อย

สุกเหมือนจะย้อย
 ทำขวัญให้เจ้าร้อยชั่งเอ๋ย

๕ เจ้าทรมสงวน

เจ้าทรมสงวนเอ๋ย
 แม่มิให้โหมงามไปตามเพื่อน

สงวนเจ้าไว้แต่บนเรือน
 อยู่เรือนเจ้าคนเดียวเอ๋ย

๖ ทรมสวาท

เจ้าทรมสวาทเอ๋ย
 ใจแม่จะขาดเก็ด
 ขวัญอ่อนเจ้าคนเดียวเอ๋ย

ใจแม่จะขาดอยู่รอนรอน
 ลงวันละเจ็ดแปดท่อน

๗ นกเขานัน

นกเขาเอ๋ย
 ชันเกิดแม่จะฟังเสียงเล่น

ขันตั้งแต่เช้าจนเย็น
 เนื้อเย็นเจ้าคนเดียวเอ๋ย

๘ นกขมิ้น

นกขมิ้นเหลืองอ่อนเอ๋ย
 จะนอนไหนก็นอนได้
 ถมพระพายชายพัดมาอ่อนอ่อน

ถ้าแล้วจะนอนที่ตรงไหน
 สุมทุมพุ่มไม้ก็เคยนอน
 เจ้าเคยมานอนวังเอ๋ย

๘ กาเหว่า

กาเหว่าเอ๋ย

แม่กาที่หลงรัก

คาบเอาข้าวมาเผื่อ

ถนอมไว้ในรังนอน

ปีกเจ้ายังอ่อนคลอแคล

แม่กาพาไปกิน

ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย

กินทั้งแลกินทั้ง

กินแล้วก็โผมา

ยังมีนายพราน

ยกปืนขึ้นส่อง

ตัวหนึ่งว่าจะต้ม

กินนางแม่กาจำ

ไซ้ไว้ให้แม่กาพัก

คิดว่าลูกในอุทร

ไปคาบเอาเหยื่อมาบ่อน

ซ่อนเหยื่อมาให้กิน

ท้อแท้จะสอนบิน

ที่ปากน้ำพระคงกา

ปากก็ใช้หาปลา

กินหอยกระพังแมงดา

จับที่ตีนหัวโพธิ์ทอง

เที่ยวเยี่ยมเยียมมองมอง

จ้องเอาแม่กาจำ

อีกตัวหนึ่งนั้นว่าจะฆ่า

คำวันนั้นแม่เอ๋ย

๑๐ เขาสูง

เขาสูงเอ๋ย

เก็บเอาดอกช่อนกลั่น

บ้างก็ทำเป็นฟูก

ทำกำไลใส่กร

มีแต่ฝูงกินวิน

ร้อยเป็นสร้อยขำภรณ์

บ้างก็ทำเป็นหมอน

แล้วก็พ้อนรำเอ๋ย

๑๑ นาฬิกาเกิดนาค

โธละเห่
ปลุกเอาไว้มงคล
แคล้วคลาดภัยระรอก
เจ้าก็ขงคมีเมีย
เจ้ากินเข้าเหนียวนี้
กินเสียจะให้ตาย

เจ้านาฬิกาเกิดนาค
หนูน้อยจะมีเมีย
มันก็เอาดอกมะพร้าวเสีย
ว่าจะกินยาตาย
กินน้ำผึ้งกับนมถวาย
เสียตายแต่นวลอุเม่นา

ภาคใต้

๑๒ ไก่แจ้

ไก่แจ้เอ๋ย
เขี่ยกินหาดทราย
อย่าโลเจ้าเอ๋ย
ไกลายคอกหมาก

พลัดแม่ไกลาย
ไกลายคอกหมาก
ไก่อเราขันยาก
ขันเพราะนะทนหัวเอ๋ย

๑๓ นกการเวก

นกอะไรหนอเอ๋ย
บินสูงสุดเมฆ
ทั้งปีกทั้งหางเจ้านารัก
เข้าข้ามเขาสาคร

คือนางนกการเวก
ข้ามภูเขาสาคร
ใครจักได้ทำหมอน
จะไปนอนไหนเอ๋ย

๑๔ นอนหลับ

นอนหลับเอย	หลับให้เต็มตา
เขาไล่ควายมา	เจ้าพระยาควายเอ๋ย
ตะวันเย็นย่ำ	ควายเอ๋ยมันร่ำหาแม่
เจ้าพระยาควายเอ๋ย	พลัดแม่เมื่อยามเย็นเอย

๑๕ ลมพัด

ลมพัดเอย	พัดมาเฉื่อยเฉื่อย
ซบบ่อไต้เห้อย	อาบน้ำในแม่ขันแก้ว
หัวมือนวตินเหมือนเทียนพัน	ผมสั้นเหมือนทองเขาหล่อแล้ว
อาบน้ำในแม่ขันแก้ว	หล่อแล้วไม่พักแต่งเอย

๑๖ เมืองนคร

เมืองนครเอย	แต่ก่อนเขาเล่ามา
พระศรีธรรมโศกราชมีवासนา	ได้ก่อมหาธาตุยอดทองคำ
ไว้เป็นที่บูชามหาชน	ฝูงคนนับถืออุปถัมภ์
ที่ทรุดโทรมซ่อนไว้ไม่ตกต่ำ	เข้าค้ำมีคนไปบูชาเอย

๑๗ ไปนคร

ไปเอยไปนคร	ไปแลพระนอนพระนั่ง
พระพิงเสาดั่ง	หลังคามุงกระเบื้อง
เข้าไปนั่งแก้แค้น	แลเหมือนพระทรงเครื่อง
หลังคามุงกระเบื้อง	งามนักพระทนต์หัวเอย

๑๘ นื่องนอน

(ฮาเฮ้อ) นื่องนอน (เหอ) นอนให้แน่ๆ
 ฟ้าไปวัดแก้ นื่องนอนให้แน่เหมือนนางนก
 ฝนเขาหลากา น้ำตาน้องลงมาสกๆ
 นื่องนอนให้แน่เหมือนนางนก อกนื่องเหมือนเว (เหอ) เปล

๑๙ หวันเย็น

(ฮาเฮ้อ) หวันเย็น (เหอ) เย็นมาละห้อย
 เก็บดอกเมรัวร้อย ห้อยไว้สองแถว
 ข้างต้นเมรัวซ้อน หวันนอนคุ่มแมว
 ห้อยลงไว้สองแถว โปทานบานนาน (เหอ) ห้อย

๒๐ ไก่เถื่อน

(ฮาเฮ้อ) ไก่เถื่อน (เหอ) ชนเถื่อนทั้งบ้าน
 ลูกสาวขี้คร้าน นอนให้แม่ปลุก
 ฉวยได้กำขวาน แยกวานดังพลุก
 นอนให้แม่ปลุก ลูกสาวขี้คร้าน (เหอ) การ

๒๑ ไก่แจ้

(ฮาเฮ้อ) ไก่แจ้ (เหอ) ว่ายน้ำท้อแท้ไปขอเมีย
 ชนหมากมันลายน้ำเสีย เอาไทรขอเมียละไก่แจ้
 ชนนั่งบนเรือนน้อง ขอเงินขอทองสองสามแคร์
 เอาไทรขอเมียละไก่แจ้ บอกแม่ว่าลอย (เหอ) เสีย

๒๒ ปลูกรัก

(ซาเชื้อ) ปลูกรัก (เหอ)	ปลูกไว้ขายหัวนา
น้องนั้นเดินมา	อย่าเด็ดดอกรักของพี่เสีย
รักพี่ที่ปลูกจะได้ชมทั้งลูกทั้งเมีย	ใครเด็ดดอกรักพี่เสีย
น้องนั้นเป็นเมีย (เหอ) พี่	

ภาคเหนือ—ภาคอีสาน

๒๓ อ้ออ้อจ๋า

อ้ออ้อจ๋า	หลับสองตาแม่ไปนานอกบ้าน
ไปเก็บมะส้านใส่เข้ามาแขวน	ไปเก็บมะແหนใส่เข้ามาต้อน
น้องอย่าให้อ้อนแม่ไปໄປมา	หือน้องหลับสองตา
นอนจาทัดตึดตึดกัน	หลับเมื่อวันน้องอย่าให้อ้อน
อ้ออ้ออ้อ	หือหลับเสียเตอะนาย

๒๔ อ้ออ้อจ๋า

อ้ออ้อจ๋า	หลับสองตาแม่นายมาก้อยตื่น
แม่จิกอื่นเจ้าว่าจ๋า	ว่าหลับเตอะนา
หลับตาเตอะนา	กุมมามาเมื่อย้าให้
ว่าแก้วแก่นให้	แม่หลับเสียเนอ
แม่งหมีหน้อยจิกมาต้อมตา	แมงลิลาจิกมาต้อมหน้า
ต้อมแล้วรวดบินไป	ว่าอ้ออ้อจ๋า
หลับสองตาแม่นายมาอย่าให้	บึกหนึ่งแม่แก้วแก่นให้
แม่จิกมาเอา อ้ออ้ออ้ออ้อ	

๒๕ อออออายเหย

อออออายเหยเฮย	อายไปกาก็ตยากใจ
เยยะถกหลักชนขว้าง	ยกต่างชนตั้ง
ไปชอคตยั้ง	จะปดกินตอน
ไปชอคต็นนอน	จะปดกินหญ้า
ตังเต้นปายหน้า	จะใส่สองแสนต่อร้อย
จัวปู้ค่าน้อย	ใส่ต่างเบาเบา
ปู้จอมป้าเหล่า	ใส่ต่างหมื่นหมื่น
ปู้คำผ่น	ใส่ร้อยเจ็ดแสน
ปู้ตำแหวน	ใส่แหวนในजू
ปู้หลบหลู่	ใส่ต่างนำทาง
ตีผางลง	ไปปิ่นแจ้วแจ้ว
อายก่องแก้ว	เอาหยังมาต้อน
ปิ่นน้องพ่องกา	

๒๖ เจ้านรหนอย

เจ้านรหนอยเอย	เจ้าข้างน้อยไปสอยดอกแค
สอยได้เอามาให้แม่	ดอกแคของข้า ระวังโหยงเอีย
ดอกแคของข้า ระวังโหยงเอย	(บทกล่อมของชาวโคราช)

๒๓ ไอ้โอ

ไอ้โอ
 หลับตาสาเหฺนอ
 หนีไปนอนอู่ใหม่
 หลับตาสาเหฺนอ
 แม่หนูส่ายไหม
 แม่หนูส่ายค้าย
 แม่หนูส่ายปอ
 เจ้าอาตลาคทาตใหญ่หนองคาย
 ดินโลมในพะทายโลมนอก
 เอาแก้วขึ้นใส่จอม
 แสงไฟพมพ
 เ็นหาตาบ่อมีผู้ปาก
 พ่อเจ้าแบกพินหนัก
 ท่งเจียน้อง
 นอนสาเหฺนอ

นอนสาเหฺนอ
 เจ้าบ่อนอนอู่นี้
 นอนสาเหฺนอ
 อู่เมืองเชียงใหม่
 อู่เมืองไทย
 อู่เมืองค่านชัย
 นอนเหฺนอหล้า
 พ่อเจ้านี่เหฺนอ
 จำพอกแล้ว
 เหลียวไปไกล
 เ็นหาบ่อมีผู้จา
 ลำบาปน้อยเที่ยวค้าเที่ยวคิน
 ซ้าผักผักเขีย
 ผ่นซ้าผักคิน
 หลับตาสาเหฺนอ

๒๔ นอนสาแม่เยอ

นอนสาแม่เยอ
 แม่เขาไปนาซี้ควายเข้าตุ้
 สองขาหน้ายันไปกุ่มกุ่ม
 นอนสาแม่เยอ

แม่เขาไปไ้ซี้ควายเขาหลา
 ขาหนึ่งคู้ขาหนึ่งเหยียดชอย
 สาวไล่กันซี้คินไ้ผง
 หือ หือ

๒๘ นอนเสียเยอ

นอนเสียเยอ
เจ้าบ่อนอน
เจ้าบ่อแถม
เจ้าบ่อนอน

ลูกน้อยพ้อเอย
แมวโพงสียงบแก้ม
ไก่อ้อยมันลิตอดหน่วยตา
หมากสีคามันสีโหล่นจากขวัน

๓๐ นอนสาธุเกยอ

นอนสาธุเกยอ
เห็นไผมาขายกล้วย
แม่เจ้าไปไซ้
แม่เจ้าไปนา
แม่เจ้ามาชอค

หลับตาไปอ้วยช่วย
พ้อลื้อซื้อให้กิน
เผ่นสิหมกไข่มาหา
เผ่นสิหมกไข่ปลามาต้อน
แล้วจึงค่อยตื่นกินนม

๓๑ ทองคำลูกแม่

นอนสาเนาทองคำลูกแม่
นอนจริงจริงหลับตาจ้อยจ้อย
ตาเวนสวยถึงยามกินเช้า
แม่ชีโถมเจ้าไปอาบน้ำ

นอนแต่เช้าเจ้าอย่าตึงคั้ง
ลูกอ่อนน้อยนอนแล้วแม่กาย
ให้ลูกแจ่มเจ้าลูกมากินนม
จับส่วยล้างเจ้าอย่าพาโล

๓๒ เขามาขายกล้วย

นอนสาเนาหลับตาจ้วยจ้วย
เจ้าสุมินนอนสาธุแล้ว
นอนอยู่จักกวยไปไวไว

เขามาขายกล้วยแม่ซื้อให้กิน
นอนอยู่แล้วในอุ้ยสายไหม
นอนอุ้ยไทยกวยไปไต้้นเต้น

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ส. การพิมพ์

๕๓/๑ ถนนนครสวรรค์ พระนคร โทร. ๘๑๔๒๘๓

นางปราณี เดชชัย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๐

